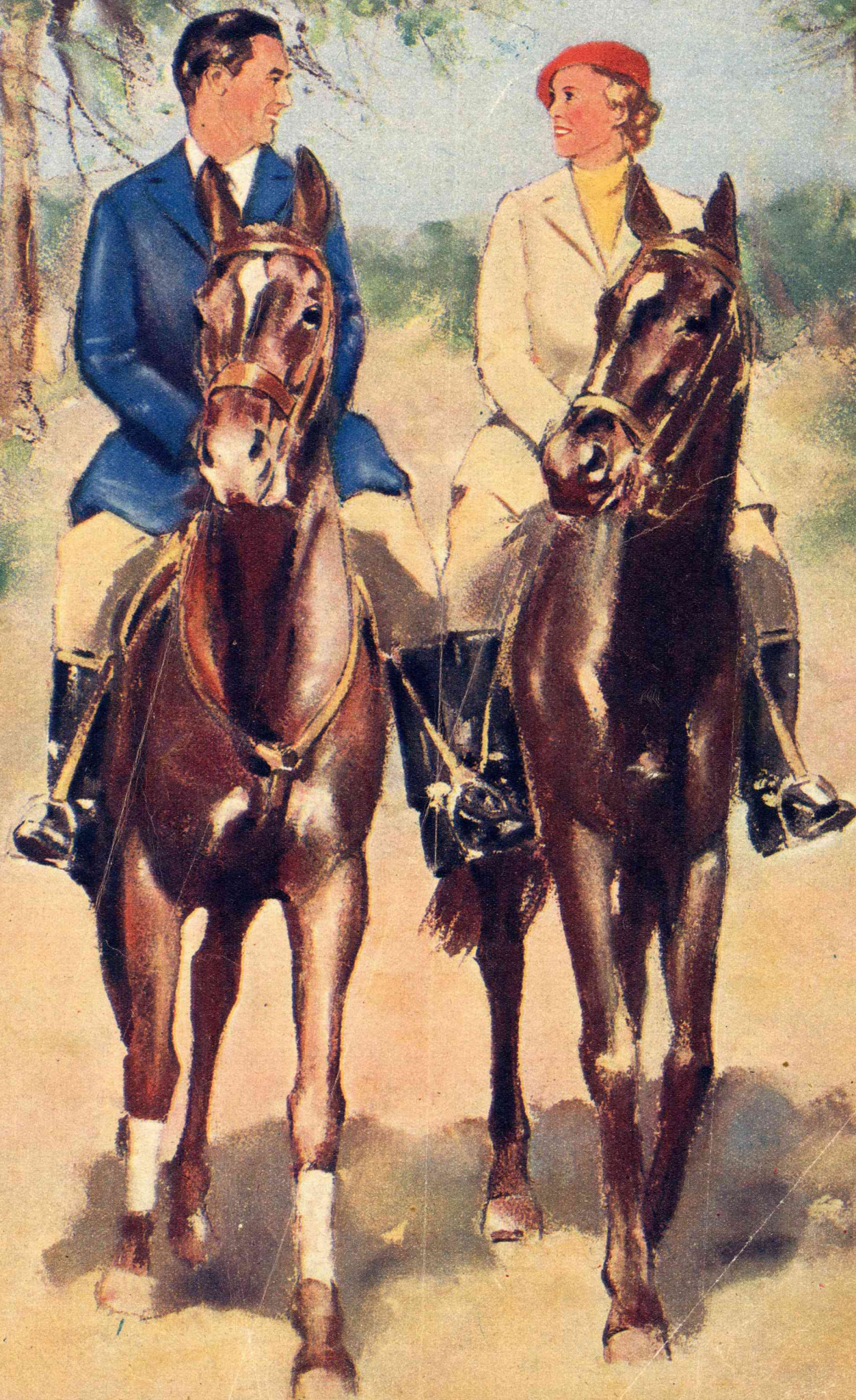

ONS LAND

PANORAMA

29 JU 1939 - No. 26

de Jong
LOSSE NUMMERS 15 CENT

IN DIT NUMMER HONDERDVIERTIG PAGES

EEN DAG MET DEN DIERENARTS

★ OP PRAKTIJK ★

De meeste stadsbewoners hebben geen idee van hetgeen in de diergeneeskundige praktijk op het platteland zoal komt kijken. Zeker, ze hebben misschien de dokter wel eens bij hun hond of

EEN SPECIALE FOTOREPORTAGE

poes gehad, maar daar houdt hun contact met de diergeneeskundige wetenschap dan ook mede op. Van hetgeen bij de behandeling van het groote vee

te pas komt, de verschillende moeilijkheden welke daarbij te overwinnen zijn, de vermoeienissen waaraan de praktizeerende dierenarts geregeld blootgesteld is, het zijn allemaal dingen waarvan de bewoner van de groote stad geen notie heeft. Wij zijn daarom eens met een dierenarts mede op praktijk gegaan, teneinde onze lezers een beeld te kunnen geven van hetgeen er zoal dagelijks op veterinair gebied in ons land gepresteerd wordt.

H

et spreekt wel haast vanzelf, dat in de plattelandspraktijk de koeien den „hoofdschotel” vormen. Deze dieren worden niet alleen in groot aantal gehouden, maar door de intensieve prestaties, welke hun organisme in verband met de groote en langdurige melkgift moet leveren, zullen zij meer dan andere dieren het slachtoffer van verschillende ziekten en aandoeningen worden. Hier komt nog bij, dat vooral de laatste jaren het mond- en klauwzeer met steeds kortere tusschenpoozen onze vee-stapel geteisterd heeft en het zijn daarbij vooral weer de koeien, welke daarvan nog lang daarna de schadelijke gevolgen ondervinden.

Kleine operaties aan de klauwen zijn dan ook aan de orde van den dag. Is de zieke klauw verzorgd, dan wordt deze ter beveili-

Links: De zieke klauw is behandeld en wordt door een stevig verband tegen vliegen en vuil beschermd.

Het behandelen van zieke koeien vormt een groot deel van 't werk van den Nederlandschen dierenarts. Hieronder 'n foto genomen tijdens 'n behandeling in de wei. Met behulp van 'n touw, dat op bepaalde wijze over het lichaam van de koe wordt gelegd, snoeren drie man het dier gemakkelijk neer.

Een auto op den zandweg reed.... maar o wee, als de weg in herfst en winter één modderpoel is, dan zakt de wagen maar al te snel in 't slijk weg en moet met behulp van omwonende boeren weer op 't rechte pad gebracht worden. Sportief? Zeer zeker, maar wanneer het druk is een onaangename en tijdroovende geschiedenis en dan gaat 't sportieve er gauw af!

ging tegen vuil en vliegen van een stevig en goed zittend verband voorzien.

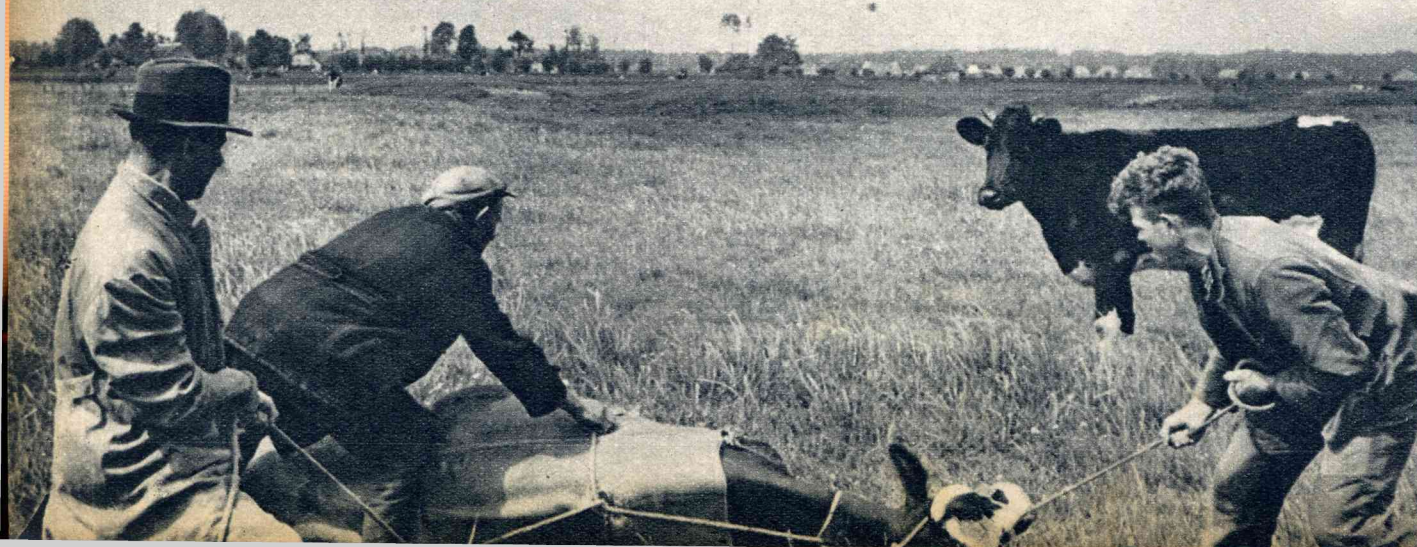
Er zijn echter ook gevallen, waarbij een goede behandeling bij het staande dier niet mogelijk is. De koe zal dan op den grond gelegd moeten worden.

Het dier is na 't neerleggen stevig gekluisterd teneinde ongelukken te voorkomen. Losse hoorn-deelen worden met behulp van een scherpe tang weggenomen.

Dit nu lijkt misschien voor een buitenstaander een heele toer, het blijkt echter heel wat mede te vallen, wanneer men maar weet hoe te doen.

Drie man met een lang touw knappen dit werkje gemakkelijk op, waarbij het touw op een bepaalde manier om het lichaam van de koe gelegd wordt, zoodat het bij stevig trekken dicht snoert. Het dier gaat dan vanzelf liggen en de wei vormt daarbij

In de meeste stallen wordt tegenwoordig het vee geregeld op tuberculose onderzocht. Het toedienen van een inspuiting in de huid om uit te maken of de koe aan t.b.c. lijdend is. In 't oor ziet men een blikje. Door de hierop staande letters en cijfers is de koe geïdentificeerd.

Reeds jong onder doktershanden! Een veulen met een verzwering bij het oor.

een zacht bed, zoodat bezeeren uitgesloten is.

Ligt de koe eenmaal op den grond, dan worden ten-einde ongelukken te voorkomen de beenen gekluisterd en zonder gevaar kan de behandeling van den zieken klauw nu plaats hebben. Natuurlijk zal het dier dit gedwongen liggen niet prettig vinden en probeeren om op te staan. Zoo'n opstaan-beweging

Een lijder aan vlekziekte, een bij warm weer veelvuldig voorkomende varkensziekte. Alleen een tijdige seruminjectie zal hem kunnen redden.

begint echter altijd met het opheffen van den kop en wanneer deze dus maar stevig op den grond gehouden wordt, kan er niets gebeuren.

Na de behandeling, welke meestal bestaat in het verwijderen van zieke weefselsdeelen, wordt natuurlijk weer een verband aangelegd, meestal gedrenkt in de een of andere ontsmettende vloeistof, ten einde infecties te voorkomen.

Nu zal men zich afvragen: is het niet wenschelijk dat de dieren bij dergelijke operaties verdoofd worden ten einde hun pijn te besparen? Zeer zeker geschiedt dit ook vaak, wanneer zulks noodig is. Men moet hierbij echter niet uit het oog verliezen, dat het zenuwstelsel van een dier wat gevoeligheid voor pijn aangaat niet is te vergelijken met dat van ons menschen. Wat de verdooving betreft, „wegmaken”, zooals we dat bij de menschen kennen, is veelal niet noodig. Een plaatselijke verdooving voor het toedienen van een inspuiting rondom de zenuw, welke naar de te opereeren plaats loopt, is in den regel voldoende.

Het neerwerpen en de verdere behandeling van de koe heeft nog al wat tijd gekost en daar er nog een groot aantal patiënten wacht, dienen we voort te maken. In de naastgelegen weide loopt onze volgende patiënt. Het hek tusschen beide weiden zit stevig dichtgebonden. Het touw los maken kost weer tijd, dus dan maar liever er over. De dokter geeft het voorbeeld en wij vol-

gen dra, echter niet dan na even een snapshot gemaakt te hebben van deze dagelijks voorkomende praktijkbelevens.

De nieuwe patiënt blijkt aan een ontsteking van den uier te lijden, een kwaal, welke heel veel bij koeien voorkomt. Dit behoeft ons niet te verwonderen, wanneer wij eens even nagaan, welke eischen er door de groote melkgift aan het uierweefsel gesteld worden. De gemiddelde melkopbrengst van een koe bedraagt ruim vierduizend liter per jaar, terwijl er verschillende dieren zijn die vijf-, zes-, ja wel meer dan achtduizend liter geven. Geen wonder dan dat de uier een zwakke plek van het organisme vormt.

Bij onze patiënt bleek een inspuiting in den uier met een bepaald geneesmiddel noodig, hetwelk met behulp van samengeperste lucht in den uier werd gepompt.

Daarna maar weer in den auto en verder. We buigen van den grooten weg af en gaan langs allerlei weggetjes de „binnenlanden” in. Het is 'n genot om hier te zijn. Het is prachtig stralend weer, de weidevogels joelen om ons heen en onwillekeurig maken wij de opmerking dat dit praktijk doen toch wel heel erg prettig is. Maar we vergeten de keerzijde van de medaille. Des winters met korte

Het valt niet mee om met 'n zware instrumententasch onder den arm 'n slootje mel drassige randen te nemen! Doch tijd is geld!

dagen, regen en mist, dan is het heusch geen pretje. Het vee staat dan wel op stal, maar om de vaak afgelegde boerderijen te bereiken moet men langs allerlei zandwegen, welke in ware modderpoelen herschapen zijn.

We zijn ondertusschen een zandweg ingedraaid, welke bij onzen begeleider in een zeer kwaden reuk staat. In herfst en winter is deze weg erg slecht en meerdere malen is de auto er, ondanks de beste chauffeurskunst, in blijven steken. Zoo iets gebeurt natuurlijk des avonds of des nachts of op oogenblikken dat zoo'n oponthoud het slechtst van pas komt. De in de buurt wonende boeren moeten dan bij elkaar getrommeld worden ten einde met man en macht den wagen weer vlot te sleepen. Een tijdroovende en onaangename geschiedenis, vooral in den nacht!

Onderzoek van het hart. Dat deugt daar niet van binnen!

Het enten van kippen tegen diphtherie. In de zomermaanden worden in de pluimveestreken duizenden kippen zoo behandeld.

De behandeling van een oorontsteking, een bij konijnen veel voorkomende kwaal.

Een slachtoffer van het verkeer. Als hij spreken kon, zou hij zeggen: honden-eigenaars, houdt uw dieren van den rijweg!

Wij komen ten minste tot de conclusie, dat je in den winter dan toch maar beter een baan in de stad kunt hebben, want nog afgezien van bovengenoemde akkefietjes moet je wel een sterk corpus hebben om aan de vermoeienissen van de praktijk het hoofd te kunnen bieden.

Wij bezoeken nu een boer, bij wien een aantal koeien op tuberculose moet worden onderzocht. Deze ziekte, welke onder het rundvee zeer sterk verbreid is, wordt de laatste jaren met kracht bestreden. Het gaat daarbij om het verwijderen uit den koppel van de zoogenaamde „open lijders”, dat zijn dieren, welke met hun longslim of anderszins smetstof in hun omgeving verspreiden, en daardoor de nog gezonde dieren besmetten.

Om uit te maken of de betrokken dieren ergens in hun lichaam een tuberculeus proces hebben, worden ze in de huid ingespoten met tuberculine, een uit tuberkelbacillen bereide stof. Er treden dan bepaalde veranderingen op, waaraan de deskundige kan zien of ze al dan niet aan tuberculose lijdende zijn. De schifting tusschen gezonde en tuberculeuze dieren is dan gemaakt en daarna kunnen de laatste op open tuberculose onderzocht worden.

Het wordt nu hoog tijd om weer huistoe te gaan, want daar het officieele koffieuur al lang is verstreken, beginnen onze magen tekenen van ontstemming te vertoonen. Trouwens, we dienen toch ook thuis de nieuwe boodschappen op te nemen. Dit blijken er inderdaad ettelijke te zijn en zoo ontaardt de koffietafel in een haastig opslokken van een paar boterhammen, want we moeten ons haasten om weer tijdig thuis te zijn voor het avondsprekeuur.

Weer raast de auto langs allerlei kronkelweggetjes en weer trekken de patiënten ons in bonte rij voorbij. Een paard met een verstuikt gewricht, waarbij rust, dus op stal staan, massage en een verband, evenals bij den mensch, herstel zullen moeten brengen. Een veulen, dat zich bij zijn dartelesprongen

verwond heeft, maar nu gelukkig al weer aan de beterende hand is en spoedig weer lust zal hebben in dulle renpartijen om moeder heen.

Juist nemen wij afscheid van den boer, als uit de aangrenzende weide een rauwe kreet weerklinkt en een jongen ademloos komt aanloopen.

„Of meneer soms even bij ons wil komen, meneer is nu toch in de buurt en we hebben een koe ziek, kijk daar staat hij.” Inderdaad staat vlakbij een koe met een dek op droomerig in de verte te staren, alleen, ons scheidt een sloot, welker drassige kanten er nu niet zoo heel erg aantrekkelijk uitzien. Goede raad is duur. Omlopen naar den weg en dan dezelfde afstand weer terug valt niet mee. Dan maar een soppertje riskeeren, het is toch mooi weer. De sprong wordt gewaagd, al valt die met een zware instrumententasch onder den arm niet mee.

De nieuwe patiënt blijkt een paar weken geleden gekocht te zijn en is sindsdien niet geheel in orde. De boer vermoedt dat er een „oude kwaal” achter zit, d.w.z. dat het dier de een of andere ziekte heeft, welke vóór den verkoop aanwezig was, maar waarvan de verschijnselen tijdens den verkoop niet zichtbaar waren. Op grond van wettelijke bepalingen heeft de koper dan het recht het dier terug te geven of schadeloos gesteld te worden. Hiervoor is echter een verklaring van een dierenarts noodig.

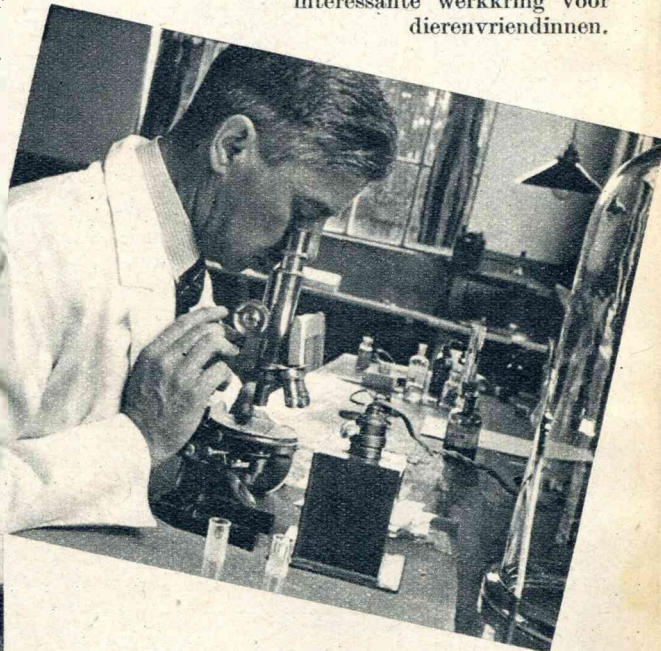
Inderdaad blijkt bij onderzoek van het hart, dat een dergelijke kwaal aanwezig is en nadat de afteekeningen van de huid ter nadere identificatie en verdere bijzonderheden genoteerd zijn, krijgt de boer de toezegging de verklaring maar te komen halen. We hopen maar voor hem, dat de koper niet onwillig is en ze dus niet aan het procedeeren slaan. Want wie recht om een koe, geeft er vaak een op toe.

En nu de laatste visite, een koppel zieke varkens. Een aantal dieren vertoont blauwroode vlekken op ooren en lichaam, verschijnselen van

de gevreesde vlekziekte. Inspuiten onder de huid met serum bij alle op de boerderij aanwezige varkens, daar deze anders alle ziek zullen worden, blijkt noodig. Een karwei, dat natuurlijk onder het gebruikelijke luidruchtige protest van de krulstaarten plaats vindt, maar dat toch zeer vlot verloopt.

Gelukkig, want het is hoog tijd om naar huis te gaan, waar na het eten het avondsprekeuur wacht. Hier komen dan de kleinere huisdieren. Een fox bijvoorbeeld, die zijn escapades op den rijweg met een kleine aanrijding heeft moeten bekoopen. Een konijn met een ontsteking van het inwendige van het oor, hetwelk schoongemaakt en behandeld moet worden. Een paar honden en katten met inwendige aandoeningen en tot slot eenige kippen welke geënt moeten worden tegen diphtherie, een zeer besmettelijke pluimveeziekte. Deze enting, welke in de pluimveestreken bij duizenden en duizenden dieren geschiedt, heeft, zooals een onzer foto's duidelijk aangeeft, plaats op het bovenste gedeelte van den poot.

Voor het vasthouden van de kleine dieren tijdens het onderzoek en de behandeling en ter assistentie bij eventuele operaties bewijst de assistente goede diensten. Tusschen twee haakjes: een aardige en interessante werkring voor dierenvriendinnen.

Ook het microscopisch onderzoek van binnengekomen monsters melk, longslim, enz. dient geregeld plaats te vinden en is daarom meestal een werkje voor de avonduren.

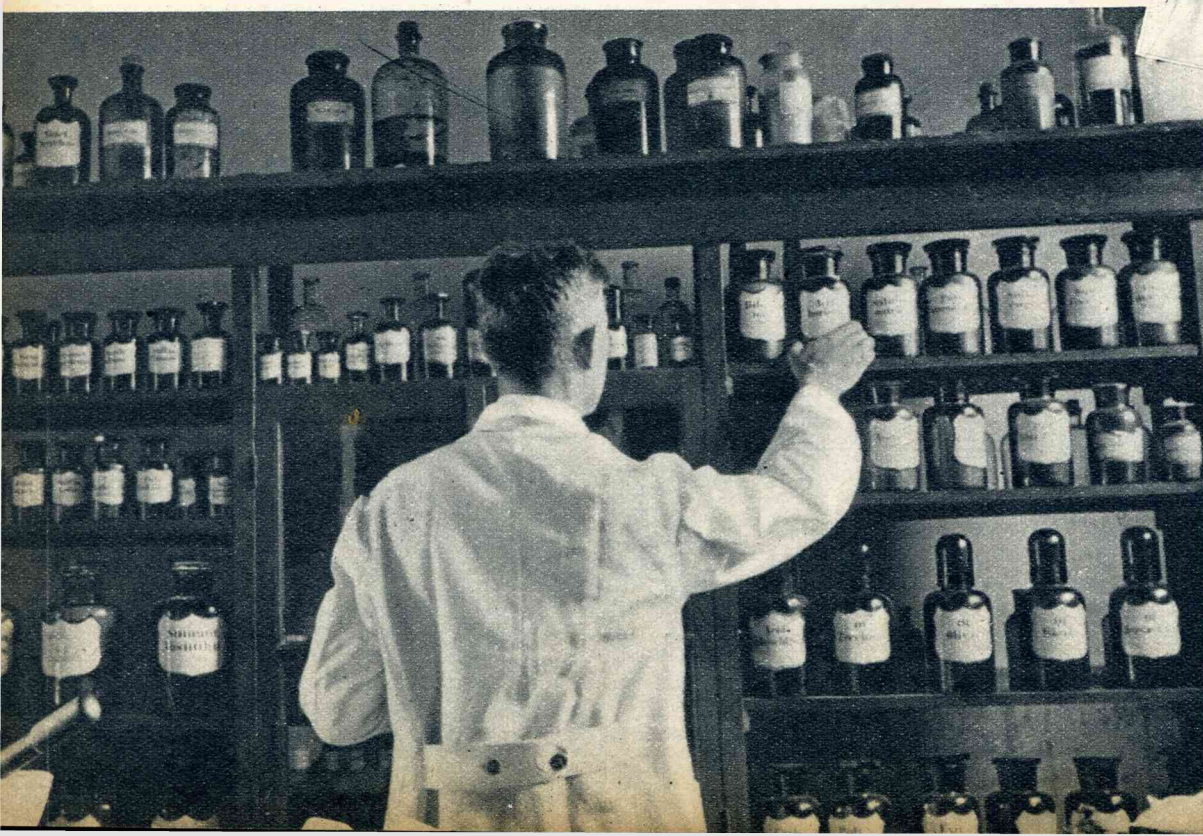
Is het avondsprekeuur afgelopen, dan volgt nog het klaarmaken van de geneesmiddelen, welke in den loop van den avond door de eigenaars der overdag bezochte patiënten zullen worden afgehaald. Dan tot slot nog een poosje microscopiseeren en de in den loop van den dag binnengekomen of medegenomen sputum- en melkmonsters aan een nader onderzoek onderwerpen en dan is de werkdag ten einde... te minste wanneer er in den loop van den avond of des nachts geen boodschap of telefoontje omtrent een spoedgeval komt.

Een mooie en nuttige werkring, maar alleen geschikt voor menschen, die over het noodige uithoudings- en weerstandsvermogen beschikken.

(Nadruk verboden.)

R.

Na afloop van een vaak zeer vermoeienden praktijkdag volgt nog het klaarmaken van de geneesmiddelen. De dosis hiervan is heel wat grooter dan aan menschenlijke patiënten wordt voorgeschreven, zooals aan de afgewogen poeders duidelijk te zien is!

HET VONNIS DER GERECHTIGHEID

door A. J. Cronin
(schrijver van „De Citadel”)

Het kan voorbeschikking of wel louter toeval zijn geweest, maar het geval met Shawhead had een bijzonder tragischen afloop, die op Finlay Hyslop een diepen indruk maakte. Hij vergat het nooit meer.

In de lente van het jaar werd de omgeving van Barloan Toll geteisterd door een roodvonk-epidemie waarover hij zich ernstig ongerust maakte. De ziekte brak uit in Mei, en was in hooge mate besmettelijk. Vooral jonge kinderen werden er door aangetast en eenig vooruitzicht op spoedige afneming scheen er niet te bestaan.

Toen de weken voorbij gingen, en ondanks al z'n pogingen het eene geval snel op het andere volgde, nam Hyslop het besluit niet te rusten alvorens den haard der epidemie ontdekt te hebben. Hij verwachtte geen hulp van den Geneeskundigen Dienst. Het toezicht op de openbare gezondheid van Levenford werd toentertijd waargenomen door de onbeduidende, maar in eigen oog belangrijke figuur van dokter Snoddie, die zijn taak als een sinecure opvatte en tevreden was met jaarlijks een honorarium van vijftig guinjes op te strijken, zonder zich ervoor te spannen het te verdienen.

Een week lang verriichte Hyslop zorgvuldig waarnemingen en kwam ten slotte tot 'n positieve gevolgtrekking.

Alle gevallen, die hij onderzocht had, hadden één punt gemeen en dat was de leverantie van melk, die bij elken patiënt afkomstig bleek te zijn van 'n boerderij in de naaste omgeving van Barloan, die als Shawhead bekend stond. Hoe nauwkeuriger hij de zaak op alle punten uitploos, des te sterker werd Hyslop overtuigd dat de melk van Shawhead de besmetting verspreidde. Hij had natuurlijk geen enkel bewijs, en moest slechts op z'n vermoedens afgaan, doch hij meende voldoende te weten om handelend te kunnen optreden.

In den voormiddag van den eerstvolgenden Dinsdag liep hij bij Shawhead aan. Het was een mooie hoeve met wit gekalkte gebouwen, waartegen de klimrozen reeds begonnen te bloeien. Waar men het oog ook wendde, alles was even frisch en helder.

Geen wonder dat Rab Hendry trotsch was op het bezit van deze boerderij met haar prachtige melkerij en op de kudde Jersey-stamboekvee, waarmee hij al vaak prijzen had gewonnen.

In den dagelijkschen omgang werd hij „Shawhead” genoemd — naar den naam van zijn vaderlijk erfgoed — en Rab, de eigenaar, was een kerel van karakter: een groote, sombere en stroeve man van ongeveer vijftig jaar, met ijzergrauwe haren, een bulderende stem en knuisten als kolenschoppen. Shawhead's geheele leven was met hart en ziel gewijd aan zijn boerderij en aan zijn jonge vrouw Jeannie, met wie hij kort geleden getrouwd was.

Toen Hyslop bij de groene deur van het woonhuis aanklopte, was het Jeannie die open deed; maar op zijn vraag glimlachte zij en schudde ontkennend het hoofd.

„Neen,” antwoordde zij, „m'n man is niet thuis. Hij is met eenige beesten naar de markt te Ardfillan.”

Het was een knap vrouwtje, de nieuwe meesteres van Shawhead, flink en monter, met rose wangen en bronskleurig haar, dat in een vlecht om het achterhoofd was opgemaakt. Zij was zoo frisch en helder als een jonge vrouw maar zijn kan en terwijl Hyslop haar opnam tegen den achtergrond van de welverzorgde boerderij, begon zijn achterdocht te wankelen.

„Dus Shawhead is niet thuis,” zei hij teleurgesteld. „Neen,” herhaalde ze. „Maar na vier en is hij zeker

thuis. Komt u dan even aan of kan ik de boodschap wel overbrengen?”

„Ik kom nog wel langs,” zei Hyslop. En dan voegde hij er plompverloren aan toe: „'t Is nu niet precies een aangename kwestie waar ik voor kom, mevrouw Hendry. Ik maak me ernstig bezorgd over de roodvonk-epidemie, die in de omgeving heerscht, en bij al mijn gevallen heb ik bemerkt — wel, om 't maar ronduit te zeggen, dat de melk iederen keer van Shawhead afkomstig was.” Hij wachtte even. „Misschien zou ik 'ns een onderzoek mogen instellen om na te gaan, of hier de oorzaak van de ramp zou kunnen schuilen.”

Haar gelaat betrof bij deze woorden. „Roodvonk!” riep zij verontwaardigd uit. „Hoe durft u het zelfs maar te noemen in één adem met onze goeie melk! Ik heb nooit zoiets onbeschaams gehoord! Inderdaad, dokter Hyslop, als u daarvoor gekomen bent, moest u maar liever terugkomen als de baas thuis is.”

En zij sloeg de deur vlak voor hem dicht.

Ontmoedigd door dezen tegenslag en geërgerd vervolgde Hyslop het bezoek aan zijn patiënten.

Hij was half geneigd om de zaak te laten schieten, maar reeds in het eerste huis na de boerderij constateerde hij dat het met een zijner roodvonkpatiënten, het zoontje van Lennox, weer slechter ging, en dat een broertje van den knaap ook al ziek scheen te worden.

Hyslop nam het besluit om zijn aanvankelijk voornemen in geen geval prijs te geven. En inderdaad, toen hij 's middags thuiskwam, uitte hij zijn vermoeden tegenover dr. Cameron.

„Het schijnt in de melk te zitten, dat is volkomen duidelijk,” zei de bejaarde dokter langzaam, „wanneer je het ten minste van dien kant nagaat. En toch kan ik het me onmogelijk indenken. Shawhead heeft een model-bedrijf.” Hij dacht een moment na.

„Ga er heen en spreek 'ns met hem, maar wees voorzichtig hoe je hem aanpakt. Hij is zoo lichtgeraakt als een duvel en vliegt op als buskruit.”

Dienzelfden middag ging Hyslop voor de tweede maal naar de boerderij van Shawhead en opnieuw klopte hij aan bij de groene deur. Er kwam geen antwoord en in de veronderstelling, dat Shawhead aan het werk zou zijn, liep Hyslop op zijn gemak den tuin door naar de melkerij.

Toen hij het hek inkwam, bracht de staljongen juist de koeien in den bocht om ze voor de tweede en laatste maal dien dag te melken. Hyslop bekeek de prachtige, vol-glanzende dieren opmerkzaam, terwijl zij achter elkander hun plaats aan de hekken innamen. Vervolgens nam hij den staljongen op — Douglas Orr geheten en bij iedereen bekend als „Dougal” — die zijn kruk nam en begon te melken.

Hyslop's blik bleef vol aandacht op Dougal rusten, want de jongeling zag er bleek en ziekelijk uit en had een roodflanellen doek om zijn hals. Hyslop groette hem en Dougal keek op.

„Ik had er geen flauw idee van dat u hier was, dokter. Komt u een glas melk halen?”

Hyslop schudde ontkennend het hoofd. „Ik zal vandaag 'ns géén melk drinken, Dougal.” En hij vervolgde: „Wat scheelt er aan je hals?” Hij wees op den roodflanellen doek.

Dougal lachte verontschuldigend. „O, 't is niets. Een week of wat geleden had ik pijn in m'n keel, en nu is ze nog een beetje schraal.”

Hyslop keek nog aandachtiger. „Een zeere keel!” herhaalde hij; en vervolgens: „Had je ook uitslag bij die keelpijn?”

„Uitslag?” echode Dougal. „En wat zou dat kunnen beteekenen?”

Hyslop begon het hem uit te leggen; toen viel zijn oog op Dougal's handen. Hij hoefde niet verder te zoeken.

Zijn blik stond ernstig, toen hij peinzend naar Dougal's handen bleef kijken, want beide handen toonden een huid, die in kleine stukjes afschilferde.

Hyslop herkende dit teeken onmiddellijk. Het was onmiskenbaar — de fijne, zemelachtige afschilfering, die onvermijdelijk op roodvonk volgt, en dit te zamen met de keelpijn, overtuigde den dokter dat Dougal de ziekte gehad moest hebben, in een lichten graad misschien, maar toch voldoende besmettelijk om de haard te worden van de epidemie, die in het district woedde.

Plotseling verbrak een luide stem de stilte en Hyslop was wel genoodzaakt om op te zien.

„Zoo, dus je zit hier, hè? Om te spionneeren en je neus in andermans zaken te steken!”

Het was Shawhead, die gram-

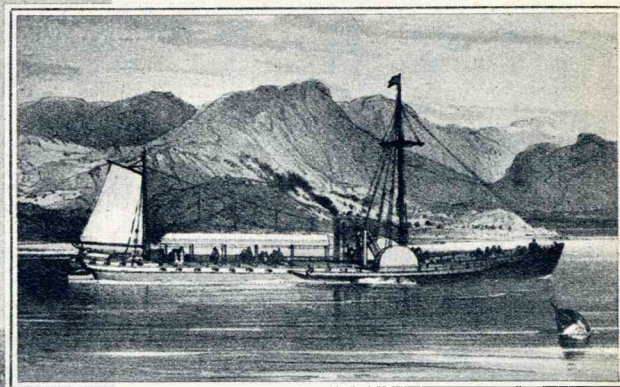
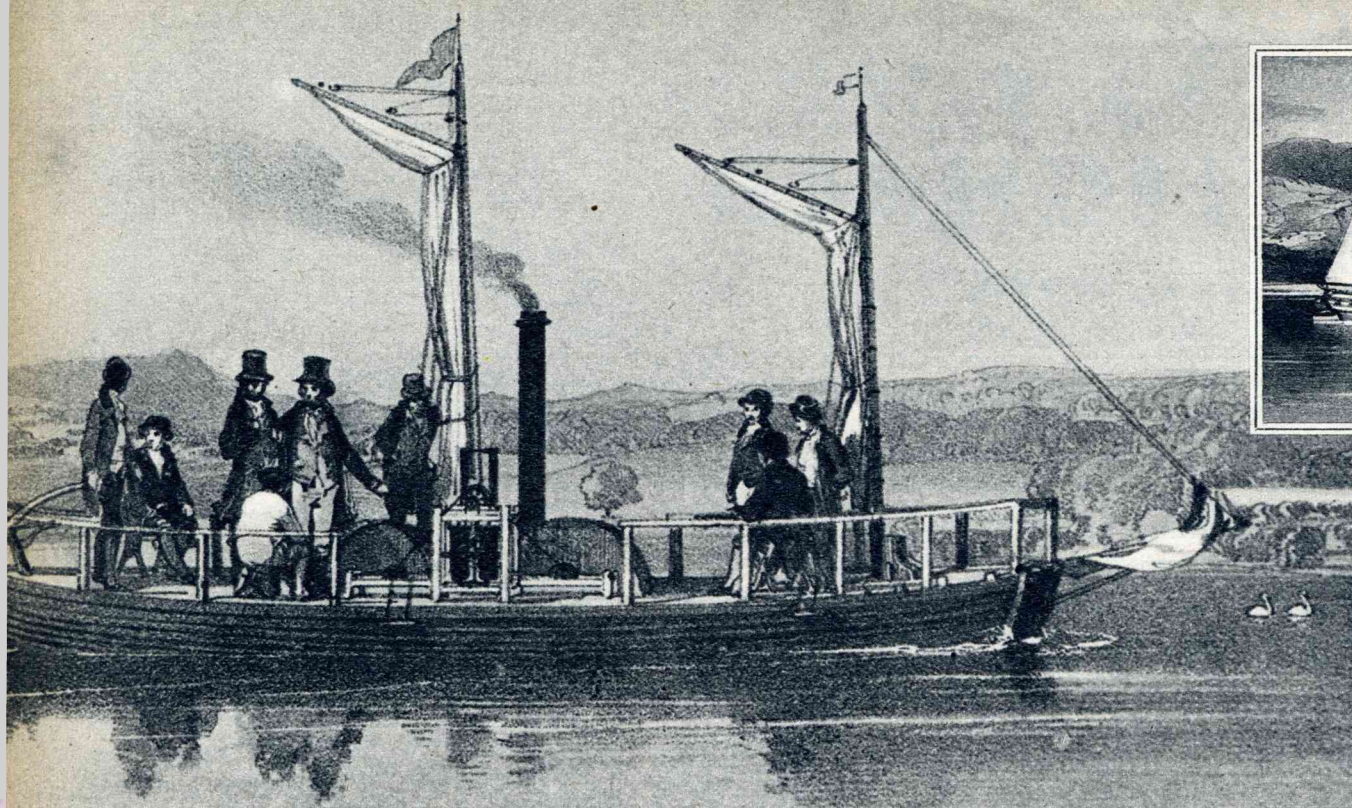
storig kijkend en met gebalde vuisten voor hem stond.

Jeannie had zich achter hem verscholen.

Het was 'n pijnlijk moment, maar Hyslop keek den man recht in het gezicht. „Het spijt me, Shawhead. Ik kom hier niet voor genoegen. 't Is zuivere noodzaak.” Hij wees op den staljongen. „Douglas heeft roodvonk gehad, misschien een lichten aanval, maar sterk genoeg om veel onheil aan te richten. Het ziet er naar uit alsof je een paar weken den melkverkoop zult moeten staken.”

Vervolg op blz. 12

„Wat!” bulderde Shawhead. „Zoiets durf je mij te vertellen?”

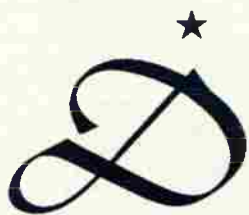
De „Clermont”, het eerste schip van Robert Fulton, tijdens den proeflocht op de Hudson. Het schip onderhield langen tijd een dienst tusschen New York en Albany.

De stoomboot van Miller en Symington, die op den 15en Juli van het jaar 1789 haar eersten tocht op de Clyde maakte. Dit was de eerste navigabele stoomboot en de teekening, die overigens betrouwbaar schijnt, verraaft, dat zij werd voortbewogen door twee achter elkaar geplaatste raderen.

HONDERDVIJFTIG JAAR STOOMVAART

Zaterdag 15 Juli 1939 zal het precies 150 jaar geleden zijn, dat de eerste stoomboot, welke gebouwd werd door Patrick Miller en William Symington, op de breede Clyde in Schotland, haar proeflocht maakte. In tegenstelling met de faam, die Robert Fulton den uitvinder van de stoomboot noemt en zijn „Clermont” als het eerste stoomschip erkent, dient deze eer aan Miller en Symington te worden toegekend. Als een hulde aan deze vergeten uitvinders publiceeren wij hier dit artikel, waarin de juiste gang van zaken wordt uiteengezet.

Van de vroegste tijden af is de voortstuwing van schepen een probleem geweest. En uit den aard der zaak! Want om een schip voort te bewegen, heeft men behoefte aan een groote kracht, die veel sneller toeneemt dan de snelheid, waarmee men het schip wil voortbewegen. Om een schip tweemaal of driemaal zoo snel voort te bewegen, heeft men respectievelijk een achtmaal of een zevenentwintig maal grotere kracht nodig. Dat is een vaststaande wet, die niet ontdoken kan worden.

e toepassing van den wind was reeds een mooien stap vooruit, doch op den wind kan men niet rekenen en handkracht bleek te duur. Dat ging goed voor staatschepen, zooals de oorlogsgaleien van Philips II, waar de veroordeelde boeven gratis roeiden, doch voor commercieele doeleinden kon dat nooit wat worden.

Zoo kwam men op de mechanische voortstuwing en zoodra in 1705 de eerste stoom-

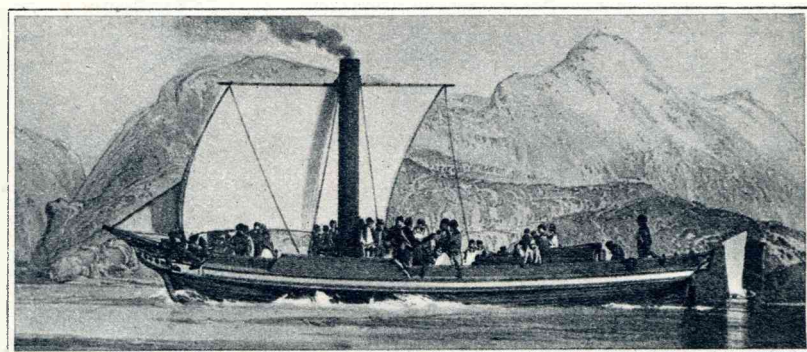
machine in practisch gebruik was genomen, wierpen de uitvinders zich op het vraagstuk der stoomvoortstuwing. Zij bereikten inderdaad eenig resultaat, doch hun producten waren slechts speelgoed, voor de practische vaart ongeschikt.

Een goed resultaat wachtte op een samengaan van geld en talent, welke ten slotte werden aangetroffen in den persoon van Patrick Miller (1731-1815). Deze man leefde als rustend bankier op zijn landgoed Dalwinston, in het graafschap Dumfriesshire in Schotland. Via een zekeren James Taylor, opvoeder van zijn zoon, kwam Miller in contact met den technicus William Symington, die zich reeds met de stoomvoortstuwing had beziggehouden en uit deze samenwerking groeide succes. Op den 14den October 1788 voer op het meertje in het landgoed van Miller een tweelingbootje — d.w.z. twee scheepsrompen door één bovenbouw verbonden en overbrugd — en tusschen de beide rompen draaide het door een stoommachine bewogen voortstuwingsrad.

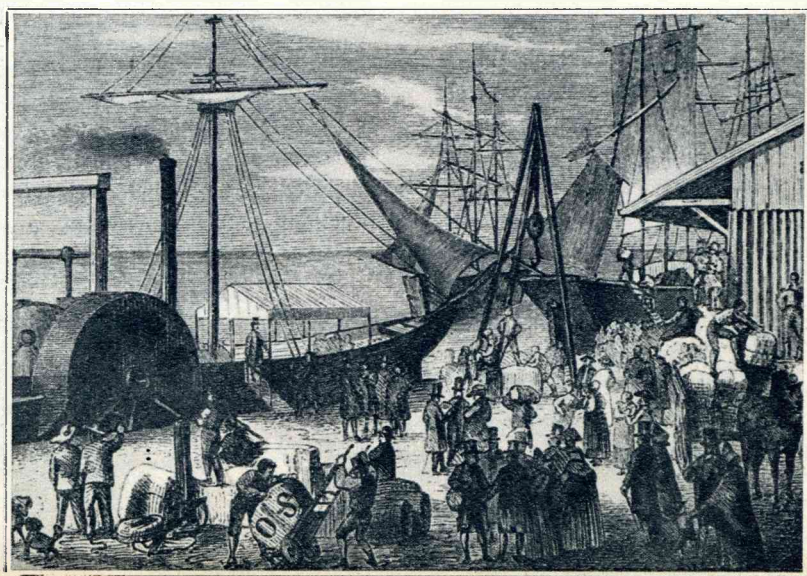
Ook dit vaartuigje was echter niet veel meer dan een technisch speelding. Doch door het welslagen aangemoedigd, liet Miller bij de Carron Ironworks te Glasgow direct een nieuwe, grotere en stevigere tweelingboot bouwen, die in het voorjaar van 1789 gereed kwam. De aflevering van de machine hield nog wat op, doch op den 15den Juli van het jaar 1789 was het de groote dag, dat een door stoom voortbewogen schip over openbaar water — de Clyde — voer en daarbij een vaart van zeven mijl of ± 13 km. bereikte.

Deze gebeurtenis is thans precies honderdvijftig jaar geleden en vandaar deze posthume hulde aan de vergeten uitvinders Miller en Symington. Al mogen we hun

Een teekening van de „Savannah” in de haven van Liverpool, na haar eersten overtocht, die 26 dagen duurde. De teekening is sterk fantastisch.

De „Comet”, de eerste Engelsche stoomboot, die voor praktische doeleinden werd gebruikt. Jarenlang voer zij regelmatig tusschen Glasgow en Greenock. Men lette op het hulpzeiltje en het gebruik van den schoorsteen als mast. Het model is sprekend dat van 'n ontlakeld zeilscheepje.

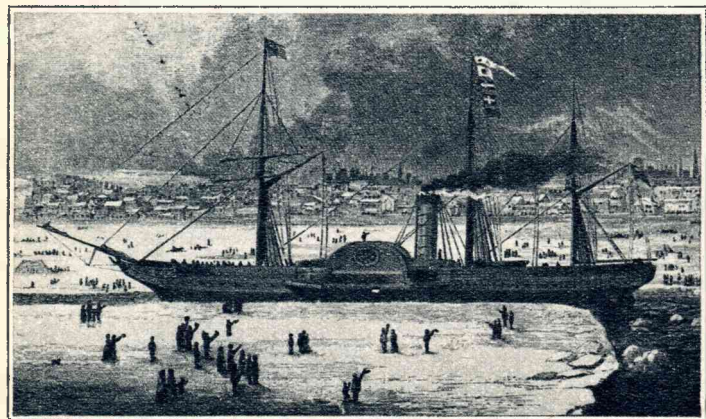

man, waarvan het zeker is, dat hij met de boot van Miller en Symington heeft gevaren, trad pas in 1801 voor het voetlicht. Toen was hij te Brest, waar hij de Fransche marine te vergeefs voor zijn torpedo's trachtte te interesseeren. In 1803 demonstreerde hij voor Napoleon te Parijs een stoomboot. Nadat de eerste wegens overlading was gezonken — de machine was namelijk veel te zwaar — en de tweede slechts een kruipvaartje had ontwikkeld, liet Napoleon, die eerst meende, dat hij een geschikt strijdmiddel tegen Engeland had gevonden, den uitvinder in den steek.

Met zijn partner, den Amerikaanschen gezant te Parijs, trok Fulton toen naar Engeland, waar hij weer zonder succes trachtte, zijn torpedo's en zijn stoomboot aan den man te brengen. Ten einde raad kocht hij toen bij de firma „Boulton & Watt” een betere machine, waarmee in Amerika een schip werd uitgerust. Dit schip, de „Clermont”, dat raderen aan weerskanten had, deed op den 14en October 1807 zijn eersten, welgeslaagden proeftocht. Sindsdien onderhield het een regelmatig dienst tusschen New York en Albany en ter eere van Robert Fulton mag 't worden gezegd: zijn schip was het eerste, waarmee geld werd verdiend. Om deze reden staat hij officieel als „de uitvinder” van de stoomboot te boek.

Toen bleek dat er mee te verdienen viel, was de toekomst van de stoomboot verzekerd. In 1812 volgde het s.s. „Comet”, dat jarenlang een dienst tusschen Glasgow en Greenock onderhield; in 1815 kwam reeds de „Fulton”, het eerste stoom-oorlogsschip, en zoo voerde de ontwikkeling de stoommachine op zee.

In 1819 maakte het Amerikaansche s.s. „Savannah” een reis van Boston naar Liverpool, welke reis in zesentwintig dagen werd afgelegd. In 1833 had de „Royal William” van Halifax naar Dublin slechts tweeëntwintig dagen noodig en in 1837 ging het

De eerste Cunard Liner „Britannia” bij een aankomst in de met ijs bedekte haven van Boston.

Amerikaansche s.s. „Washington” zich op de passagiersvaart toeleggen.

Dat lokte navolging! Drie Britsche maatschappijen zetten tegelijkertijd drie stoomschepen voor den transatlantischen dienst op stapel. Het s.s. „Great Western” zou echter het eerst zeeklaar zijn en om nu niet de eer aan Liverpool te gunnen, charterde de maatschappij uit Cork het s.s. „Sirius”, dat op 4 April 1838 naar Boston vertrok. Pas op den 8sten April startte de „Great Western” en op den 26sten van die maand liepen beide schepen, eenige uren achter elkander, de haven van Boston binnen.

Door de onregelmatige afvaarten was het zakelijk succes van deze maatschappijen niet groot. Dat werd pas beter, toen de Cunard Line zich met deze vaart ging bezighouden en zoo vertrok op 4 April 1840 het s.s. „Britannia” van deze lijn in den geregelde dienst, die nu reeds bijna een eeuw onafgebroken wordt volgehouden.

Interessanter echter dan de historie is de technische ontwikkeling, die onverbiddelijk naar den huidige toestand drong. Het begon uiterst primitief, de oorspronkelijke raderboot heeft

een groot bezwaar en wel, dat de uitwerking van de raderen sterk van den diepgang van het schip afhangt. De beste uitwerking vindt men, als het schip zóó diep ligt, dat de „waterplanken” precies en geheel door het water strijken. Niet meer en niet minder! Daarbij vond men spoedig een methode, waarbij de waterplanken — van het oogenblik der indompeling tot aan het moment dat ze weer boven water rijzen — precies verticaal blijven en zoo 't gunstigste effect op de voortstuwing uitoefenen.

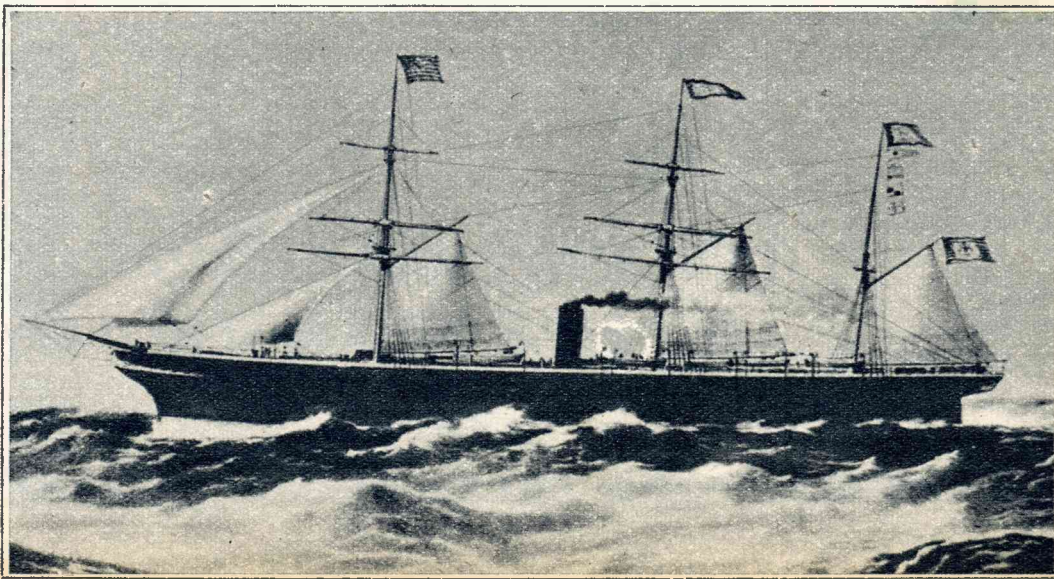
Doch bij vrachtschepen, met hun groot verschil in diepgang tusschen geladen en ledig schip, zijn raderen slecht te gebruiken, terwijl zij bij hooge zee — als het eene rad diep door het water en het andere door de lucht wentelt — het goed koershouden vrijwel onmogelijk maken. De grootere breedte van de schepen en de gemakkelijke kwetsbaarheid van de raderen vormen ten slotte nog ernstige bezwaren.

Het was uitsluitend om deze praktische redenen, dat de schroef kans maakte, want deze schroeven uit de beginperiode... dat was niet veel zaaka! Ze waren van gietijzer, sterk onderhevig aan gietfouten, met alle gevolgen van breuk en bladverlies, terwijl de beste vorm nog lang niet was gevonden. De juiste vorm van de schroef is voor het nuttig effect van het hoogste belang en in dien tijd had men het A.B.C. van deze wetenschap nog niet onder de knie. En nog immer is het nuttig effect van een goed rad grooter dan dat

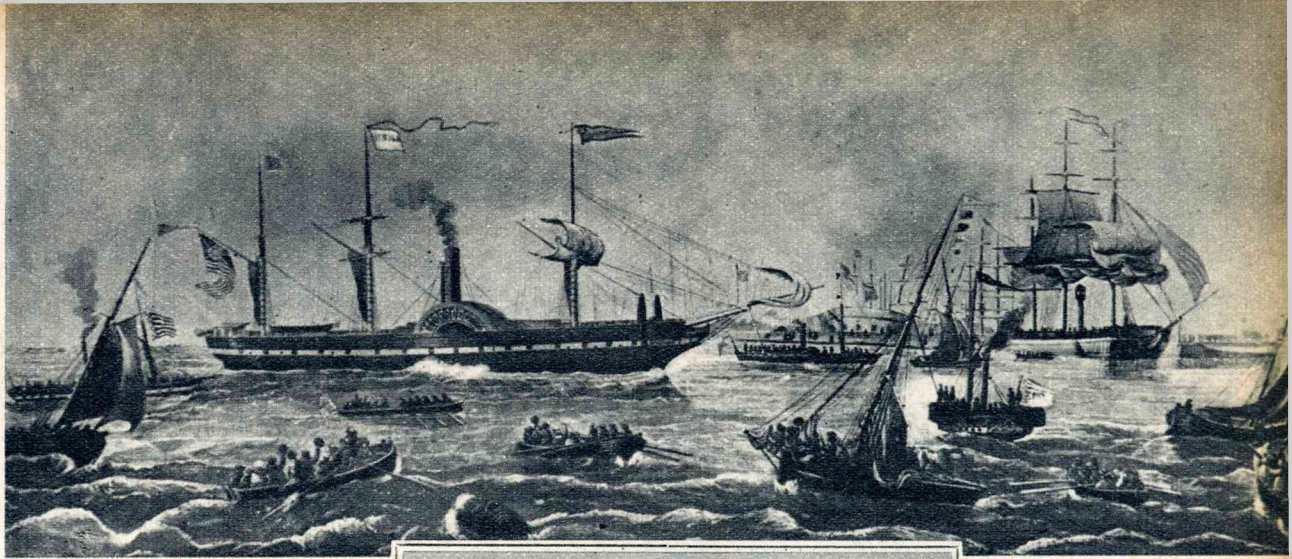
van de beste schroef.

Maar gezien in het licht der techniek van 1939 deugde er van al die schepen niets. In verhouding tot de ontwikkelde kracht werd er een brandstof gebruikt, dat men het tegenwoordig verkwisting zou noemen en dan de keteldruk! De „Bremen”, de eersteling van den Norddeutschen Lloyd, deed het met vijf atmosfeer, terwijl die druk thans tusschen de tien en twintig atmosfeer ligt.

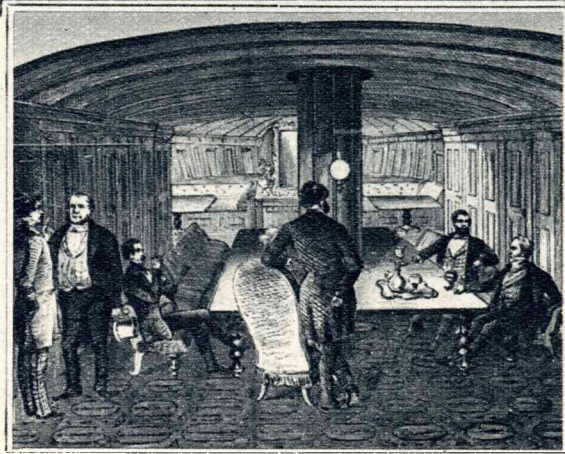
Het aantal ontwikkelde paardekrachten was dan

Het s.s. „Bremen”, het eerste schip van den Norddeutschen Lloyd, in dienst gesteld in 1858. Het stoomschip begint in dezen tijd langzaam zijn vorm te vinden.

Het Amerikaansche s.s. „Washington”, 't eerste stoompassagiersschip, stoomt in 1847 de haven van Bremen binnen. Dit was de eerste directeverbinding Amerika-Duitsland.

Een kijkje in den rooksalon van 'n mailschip omstreeks 1840. De sfeer is met deze eigenwijze heeren uitstekend getroffen. Zouden onze kleinkinderen ook zoo medelijdend het hoofd schudden bij de afbeel-

dingen van de deftige gezelschappen, die de proeftochten van „Queen Mary” en „Normandie” meemaakten?

ook bespottelijk laag. De reeds genoemde „Britannia” beschikte over de kracht van zeshonderd paarden, welk aantal bij stampend schip meer uit hitten en ezels scheen te bestaan. Zoo'n vermogen wordt tegenwoordig maar net voldoende geacht voor een kustvaardertje.

Hierom en ook om de onbetrouwbaarheid van die eerste machines waren de eerste stoomschepen geen stoomschepen in den eigenlijken zin, doch volledige zeilschepen met hulp-stoomvermogen. Later werden het stoom-zeil- of zeil-stoomschepen. terwijl het tijdperk der stoomschepen met hulp-zeilvermogen nog pas achter ons ligt.

Zoo werd de uitvinding van Miller en Symington tot een omwenteling in de zeevaart. Tot iets dat het aanschijn der aarde veranderde, want men kan zeggen, dat de koloniale expansie in de 19e eeuw een direct gevolg is van het hakkepuffertje, dat op dien gedenkwaardigen zomerdag over de Clyde tufte. We kunnen er thans om lachen, doch in dien tijd was het een geweldige sprong vooruit, in belang veel grooter dan de uitvinding van de vliegtuig. De stoomvaart toch bood de gelegenheid tot regelmatig, snel, goedkoop en massaal transport en dat werkte tot in onze huiskamers door. Zonder stoombooten geen Spaansche sinaasappelen of Californische pruimen, geen Argentijnsch vleesch, geen Japansche massa-artikelen. Zonder stoombooten bleven de Malta-aardappelen in Malta, aten we geen brood uit Canadeesch graan en zonder stoomtransport van copra konden we er ook geen margarine op smeren.

Het is natuurlijk jammer, dat de mensch tegelijkertijd stoomoorlogsschepen bouwde, om zijn medemensch doeltreffender te lijf te gaan, doch dat kunnen Miller en Symington niet helpen. Zij vonden de oplossing van een probleem, dat de eeuwen door onoplosbaar was geweest. Al spijt het ons zeer voor Robert Fulton, die ongetwijfeld ook 'n knappe kop was, toch zal hij in de hallen der historie den stoel der eere moeten ontruimen. Al zit hij er lang, hij zit er wederrechtelijk, hij moet plaats maken voor Miller en Symington.

Th. R. BOOSMAN

Het „DIERENPARADIJS” op den Grebbeberg

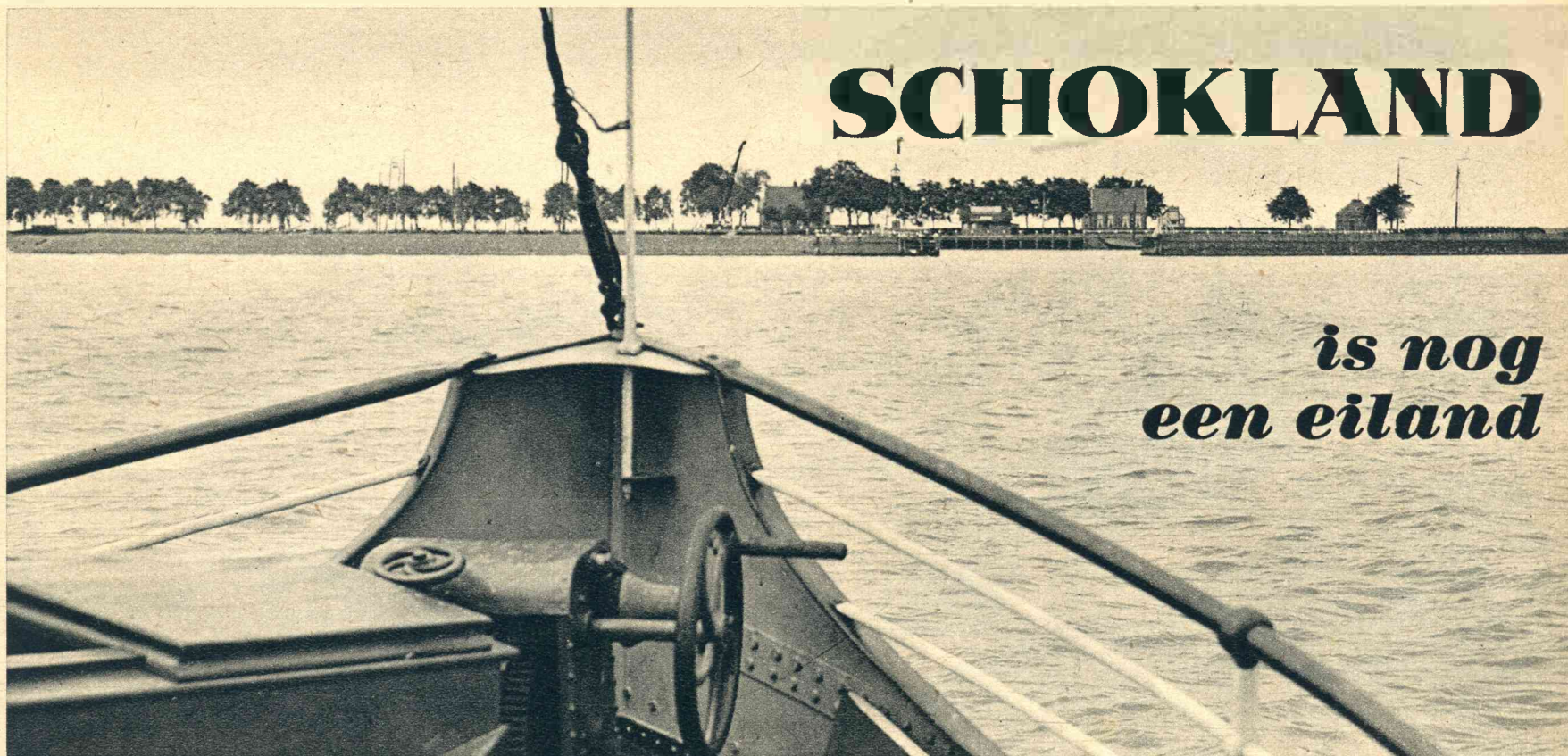
Groote groepen dieren uit alle werelddeelen leven hier in hun eigen natuurlijke omgeving vreedzaam naast elkander. Geen tralies herinneren aan hun gevangenschap en ze krijgen op tijd hun hapje, beter dan ooit in de natuur. Voor dat alles zorgt de Heer Ouwehand en hij zorgt er ook voor, dat U een overweldigenden indruk mee naar huis neemt als ge dit „Dierenparadijs” hebt bezocht. Vergeet dezen zomer vooral niet een vacantiedag met Uw familie te besteden aan

**OUWEHAND's
DIERENPARK**

Rhenen

Buiten de duizenden wilde dieren en het prachtige aquarium, vindt U er ook nog een uitzichtoren, een groote speeltuin voor de kinderen en een café-restaurant, waar U een heerlijk zitje hebt en tegen billijke prijzen van alles geserveerd kunt krijgen.

*
Vraagt een gratis exemplaar van het blad „Dieren vragen Uw aandacht”

*is nog
een eiland*

De haven van Schokland aan de noorderpunt van het eiland, Emmeloord geheeten.

Nog spoelen de golven der Zuiderzee langs de stilaan verbrokkelende oevers en de beschoeiingen van het lange, smalle eiland. Nog speelt de Zuiderzeebries door de kruinen der weinige boomen. Nog bewijst de haven haar diensten aan den binnenvallenden schipper en zendt de vuurtoren zijn lichtseinen uit in den donkeren nacht. Lang zal het echter niet meer duren, of Schokland zal geen eiland meer zijn, doch slechts een herinnering, een geographisch punt,

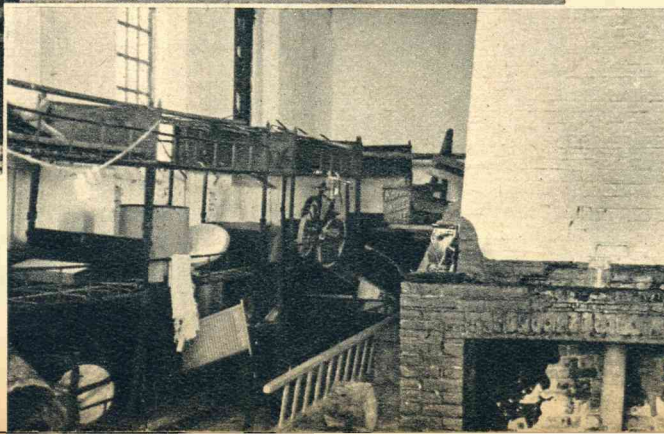
waarvan nog slechts de naam overblijven zal, de enkele huizen, en de kerk, want die is op palen gebouwd. . . . Want rondom groeit de dijk met elken dag, en wordt langzamerhand als een enorm lint toegesnoerd om het eenzame eiland.

Met de stoomboot Genemuiden voeren we er een laatste maal heen en de foto's op deze bladzijde bewaren de herinneringen aan een interessanten tocht naar deze historische plek.

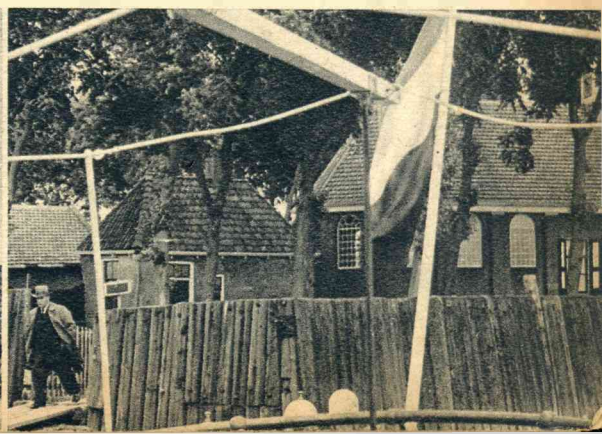
In de haven van Emmeloord.

Interieur van de kerk op Schokland. In den schoorsteen op den voorgrond kan men vier vuren stoken. Links ijzeren noodkribben, die bij hoogen waterstand gebruikt kunnen worden.

Het eenige winkeltje op Schokland bevindt zich te Ens, in het houten voorportaal van het tegen de kerk aangebouwde woonhuis.

De reede aan den oostkant, bij de kerkbuurt, Ens geheeten.

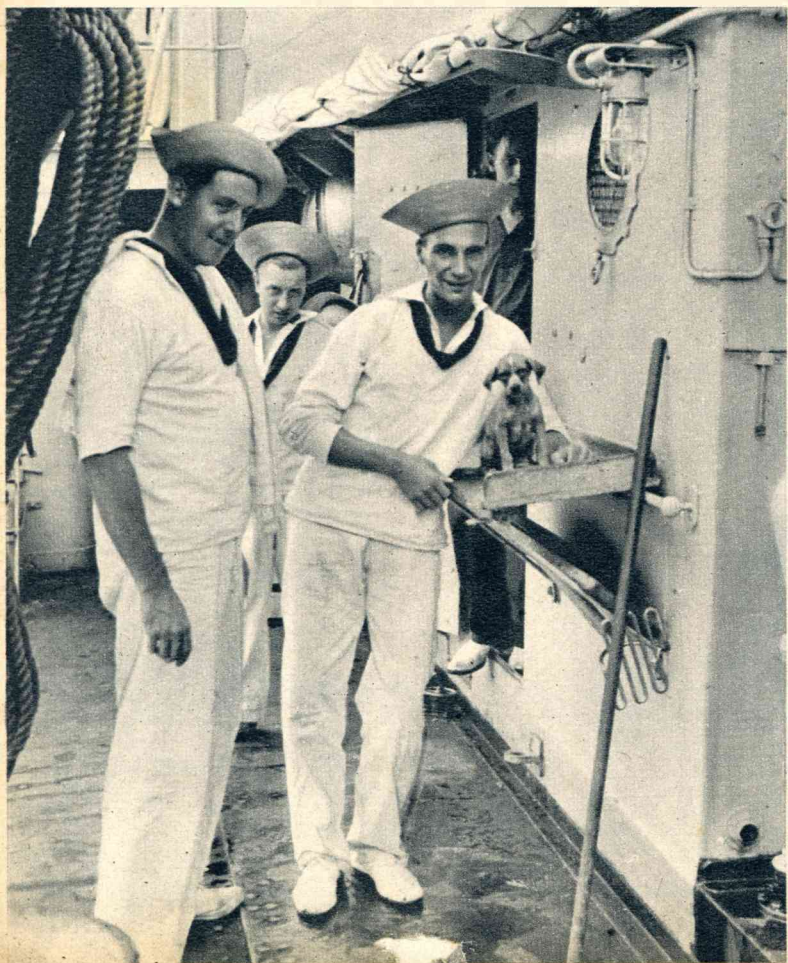

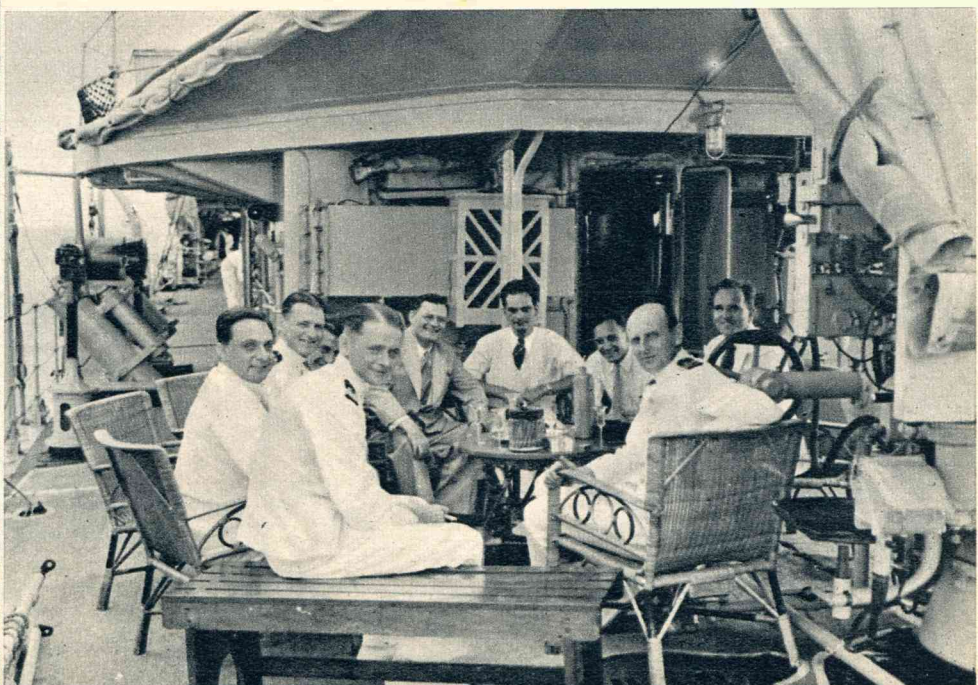
Aan de groote gerechtsoefeningen nabij Nieuw-Guinea werd door de geheele Indische vloot deelgenomen. Men ziet hier een aantal oorlogsschepen in gesloten formatie voorbijtrekken.

Vlootmanoeuvres in Nederl.-Indië

Het scheepshondje en z'n verzorgers. Een gemoedelijk tafereeltje aan boord van de Banckert.

Legervliegtuigen demonstreeren in de lucht.

Een groep genoodigden aan boord van Hr. Ms. Banckert. — Op den voorgrond rechts commandant Bar.

Cor Kuiler, dirigent der G.O.V., heeft met mr. A. T. Vos een opera „Saskia”, geschreven. Wij fotografeerden een der repetities van het jongenskoor met den regisseur, Joh. de Meester, en den componist (aan de piano).

De Vrijdagsche vischafslag in Spakenburg brengt handelaars en visschers bijeen na 'n week van harden arbeid. De visch brengt echter te weinig op, terwijl de Rijkstoeslag is stopgezet, zoodat de nood het bekende visschersdorp bedreigt

De jeugd van de Leeuwarder Speeltuinvereniging vierde feest. In optocht trokken 700 kinderen naar het feestterrein.

Gemengd Nieuws

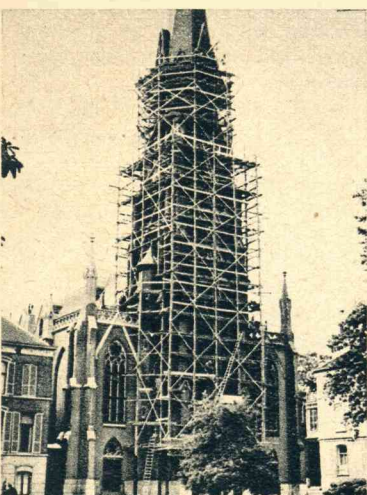
De eerste tocht der V. V. V. te Kampen naar de Zinderzeewerken werd meegemaakt door verschillende autoriteiten: burgemeester Oldenhof was mede aanwezig.

De V.V.V. „Over Betuwe” hield een knobelrit voor auto's en motoren door de Betuwe. De deelnemers startten te Huissen.

Het lustrumcongres te Nijmegen bij het 20-jarig bestaan der R.K. Artsenvereniging werd bijgewoond door vele autoriteiten, o.m. H.H. E. den aartsbisshop van Utrecht en den bisschop van Den Bosch.

De St. Eusebiuskerk te Arnhem is omgeven door steigerwerk voor het ondergaan van een groote schoonmaakbeurt.

De kaartclub „Het Pot” te Enschede werd kampioen 1938-1939 van den Kaartbond Enschede.

De kring Twente der Nederl. Vereniging van E.H. B.O. hield Zaterdag te Enschede groote wedstrijden, georganiseerd door de afd. Enschede.

Het snelverkeer in Utrecht heeft weder een nieuwe brug ter beschikking gekregen, nu de brug over het Amsterdam—Rijnkanaal te Jutphaas gereed is.

Een vreemde situatie in een ouden boerendans, „de zevensprong”, tijdens een repetitie van „Levend land”, dat als lustrumspel te Groningen wordt opgevoerd.

De viering van het 65ste lustrum van het Groningsch Studentencorps werd ingezet met het feestelijk afhalen der reinisten. De Senaat, voorafgegaan door de cerewacht te paard, begeeft zich in optocht naar het station, ter oprichting van de reinisten.

Door het bestuur van het Verjaardagsfonds werd in de Martinikerk te Groningen een orgel aan de gemeente overgedragen. Het instrument is een gerestaureerd Fransch orgel van ± 1750, afkomstig uit de R. K. kerk te Heythuysen (L.) De organis C. Batenberg gaf na zijn optreden een uiteenzetting over het orgel.

EEN ZEEREISJE NAAR

Engeland

PER MAATSCHAPPIJ „ZEELAND”

den eenen dag heen,
den daaropvolgenden dag terug**Sterk verlaagde retours
van ALLE stations naar****Harwich**inclusief logies en ontbijt
aan boord

Inlichtingen bij de Stations, Reisbureaux en Maatschappij „Zeeland”, Vlissingen

KANT EN KLAAR TOER

naar **Londen**

PER MAATSCHAPPIJ „ZEELAND”

elken Donderdag in
Juli en Augustus**Sterk verlaagde spoor-
biljetten**Reiskosten Vlissingen-Londen v.v.;
twee nachten logies in goed hotel
te Londen; maaltijden, sightseeing,
alles inbegrepen**f 39.50****Ping-Pong**HEERLIJK BROS.
EEN SPECIALITEIT
VAN VERKADE.

Per half pond

22 $\frac{1}{2}$ ct.**Verkade**Verzorg kleine
verwondingen met**Kansaplast**
„elastisch”
antiseptisch snelverbandU voorkomt daardoor infectie en
ondervindt geen hinder meer
van de wond, noch belemme-
ring in Uw bewegingen. Zorg
er dus steeds voor een
pakje bij U te hebben.

Verkrijgbaar vanaf 15 Cent. — Reisverpakking 35 Cent.

**HET VONNIS DER
GERECHTIGHEID**

Vervolg van blz. 5

„Wat!” bulderde Shawhead. „Zooiets
durf je mij te vertellen?”„Wees redelijk, Shawhead,” over-
reedde Hyslop. „Ik weet wel, dat je
bedrijf heel zindelijk is, maar het blijft
een feit, dat de besmetting hier vandaan
komt.”„De besmetting!” slikte Shawhead,
naar adem snakkend. „Hier vandaan!
Hoe durf je dat te beweren? We zijn
allemaal kraakhelder op deze boerderij.”„Ja, maar Dougal...” bracht Hys-
lop hier tegen in.„Dougal is even proper als de an-
deren!” schreeuwde Shawhead. „Hij
heeft een beetje keelpijn gehad en dat is
alles. Het is krankzinnig om daar uit op
te maken, dat wij de zaak moeten
sluiten.”„Ik verzeker je dat hij roodvonk heeft
gehad,” bleef Hyslop volhouden. „Zijn
huid schilfert af. En daardoor wordt je
melk besmet.”De aderen op Shawhead's voorhoofd
sprongen haast van woede. „Dat is ge-
noeg!” brulde hij. „Alleen het idee!
Mijn prachtige melk besmet! Het is heer-
lijke zoete melk en dat is altijd zoo ge-
weest. Er zijn menschen die blij zijn dat
ze haar mógen drinken. Ik zal het je
laten zien!”En in een opwelling van razernij
greep hij een kan en dompelde die
onder in de melk. Met een tartend gebaar
haalde hij de boordevolle maat op,
dronk haar half leeg en gaf haar dan aan
Jeannie. Zij glimlachte en dronk de melk
tot den laatsten druppel met groote
teugen op.„Daar!” ging Shawhead verder. „Dat
zal je duidelijk maken wat wij van onze
melk denken. Mijn vrouw drinkt ze
graag en ik ook. En waag het niet om
er nog één verkeerd woord over te zeg-
gen, want ik verzeker je ronduit, dat je
het bitter zult betreuen.”„Het spijt me, dat je het zoo opvat,”
zei Hyslop. „Je maakt het moeilijk voor
me. Maar ik ben verplicht om je te be-
strijden.”Hyslop ging rechtstreeks naar dokter
Snoddie, legde het mannetje de geheele
zaak voor, en vroeg hem onmiddellijk
stappen te nemen om in de situatie te
voorzien.Snoddie keek hem fijntjes aan. Hij
vond het een genot, dat de jongere man
bij hem moest komen om min of meer
een gunst te vragen. Hij was niet bijster
op Hyslop gesteld en zijn kleingeestige
ziel zwol triomfantelijk nu hij deze ge-
legenheid kon aangrijpen om wraak te
nemen op den jongen dokter.„Ik zal het natuurlijk onderzoeken,”
gaf hij op beschermenden toon te kennen.
„Maar ronduit gezegd, ik kan niet ont-
dekken dat uw beschuldiging éénigen
grond heeft. Er is geen positief be-
wijs — geen uitslag en ook geen koorts.
U moet bedenken dat het een ernstige
zaak is om van iemand te vragen
zijn melkerij te sluiten wegens iets,
dat slechts een ongegrond vermoeden
kan zijn.”Het bloed steeg Hyslop van woede
naar de wangen. „Vermoedens kunnen
naar den drommel loopen,” schreeuwde
hij. „Die staljongen vormt het brand-
punt van besmetting. Ik vraag u niet
om het als een gunst te doen. Ik zeg u,
dat het uw *plicht* is om de melkerij van
Shawhead te sluiten!”„Wat u zegt!” zei Snoddie. „Wel,
zoodra ik er tijd voor heb, zal ik hetonderzoeken. Binnen een dag of wat zult
u van me hooren.”Ofschoon Hyslop kookte van ergernis
over deze kleingeestige manifestatie van
den machtsbewusten dokter, moest hij
er zich in schikken en de beslissing van
Snoddie afwachten. Hij zei er niets van
tegen Cameron, doch toen zij den vol-
genden dag aan de lunch zaten arriveer-
de het briefje.Hyslop las het en uitte een kreet van
verontwaardiging. Hij reikte den brief
over aan Cameron. „Moet je dát eens
bekijken! Over onbekwame zwakke-
lingen gesproken!”Het briefje was van Snoddie en deelde
kortaf mede, dat de arts van den Open-
baren Gezondheidsdienst van Levenford,
na volledig onderzoek der feiten, hoege-
naamd geen gronden zag om het mel-
kerij-bedrijf van Shawhead te sluiten.„Ben je zeker van je zaak wat betreft
Dougal?” vroeg Cameron.„Zoo zeker als ik hier op dit moment
in deze kamer zit,”„Wel,” zuchtte Cameron, „het is
precies hetgeen je van Snoddie verwach-
ten kon. Maar we kunnen er niets aan
doen. We moeten lijdelijk toezien en er
maar het beste van hopen.”„En toelaten dat deze besmette melk
nog een dozijn gevallen veroorzaakt?
Neen, dank je!” riep Hyslop uit, terwijl
hij opsprong. „Ik mag gehangen worden
als ik dat laat gebeuren! Als we hen niet
officieel kunnen dwingen, dan zullen we
het op 'n andere manier doen. Ik zal aan
iederden patiënt dien ik in Barloan heb
vertellen, dat ik de melk van Shawhead
niet vertrouw. En ik zal wel zorgen, dat
dit overal bekend wordt.”Was eenmaal zijn hardnekkige vech-
lust opgewekt, dan wist de jonge dokter
ook van geen wijken.In den loop van zijn visites gewaagde
hij omzichtig, maar met nadruk, van zijn
twijfel omtrent de melkleverantie door
Shawhead. In minder dan geen tijd ver-
spreidde het gezegde zich fluisterend
door geheel Barloan (welk district voor-
namelijk door Shawhead van melk werd
voorzien), en binnen enkele dagen wer-
den Hyslop's woorden openlijk in het
plaatsje besproken. De menschen kozen
partij, de tongen roerden zich, en in de
stad werd het een kwestie van het hoog-
ste belang.Zich bewust dat hij niets meer dan zijn
plicht deed, hield Hyslop grimmig voet
bij stuk, maar op Vrijdag van dezelfde
week ontving hij een document dat hem
aan 't weifelen bracht. Het was een dag-
vaarding wegens laster, door een advo-
caat ter plaatse namens Shawhead tegen
hem ingediend.Hyslop overhandigde het onheilspel-
lende perkament aan Cameron, die het
zwijgend bestudeerde.„Ik was er al bang voor dat zooiets
zou gebeuren,” zei Cameron. „Shaw-
head is een verbitterde kerel, wanneer je
hem te na komt.”„Ik kan mezelf rechtvaardigen!” riep
Hyslop uit. „En u weet dat ik om bestwil
handelde!”„Inderdaad,” zei Cameron, „en dat
zul je ook voor de rechtbank moeten
aanvoeren.”Het was wellicht een zwakke bemoe-
diging, want Cameron zei verder niets,
maar toch wist Hyslop dat de oudere
man (zijn voorganger) achter hem stond.
Niettemin, terwijl de dagen hun loop

vervolgden en hij zich allengs duidelijker voor den geest stelde, dat hij voor de rechtbank moest verschijnen om aan de door Shawhead tegen hem ingebrachte beschuldiging het hoofd te bieden, doorliep hem een huivering van onmacht.

Eén dag ging voorbij, en ook een tweede. In den namiddag van den derden dag, toen Hyslop zwaarmoedig gestemd in de spreekkamer zat, kwam Cameron met een ontgaan gezicht de deur binnenvallen.

„Heb je het al gehoord?” riep hij. „Zij ligt te bed met acute roodvonk. Jeannie, de vrouw van Shawhead.”

Eén oogenblik van niet-begrijpende ontsteltenis. Het volgende moment herinnerde Hyslop zich echter ineens het tartende gebaar, waarmede Hyslop de kan met melk aan Jeannie overreikte, en hoe zij haar leeg dronk. Er was nu geen twijfel meer mogelijk. Dit was voorzeker het positief bewijs voor zijn bewering!

„Begrijp je het niet?” zei Cameron. „Dit zuivert je volkomen van elke blaam. Men zal er nu niet aan denken om de zaak door te zetten. Waarachtig, man, men vertelde mij, dat Shawhead bijkans waanzinnig is van smart en angst. Het is een straf van den hemel.”

Hyslop antwoordde: „Ja, misschien is 't een vonnis der gerechtigheid. Wellicht komt het van een hooger gerechtshof.”

Heel Levenford volgde stomverbaasd de sensationele wending in de gebeurtenissen, en de algemeene opinie keerde zich ten gunste van den jongen dokter. Hij werd eensklaps de beschermder des volks en van de openbare gezondheid van Levenford. Maar hij wilde niet één van de vele gelukwensen, die de menschen

hem trachtten aan te bieden, accepteren, want volgens het laatste bericht was de toestand van Jeannie Hendry wanhopig. Shawhead had verboden haar naar het ziekenhuis over te brengen, en thans was de melkerij in waarheid gesloten en de boerderij volkomen geïsoleerd.

Snoddie, hevig ongerust, waakte dag en nacht, en er was een specialist uit Glasgow ontboden. Dit alles ten spijt ging Jeannie Hendry hard achteruit. 's Zondags kwam het bericht dat zij stervende was.

In den avond van dezen rustdag kwam Janet, de huishoudster, de zitkamer binnen, waar Cameron en Hyslop beiden vertoefden. Haar stem was bijna fluisterend toen zij zeide: „'t Is nu afgelopen. Jamie bracht zoojuist het bericht. Shawhead's vrouw — is dood.”

Zes weken later ontmoette Hyslop Shawhead voor het eerst sinds de dood hem z'n dierbaarst bezit ontrukkt had. De boer, totaal gebroken onder zijn verlies, kwam terug van het kerkhof.

Hyslop hield zijn pas in en bijna onwillekeurig deed Shawhead dit eveneens. Het oog van den een bleef gericht op dat van den ander en beiden lazen op elkanders gelaat het besef van hetgeen had kunnen zijn — het vreeselijke besef dat, indien Shawhead zich aan het advies van Hyslop had onderworpen, zijn vrouw thans nog in leven was geweest.

Een kreunend geluid ontsnapte de bleke lippen van den boer en hij stak Hyslop de hand toe; zijn gefolterde ziel gaf hem de kracht om Hyslop's hand te omklemmen in een greep van vriendschap en bitter berouw.

E

euwenlang in de mode.

Elke tien jaar komt een nieuw parfum in de mode. Dat, waarmee men nu dweept, zal spoedig geheel vergeten zijn. Het is zoo goed als nooit voorgekomen, dat een reukwater, zooals Farina's Eau de Cologne, eeuwenlang in de mode bleef. Zoo kon, door de steeds toenemende vraag naar zijn Eau de Cologne de firma Farina een der oudste firma's van de wereld worden, terwijl haar aloude, oerchte product, dat reeds sedert 1709 gemaakt wordt, tegenwoordig meer dan ooit weer in de mode is. Het echte product herkent U aan het teeken

Rood Farina Merk

Echte Eau de Cologne

EEN ZOMERBOEKET

WIE IS ER
VRIJ VAN?

DUIZENDEN VERSPREIDEN
BODY ODOUR (B.O.) —
ZONDER HET TE WETEN

Iedereen transpireert — wij zouden niet kunnen leven, als dat niet zo was. En het is juist die onzichtbare transpiratie, die bij verwaarlozing B.O. veroorzaakt. Maar er is een mogelijkheid om U hiertegen te beschermen: geregeld wassen en baden met Rexona!

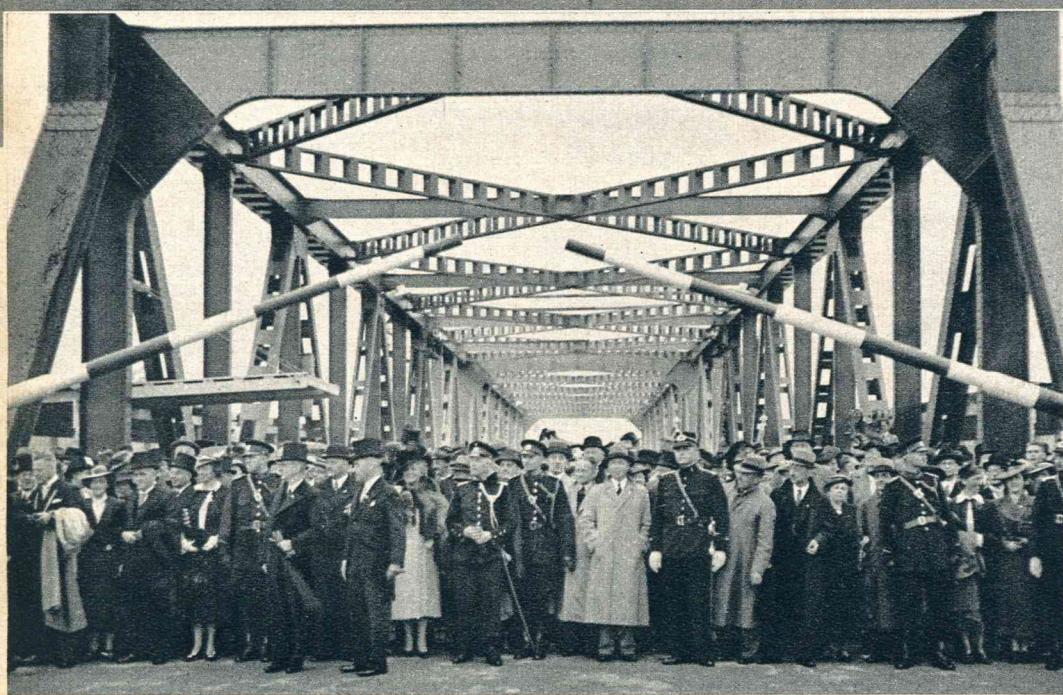
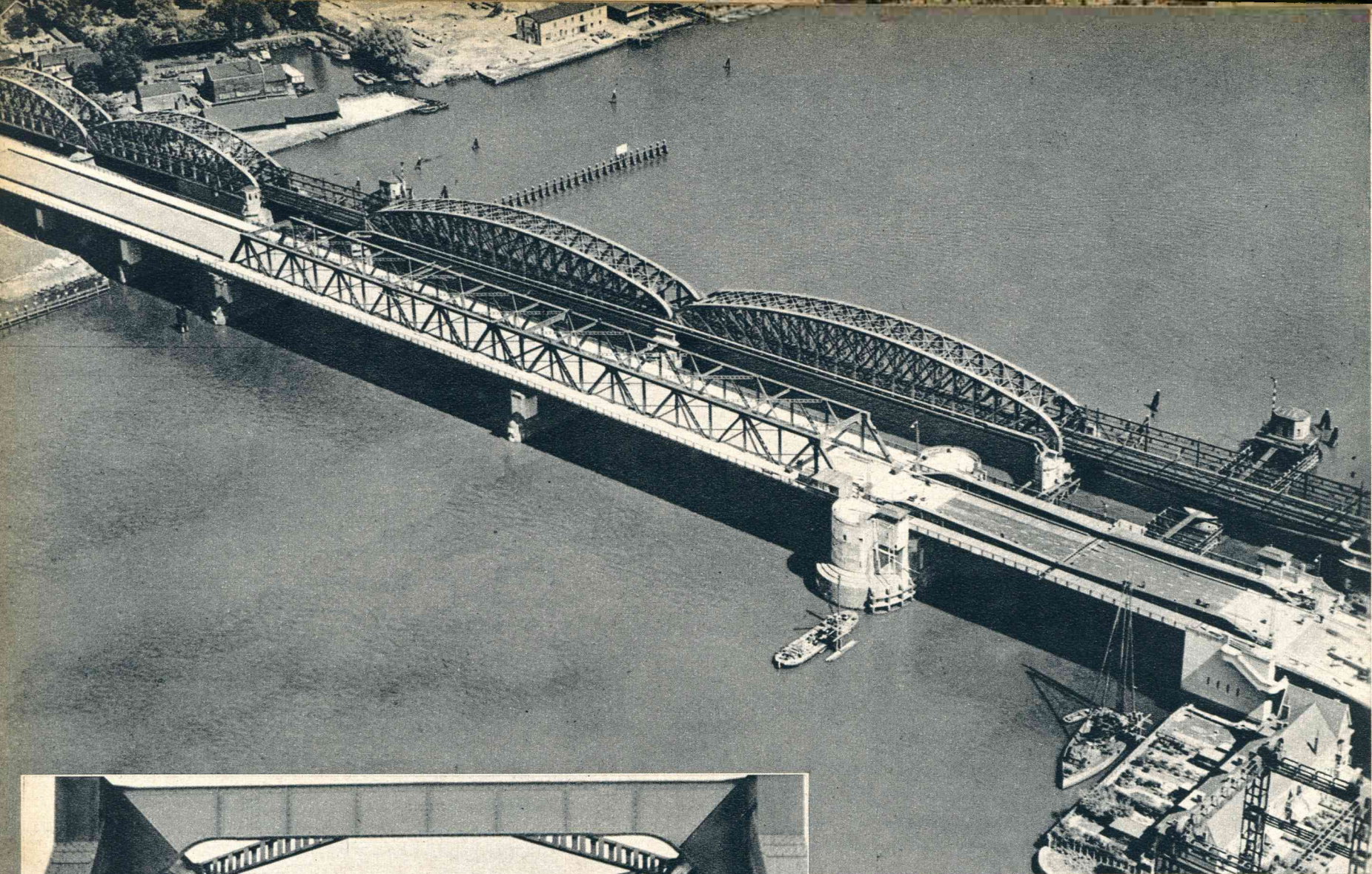
Het werkzame schuim van Rexona-zeep met zijn speciale gezondheidsbestanddelen dringt door tot diep in de poriën van de huid en verwijdert alle onzuiverheden — bevrijdt U van de werkelijke oorzaak van B.O. Begin met dadelijk Rexona te gebruiken en U hoeft nooit meer te twifelen aan de frisheid van Uw lichaam.

12½ct

REXONA
BESCHERMT U TEGEN
BODY ODOUR (B.O.)

REX 31-0141

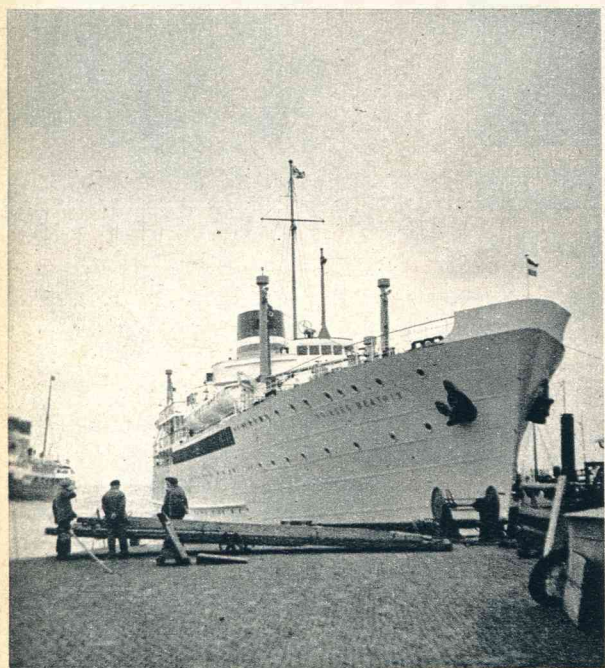

De nieuwe verkeersbrug bij Dordrecht geopend. — Z. Exc. mr. dr. ir. J. A. M. van Buuren, minister van Waterstaat, verrichtte de officiële opening van de groote verkeersbrug bij Dordt, in aanwezigheid van talrijke autoriteiten. — De nieuwe brug is de laatste en zeer belangrijke schakel in de snelverbinding Noord-Zuid-Nederland. — We plaatsen hier een K.L.M.-foto van de nieuwe brug, die men naast de oude spoorbrug ziet.

De nieuwe brug bij Dordt. Na de officiële opening maakten de aanwezigen een wandeling over de brug. — De kleppen zijn gedaald, de boomen gaan omhoog, de brug is vrij!

Binnenlandsch Nieuws

Overzichtsfoto van 't concours van koetswerken en kampeerwagens van de K.N.A.C., dat Zaterdagmiddag op den Boulevard te Scheveningen gehouden werd.

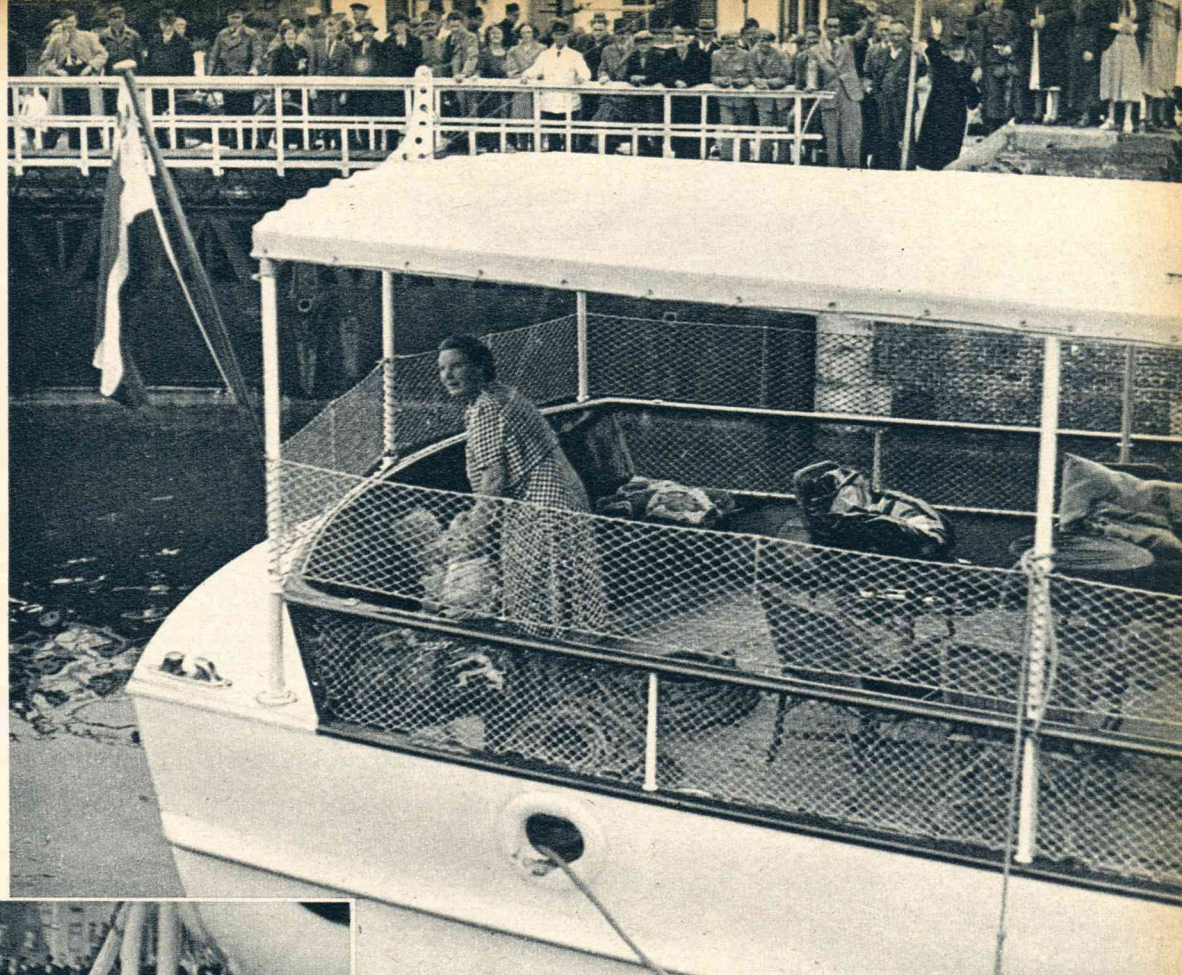
De Prinses Beatrix, 't nieuwste schip van de Mij. Zeeland, bestemd voor den dienst op Engeland, heeft Zaterdag met prins Bernhard aan boord een proeftocht gemaakt van Rotterdam naar Vlissingen.

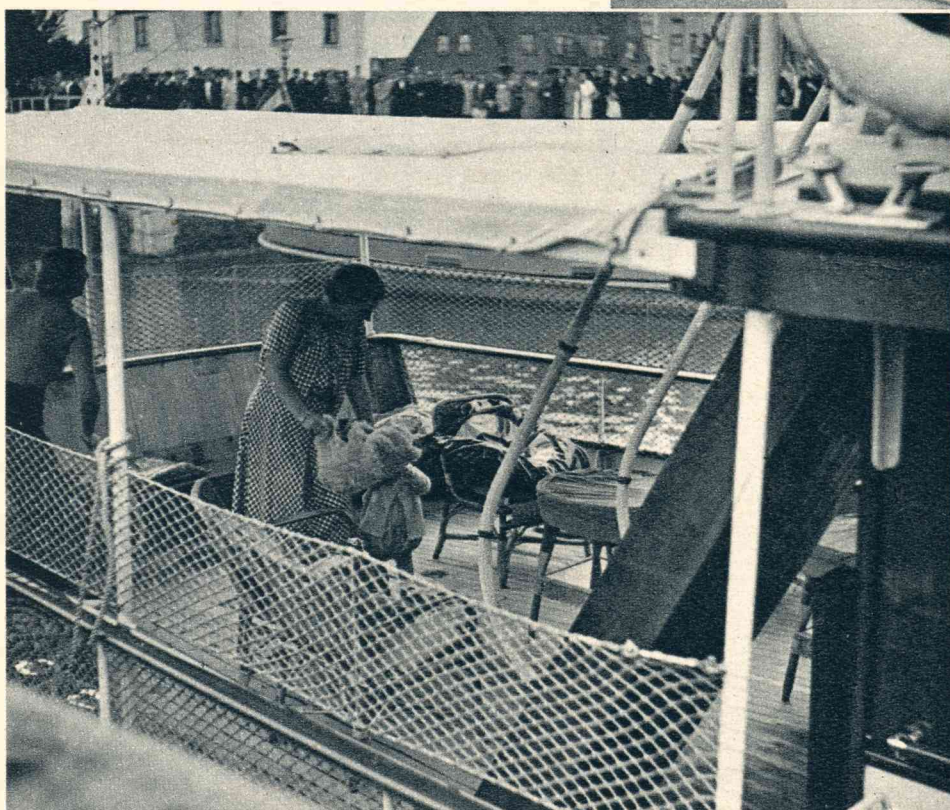
Het motorjacht „PIET HEIN” in de Zeeuwsche wateren

★
**EEN ENTHOUSIASTE
EN ONGEDWONGEN
ONTVANGST**

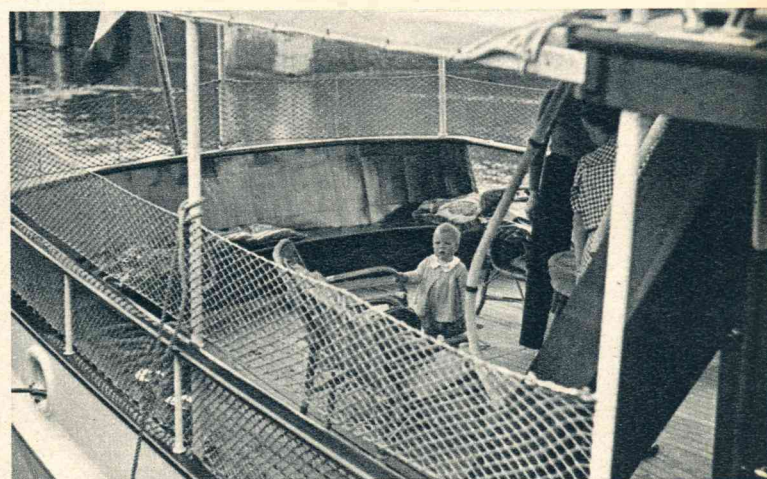
★
Het prinselijk paar heeft met 't sierlijke motorjacht „Piet Hein” een bezoek gebracht aan de Zeeuwsche wateren en in alle plaatsen, waar het prachtige vaartuig werd gesignaleerd, liepen de Zeeuwen enthousiast te hoop om prinses Juliana, prins Bernhard, maar vooral de kleine prinses Beatrix toe te juichen. Het prinsesje voelde zich op de scheepsplanken volkomen op haar gemak en wuifde het publiek, dat zich op de kaden verdrong, vriendelijk toe. Wij plaatsen hier een aantal foto's van de „Piet Hein” te Vlissingen.

Het motorjacht „Piet Hein”, met aan boord het prinselijk paar, de kleine prinses Beatrix en een aantal gasten, in de haven te Vlissingen. Een kijkje op het achterdek.

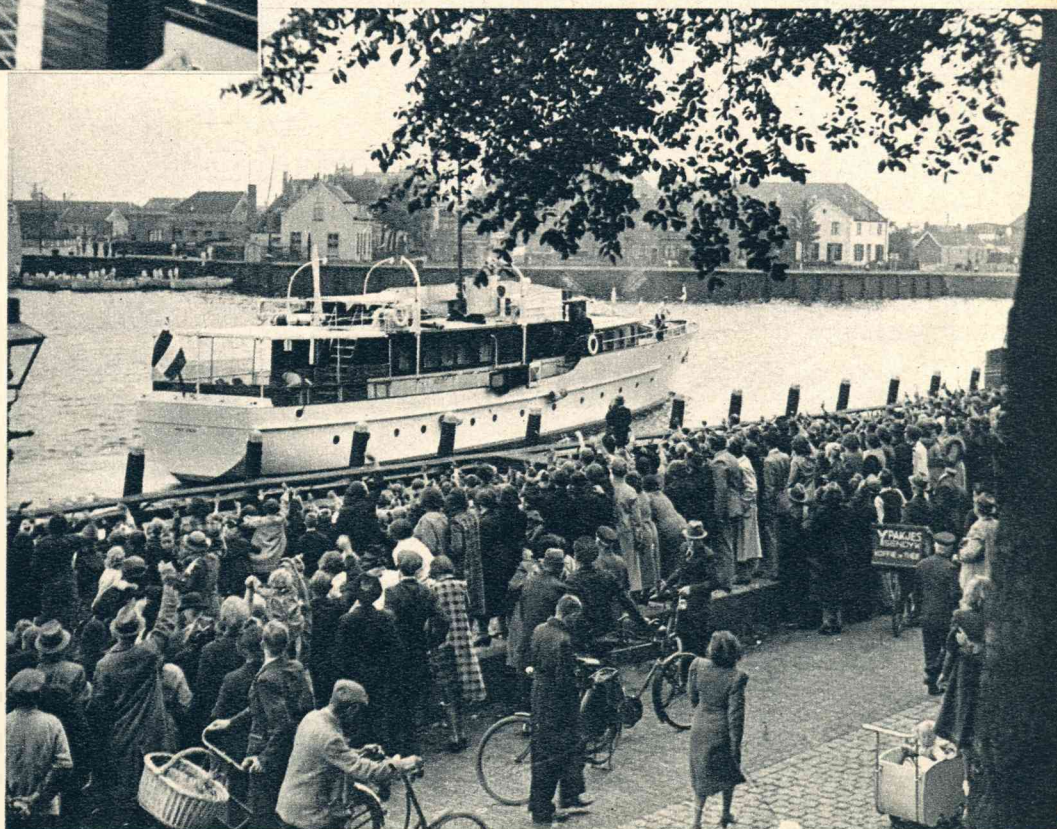
H. K. H. prinses Juliana laat de kleine Beatrix 'n wandelingetje maken op 't wiegelende achterdek.

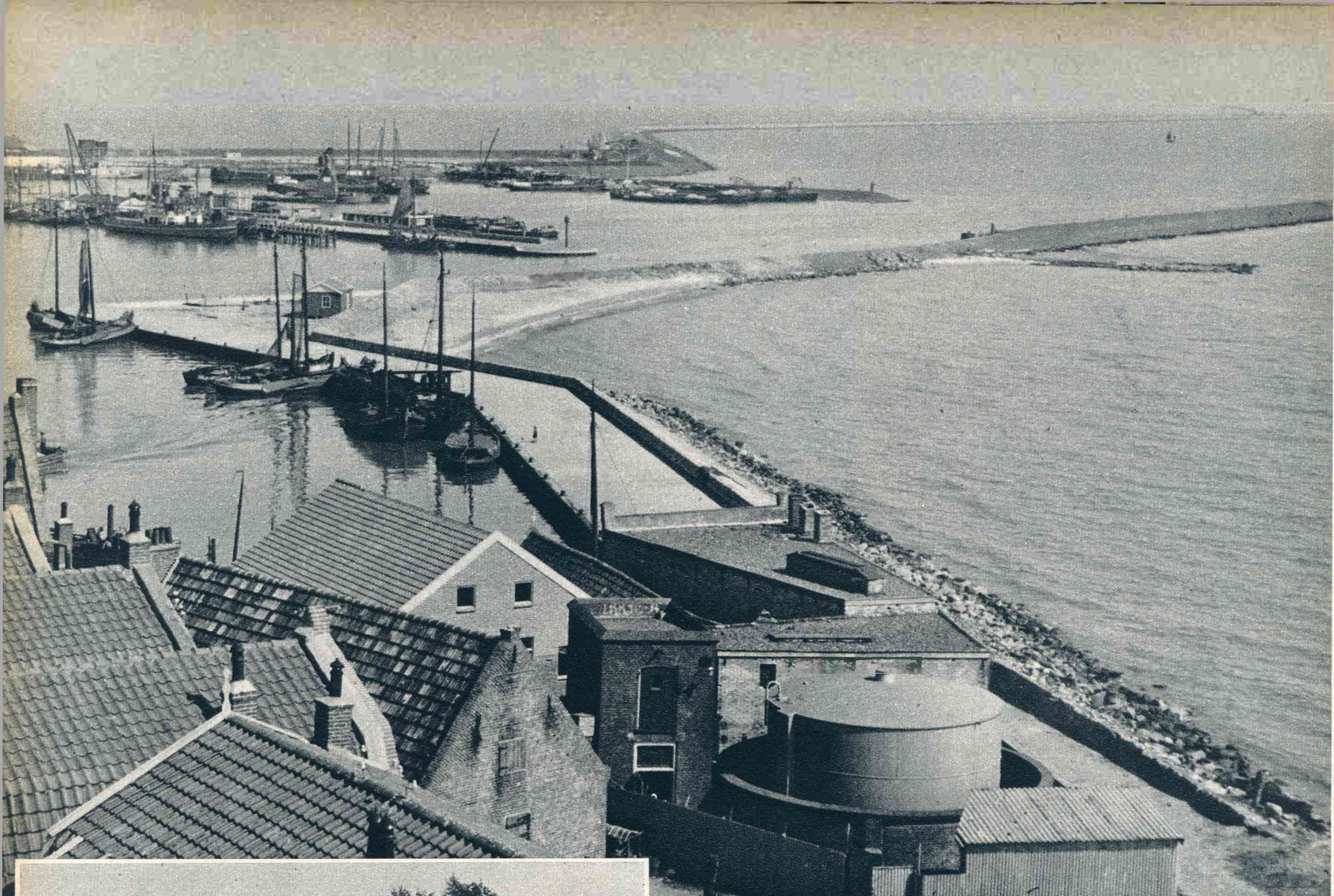
't Kleine prinsesje wuift de belangstellenden toe.

Z. K. H. prins Bernhard maakte met 'n motorbootje 'n tocht over 't kanaal door Walcheren.

Een enthousiaste menigte neemt afscheid van het prinselijk paar bij 't vertrek van de „Piet Hein” uit Vlissingen.

Den dijk, die Zuidoostwaarts van het eiland Urk in de richting van Schokland gaat, ziet men op onze foto als een witte streep oplopend naar den horizon, waar nog vaag de rookpluimen der baggermolens zichtbaar zijn.

De Noordoostpolder groeit!

Langzaam oogenschijnlijk, slechts een tiental meters per dag gemiddeld, maar gestadig en daardoor toch ongemerkt snel, vordert de titanenarbeid aan het tweede gedeelte der inpoldering van het Zuiderzeegebied: den noord-oostelijken polder.

Evenals voor luttele jaren de Wieringermeer bij Noord-Holland, zal straks deze Noordoostpolder gevoegd worden bij de provincies Friesland en Overijssel. Een oppervlakte van rond 48.000 ha., waarvan de grens loopt in een gebogen lijn van Lemmer tot Urk, om op ongeveer 6 km. ten Z.O. van dit eiland regelrecht op de Ramspol boven Kampen en de vlakte van het Zwolsche Diep af te gaan, omgeven door een dijk van ongeveer vijfenvijftig kilometer lengte in totaal.

Wie dezen zomer 'n interessanten tocht wil maken naar de inpolderingswerken, en misschien voor het laatst de beide oude Zuiderzee-eilanden Urk en Schokland als eilanden in de grijs-groene watervlakte wil zien, zouden wij aan willen raden om vanuit Genemuiden met een der beide passagiersbooten van dien naam koers te zetten naar Schokland, en vandaar af te stevenen op Urk.

Kapitein en schipper zullen u voorlichten en u zult er eenig idee krijgen van den omvang van den dijk, welke het immense poldergebied omsluiten zal.

Reeds strekken zich vanuit Urk de kilometers lange armen van den dijk als verlangend uit om de oude Zuiderzeegronden te omvamen: tien kilometers naar het noorden ongeveer, en zes en een halven kilometer — tot aan de kromming, ten zuidoosten

Het overzetveer te Genemuiden, uit welke plaats we onzen tocht langs de werken van den Noordoostpolder begonnen.

Kraggenburg, de bakeninrichting aan het einde van den strekdam langs het Zwolsche Diep. Straks staat ook deze lichtbaken in den nieuwen polder.

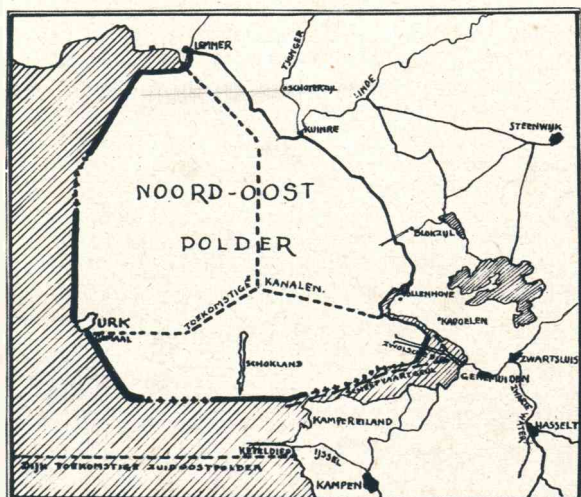

Het gedeelte van den polderdijk bezuiden Schokland, dat gereedgekomen is en slechts wacht op aansluiting met den dijk die van Urk komt.

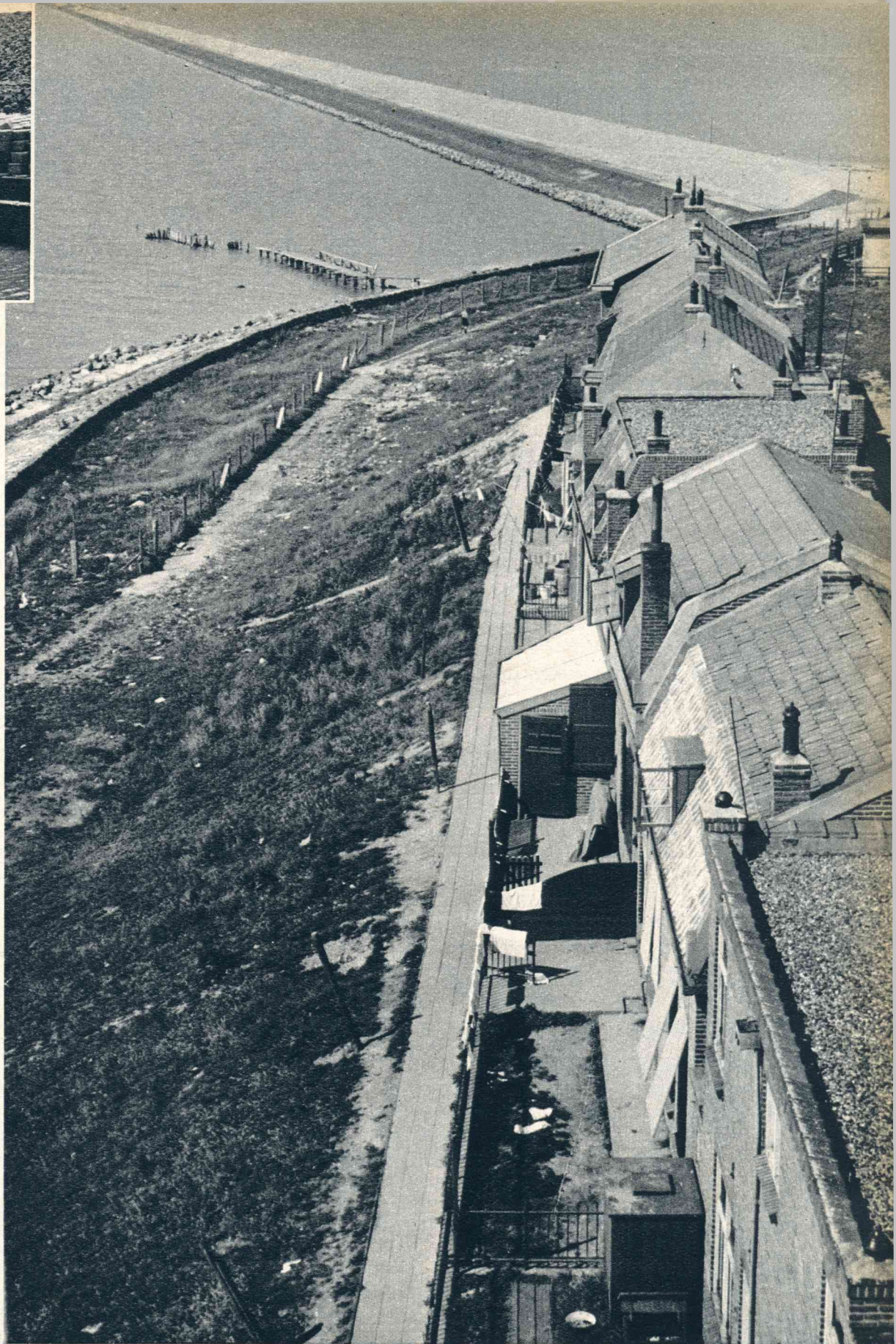
Het leggen van bazaltblokken aan den afsluitdijk nabij Urk. De zeskantige steenen vormen een regelmatig profiel.

van het eiland. Een even groote lengte bereikt de dijk respectievelijk reeds vanuit Lemmer en bezuiden Schokland. Men wacht nog slechts op het op diepte baggeren der vaargeulen langs het Zwolsche Diep om ook den zuidelijken dijk verder door te trekken en daarna de nog bestaande openingen van enkele kilometers te sluiten.

Schetskaartje, waarop men 'n overzicht krijgt van de reeds uitgevoerde dijkgedeelten (zware lijn) en van de thans nog voor de scheepvaart open gebleven doorgangen (+).

Het is een zeldzame gewaarwording, wanneer men, vanuit het nijvere plaatsje Genemuiden, met zijn beroemde cocosmattenindustrie, vertrekkend, voorbij de vroegere tolkettinghoven van het Zwolsche Diep, voorbij de lichtbakens van het vermaarde Kraggenburg, aan de uiterste punt van den linkerstrekdam, reeds onmiddellijk heel in de verte het begin ontwaart van den nieuwen polderdijk. Het valt moeilijk zich in te denken dat de gronden, waarboven men vaart, binnen een paar jaren zullen zijn drooggelegd, dat op de plaatsen, waar thans de scheepsmotor draait door het ondiepe Zuiderzeewater, straks de motortractor zal denderen over den grond, waar men dan droogvoets zal kunnen gaan. En toch is dit tijdstip nader bij dan men over het algemeen wel denkt. Ingewijden verzekerden ons dat toch reeds

De dijk in de richting Lemmer, gezien vanaf den vuurtoren van Urk.

in 1940 met het leegpompen van het gebied kan worden begonnen. En dan ligt binnen een half jaar de Noordoost-polder droog.

En wanneer deze 48.000 bunder land zullen zijn drooggelegd, zal Nederland weer een kleine provincie rijker zijn. Zal men deze, ter gedachtenis aan het oude Zuiderze-eiland Urk, den naam geven van Urker-polder? Zooals Wieringen ook aan den Noordwestpolder den naam schonk: Er zou, naar onze bescheiden meening, alles voor zijn, en althans zou de herinnering aan het oude Zuiderzee-eiland bewaard blijven.

Wat de tijd verder voor plaatsen als Genemuiden, Kadoelen, de Voorst, Vollenhove, Blokzijl en Kuinre, zoowel als voor de grootere, zooals Lemmer en Kampen, zal brengen, wagen wij niet te voorspellen.

Men mag echter met reden verwachten, dat vele plaatsen langs de oude Zuiderzeekust, die thans een min of meer kwijnend bestaan leiden, straks, door de nabijheid van een welvarende landbouwstreek, tot nieuw leven zullen worden gewekt.

De dijkbouw langs het Kampereiland. De uitstekende palen in het midden geven aan waar de grond moet worden gestort. Op den voorgrond het motorbootje van den inspectiedienst.

DAGGETT & RAMSDELL

geeft

WARE schoonheid

Geen enkel hulpmiddel kan geheel en al kleine rimpels en andere oneffenheden van het gelaat wegnemen. Toch bereikt men door gebruik van Daggett & Ramsdell natuurlijke schoonheid, omdat Daggett's Cream de huid inderdaad voedt. Het recept is zeer eenvoudig: 's Morgens een weinig Vanishing Cream (niet vet). Des avonds Daggett's Coldcream. Na elke crème-behandeling betten met Vivatone, opwekkend gezichtswater. Daggett's Vanishing Cream geeft zonder opschik jeugd en frisheid aan Uw teint. Vivatone stimuleert de bloedsomloop. Daggett's Coldcream voedt de huid. Tubes: 0.40, 0.70. Potten: 0.35, 0.55, 0.85, 1.75. Vivatone: 0.50, 1.50, 2.50.

DAGGETT & RAMSDELL

Dagcrème
(Vanishing, niet vet)
Coldcream, Vivatone.

Imp. N.V. CREMCO, Hoogstraat 30, Den Haag

Bent U verbrand in de zon?

Als de huid van Uw gelaat, hals en armen door de zon pijnlijk verbrand is, Uw voeten zijn stukgelopen, of als ge U bij het fietsen hebt doorgezeten, doe er dan onmiddellijk Purol op. Dit verzacht en geneest spoedig.

PUROL

zuivert-verzacht-geneest

Purol (wit en geel) in dozen van 30 en 60 ct. Tube 45 ct. Bij Apothekers en Drogisten.

YOLANTE....

door Sjef Kulmbacher

Als de lente haar intrede doet in de Kitzbühler Alpen en de koeien hun warmen stal verlaten hebben voor de frissche zomerweide, dan brengt Rutli Birkhofer haar kleine boerderij in gereedheid voor de ontvangst van haar zomergasten. Dat is een gewoonte van vele jaren geworden, want reeds toen Rutli nog een klein meisje was, verhuurden haar ouders aan vreemde toeristen.

Thans is Rutli al lang geen meisje meer. Vele van haar trouwe pension-gasten kennen haar evenwel nog uit die jaren. Dat was de tijd, toen de roep ging beneden in het dal, dat Rutli het mooiste en levenslustigste meisje was van Kitzbühle. Die roep was niet overdreven en hield stand tot dien gedenkwaardigen zomer, toen zij als bij tooverslag veranderde in een kniezerig, bleekzuchtig schepseltje, een schaduw nog slechts van vroeger, verkommerend onder een geheim verdriet.

Die tijd is lang voorbij. Maar de herinnering eraan is nog niet gestorven in Kitzbühle. Men weet daar nog heel goed, hoe Pierre Pascal op zekeren dag den weg vond naar de zomerweide. Pierre was een Parijsche student, even vroolijk en levenslustig als Rutli in die dagen. Hij bracht zijn vakantie door in Kitzbühle, maar toen hij de idyllisch verborgen boerderij daarboven ontdekte, pakte hij zijn rugzak en zijn schilderkist en nam zijn intrek bij Rutli's ouders.

Die schilderachtig gelegen boerderij was niet Pierre's eenige ontdekking. Zijn tweede ontdekking was Rutli. Haar faam in het dal was hem onbekend, maar hij had het oordeel van anderen niet nodig, om door haar schoonheid getroffen te zijn. Met de echte geestdrift van een verliefden Fransman zong hij uitbundig haar lof, maar Rutli kende haar plaats tegenover vreemde toeristen. Een wereldwijze moeder had haar ingeprent, dat zij de complimentjes van de vreemdelingen het eene oor in en het andere uit moest laten gaan en als een gehoorzaam kind hield zij zich aan die moederlijke les.

Rutli bleef een gehoorzaam kind tot een paar dagen voor het vertrek van Pierre. Op zekeren avond trof zij hem aan op de weide, waar hij de laatste hand legde aan een schets. De ontmoeting was niet heelemaal toevallig, want Rutli had hem zien zitten en in weerwil van alle lessen en gehoorzaamheid hadden zijn complimentjes genoeg indruk op haar gemaakt, om haar hart sneller te doen kloppen.

„Dat is Rutli,” riep hij, toen hij schreden achter zich hoorde.

„Hoe weet u dat?” schalde haar vroolijke stem over de weide.

„Mijn hart zegt het,” lachte Pierre, terwijl hij zijn schildersgerei opborg. De schilderkist ging dicht, maar hij wierp haar nog niet over zijn schouders. Hij staarde naar Rutli's warm gelaat en zij keek verlegen naar de grazende koeien in de flauw afhellende weide. En dit was het oogenblik, dat beiden te machtig werd.

„Rutli....”

Hij zei het heel zachtjes en de klank van zijn stem betooverde haar. Slechts half weerstrevend liet zij toe, dat hij haar kuste en heel lang stonden zij hart aan hart onder het lommer van den ouden appelboom, met geen andere getuigen om zich heen dan de zwijgende berg-reuzen.

„Tot overmorgen, Rutli! Op den-

zelfden tijd en op dit plekje?” fluisterde hij haar in het oor, toen zij zich eindelijk trachtte te verlossen uit zijn onstuimige omhelzing. Den volgende dag zou hij een bergtocht maken met een gids uit Kitzbühle en boven overnachten.

Tegen den liefkoozenden blik, waarmee hij haar toestemming afbedelde, was zij niet bestand. „Ja,” fluisterde zij met een vuurrooden blos en daarop ijelde ze naar huis terug.

Het was de eerste idylle in Rutli's leven en Pierre meende het ernstig. Maar reeds den volgende dag zouden hun dromen een tragisch einde nemen. Want dien dag stortte in de Kitzbühler Alpen een lawine neer, die vijf menschen het leven benam. Pierre Pascal was een van hen. De gids en een der toeristen werden een dag later teruggevonden, maar Pierre en de anderen bleven zoek.

Het waren vreeselijke dagen voor Rutli. Thuis vond zij geen rust meer en wekenlang nam zij deel aan het opsporingswerk. Zij kende den weg in de bergen als weinig anderen en dag na dag zag men haar eenzaam dwalen over de gletschers en de diepe kloven peilen, die half gevuld waren met sneeuw. Maar alle nasporingen bleven vruchteloos. De drie ongelukkigen werden niet gevonden en na een maand, toen de anderen het zoeken reeds lang hadden gestaakt, gaf ook zij het op. Haar hoop was gestorven en haar dromen hadden een jammerlijk einde genomen.

Nadien sprak men in Kitzbühle niet meer over Pierre Pascal en zijn ongelukkige lotgenooten. De mensch vergeet gauw en bijna elk jaar eischte de berggeest een of meer slachtoffers onder de bergbeklimmers op. Maar Rutli vergat hem niet. De smart om dit eerste groote verlies in haar meisjesleven stilde met de jaren, maar de herinnering aan Pierre bleef levendig, als op den eersten dag na zijn spoorlooze verdwijning.

Toen vond Stoffel Birkhofer den moeilijken zigzag-weg naar de kleine boerderij op de zomerweide. Hij was de nieuwe postbeambte van Kitzbühle en als hij in zijn nette uniform langs de wegen flaneerde, volgde hem menig bewonderend meisjesoog. Maar Stoffel Birkhofer bleef ongevoelig voor die heimelijke adoratie en dat lokkende oogenspel. Hij had Rutli gezien en haar aanblik was het, die zijn keus had bepaald.

's Zondags, als hij vrij was, klom hij naar boven en bracht zijn harmonica mee. Met 'n lied en 'n lach probeerde hij wat kleur te tooveren op Rutli's bleke wangen. En inderdaad gelukte het hem, het meisje wat op te vroolijken, zolang hij er was. Maar de blos op haar gelaat was niet blijvend en haar glimlach behield iets treurigs, dat zich door niets weg liet tooveren. Toch gaf die verandering hem moed en op een veelbelovenden dag van de aangebroken lente, toen zij alleen voor het huis zaten, waagde hij het, haar hand te streelen.

Bedaard trok Rutli haar hand terug. „Niet zoo kinderachtig, Stoffel,” zei ze met een donkeren blik.

„Noem je het kinderachtig, als ik van je houd?” vroeg hij met een zacht verwijt in zijn stem. „Ik meen het ernstig, Rutli, heel ernstig. Zou je in het voorjaar met me willen trouwen? Toe, kijk niet zoo treurig; zeg maar ja....”

Hij liet er nog veel meer op volgen en

Slot op blz. 31

Het ideale toeristenland

CORSICA
het eiland vol
natuurschoon

De enorme verscheidenheid van natuur- en stedenschoon, de genoegelijke sfeer in de Franche badplaatsen en andere vakantie-oorden, waar overal de Franche charme haar stempel op drukt, de uitstekende treinverbindingen, zij maken Frankrijk tot een ideaal toeristenland. Het wegnemen in Frankrijk behoort tot het beste en mooiste ter wereld.

Voor houders van een Carte de Voyage Touristique — bij de erkende reisbureaux in Nederland verkrijgbaar (40 Francs) — 40% reductie op de Franche Spoorwegen en 50 centimes reductie op den benzineprijs tot een max. van 600 liter. Alle hotels zijn verplicht hun prijzen aan te plakken. Het teeken H of HH beduidt, dat deze zijn goedgekeurd door het Commissariat Général du Tourisme.

Wendt U om uitvoerige inlichtingen tot de erkende reisbureaux, het Bureau der Franche Spoorwegen, Parkstraat 99, Den Haag of de Services Nationaux de Tourisme, Willemskade 15a, R'dam

mooi frankrijk

Zondagmiddag werden in het Starkenborgkanaal bij Aduard de roeiwedstrijden van Aegir, welke in verband met het 65ste lustrum der Groningsche Academie worden gehouden, voortgezet. De oude acht van Aegir gaat als eerste door de finish; daarachter Laga.

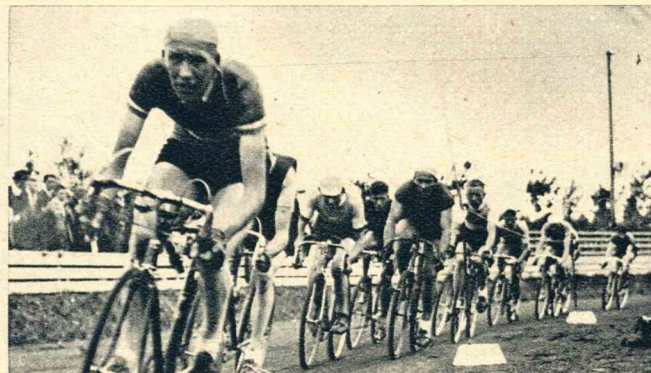
Te Huissen bij Arnhem vond 't jaarlijksche schuttersfeest plaats met daaraan verbonden vogelschieten. De heer A. H. W. Jansen werd koningschutter. Men ziet hem hier op de schouders van zijn mededingers.

SPORT VAN DE WEEK

In het Gemeentelijk Sportpark te Arnhem werden de jaarlijkse schoolathletiekwedstrijden gehouden. De start voor de 80 m. hardloopen.

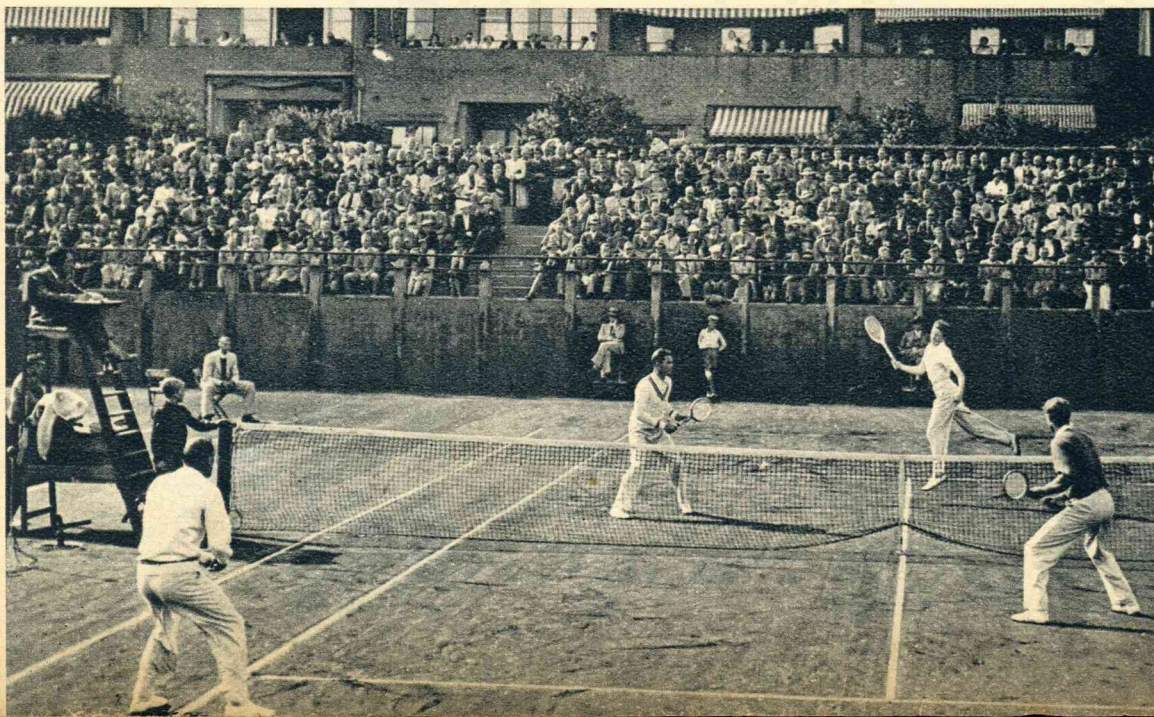

Te Enschede werden sportdagen gehouden voor de werklozen. J. A. M. Geesing won het nummer 400 m. hardloopen.

Wielervedstrijden in het Sportpark te Deventer, georganiseerd door de Dev. Ren- en Toeristen Ver. „Triumphator”. Moment in de bocht tijdens den wedstrijd over 100 ronden.

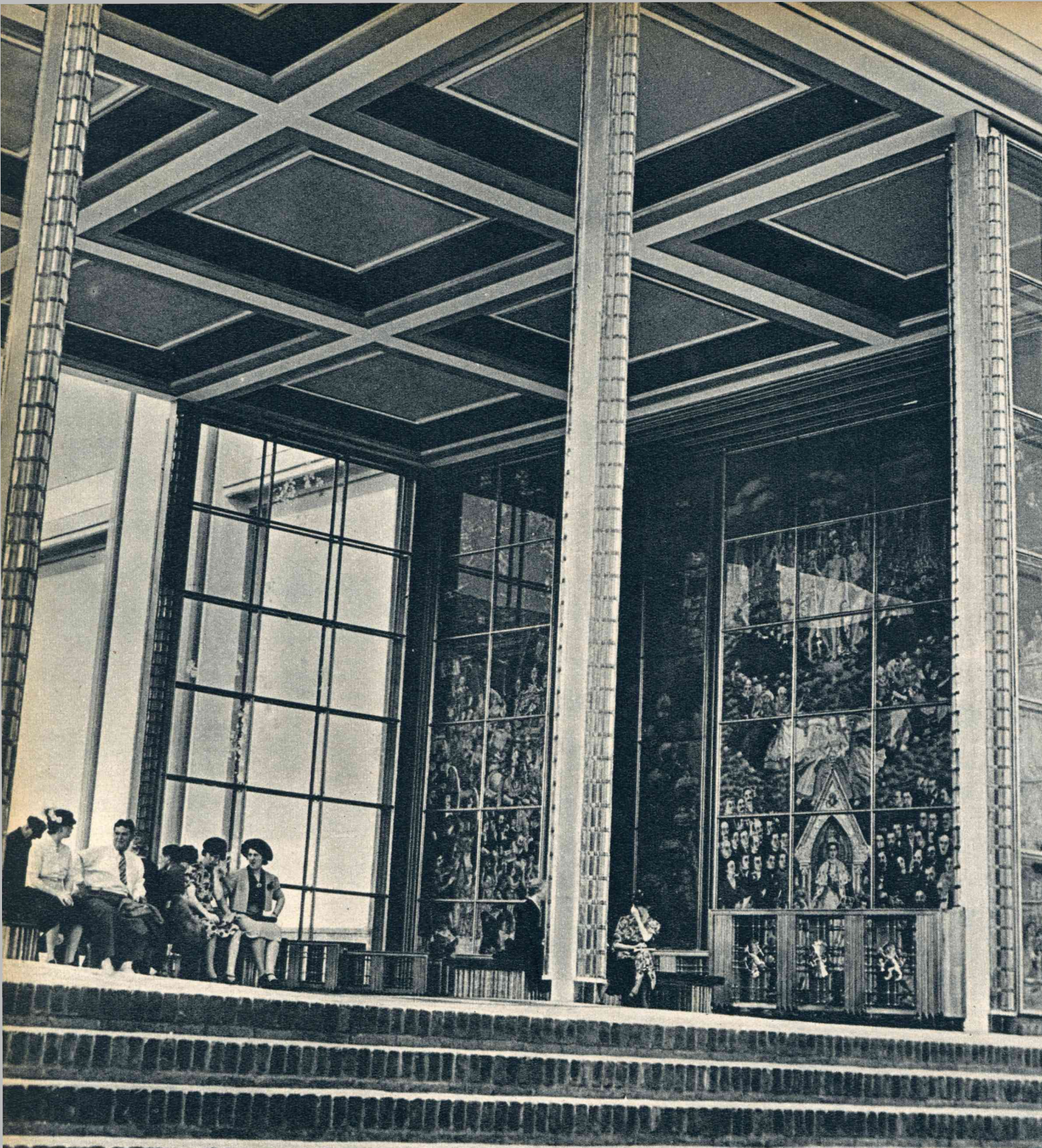
Te Scheveningen vond een tennistornooi van Amerikaanse profs plaats. Moment uit het dubbelspel Tilden en Stoeten (voor) tegen Budge en Vines.

Door een 3-0-zege op Eindhoven veroverde Ajax Zondag j.l. voor de zevende maal het kampioenschap van Nederland.

Nationale atletiekwedstrijden te Zwolle. — A. G. J. de Bruyn werd winnaar kogelstooten met een worp van 14.70 m.

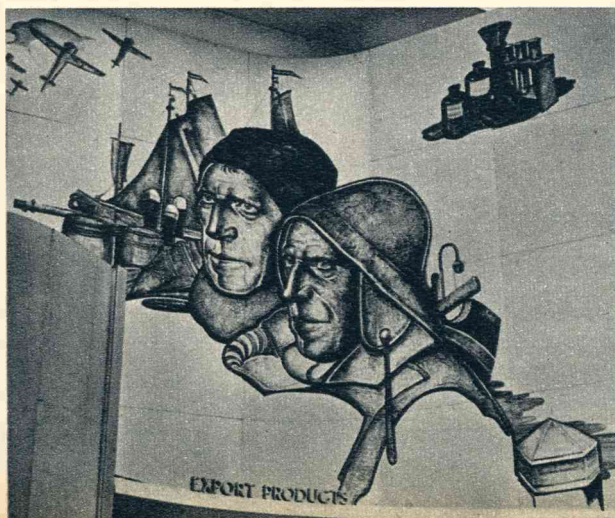

Het terras bij den ingang, met rechts de prachtige glazen wanden.

Nederlands paviljoen op de Wereldtentoonstelling te New York

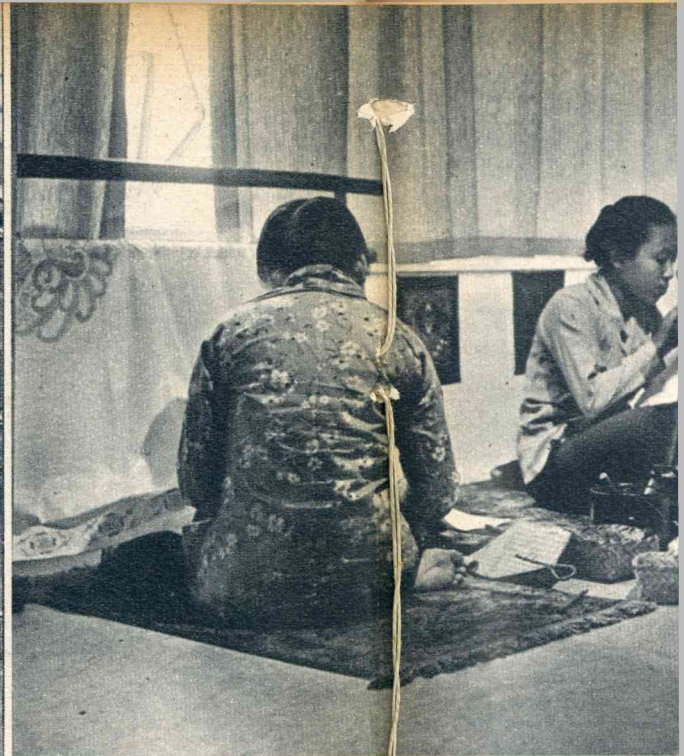
Het groote succes dat het Belgische paviljoen op de tentoonstelling te Parijs boekte, was voor een groot deel te danken aan de aanwezigheid van een prachtige gesloten eerehal, die iedereen in bewondering bracht. Het is derhalve niet te verwonderen dat men, bij het ontwerpen van het gebouw dat Nederland moest vertegenwoordigen op de tentoonstelling te New York, terdege met die

Een wandbekleding die de herinnering levendig houdt aan de Nederlandsche zeevaarders.

aantrekkingskracht rekening heeft gehouden. Met inachtneming van omstandigheden en situaties heeft de ontwerper van ons paviljoen dan ook een handig gebruik van de opgedane ervaringen weten te maken en een even origineel als getrouw symbool weten te scheppen zoowel van onze rijkseenheden als van de vele herinneringen die ons, Nederlanders, met Amerika verbinden.

De eerehal van ons paviljoen is echter opgehouden aan de voorzijde en onderverdeeld in een overdekte hal en een open court, die op prettige

Een kijkje in onze Indische afdeeling, waar de leek een idee kan krijgen van de weefkunst in Indië.

wijze de rustige atmosfeer onzer Hollandsche binnenplaatsen weergeeft. In die open court verrijst een 35 meter hooge toren met een klokken spel, dat de belangstelling der Amerikanen voor onze „zingende torens” op gelukkige wijze bevredigt en dat vooral tot zijn recht zal komen bij de speciale uitvoeringen op dagen, zooals bijv. de Holland-Day, op 31 Augustus a.s.

De colonnade-constructie, de wijze van verlichting, waardoor het zg. floodlight-effect zoo sprookjesachtig tot zijn recht komt, de lichtsluizen en diorama's, de ongewoont mooie glazen wanden met hun grillig spel van licht en kleur: dat alles draagt er ongetwijfeld toe bij om op de talrijke bezoekers en bezoekersters van ons paviljoen onvergetelijke en dankbare indrukken te maken.

Onze lezers zullen het dan ook ongetwijfeld op prijs stellen, wanneer wij hun met deze fotoserie een kijkje gunnen in dit smaakvolle interieur, waar zoowel Nederland als onze Indische afdeeling een ongeunsteld en frappant voorbeeld hebben gegeven van een volkomen harmonisch geheel. Het Nederlandsche paviljoen staat op een van de beste plaatsen onder de vreemde paviljoens, maar én door bouw én door interieurs heeft Nederland dan ook terdege bewezen dat het zich die plaats ten volle bewust was.

Rechts: De toren in de open court. Een klein carillon laat hier op gezette tijden zijn vrolijke klanken hooren.

Onze voornaamste tentoonstellingsruimte. Rechts de afdeeling levensmiddelen.

Men kijkje in onze Indische afdeeling, waar de leek een idee kan krijgen van de weefkunst in Indië.

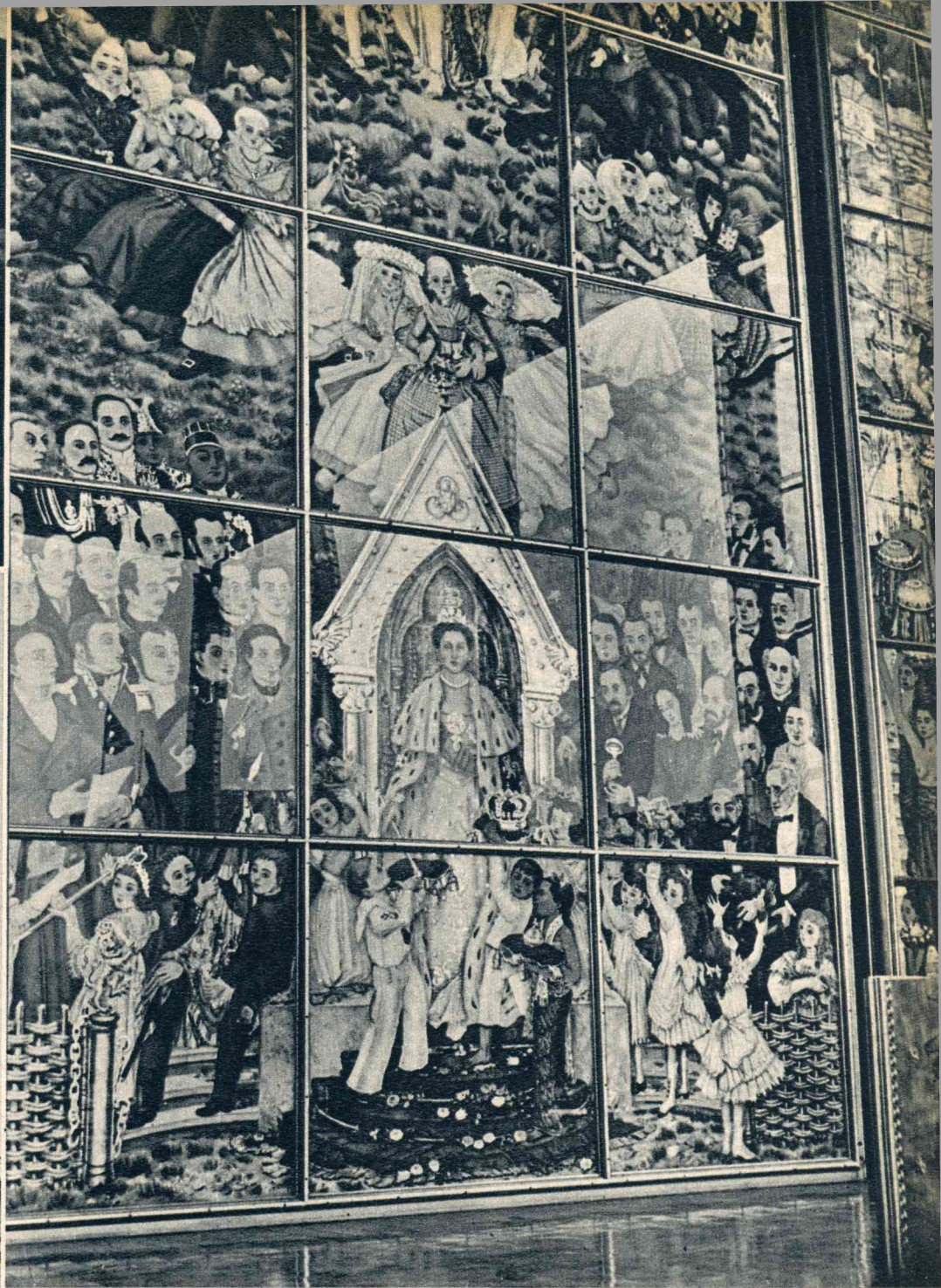
rijze de rustige atmosfeer onzer Hollandsche binnenplaatsen weergeeft. In die open court verrijst een 35 meter hoge toren met een klokkenspel, dat de belangstelling der Amerikanen voor onze „zingende torens” op gelukkige wijze bevredigt en dat vooral tot zijn recht zal komen bij de speciale uitvoeringen op dagen, zooals bijv. de Holland-Day, op 31 Augustus a.s.

De colonnade-constructie, de wijze van verlichting, waarvoor het zg. floodlight-effect zoo sprookjesachtig tot zijn recht komt, de lichtsluizen en diorama's, de ongetuigd mooie glazen wanden met hun grillig spel van licht en kleur: dat alles draagt er ongetwijfeld toe bij om de talrijke bezoekers en bezoekersters van ons paviljoen onvergetelijke en dankbare indrukken te maken.

Onze lezers zullen het dan ook ongetwijfeld op prijs stellen, wanneer wij hun met deze fotoserie een kijkje kunnen in dit smaakvolle interieur, waar zoowel Nederland als onze Indische afdeeling een ongekunsteld en oppassant voorbeeld hebben gegeven van een volkomen harmonisch geheel. Het Nederlandsche paviljoen staat een van de beste plaatsen onder de vreemde paviljoens, maar én door bouw én door interieurs heeft Nederland dank terwege bewezen dat het zich die plaats ten volle wist was.

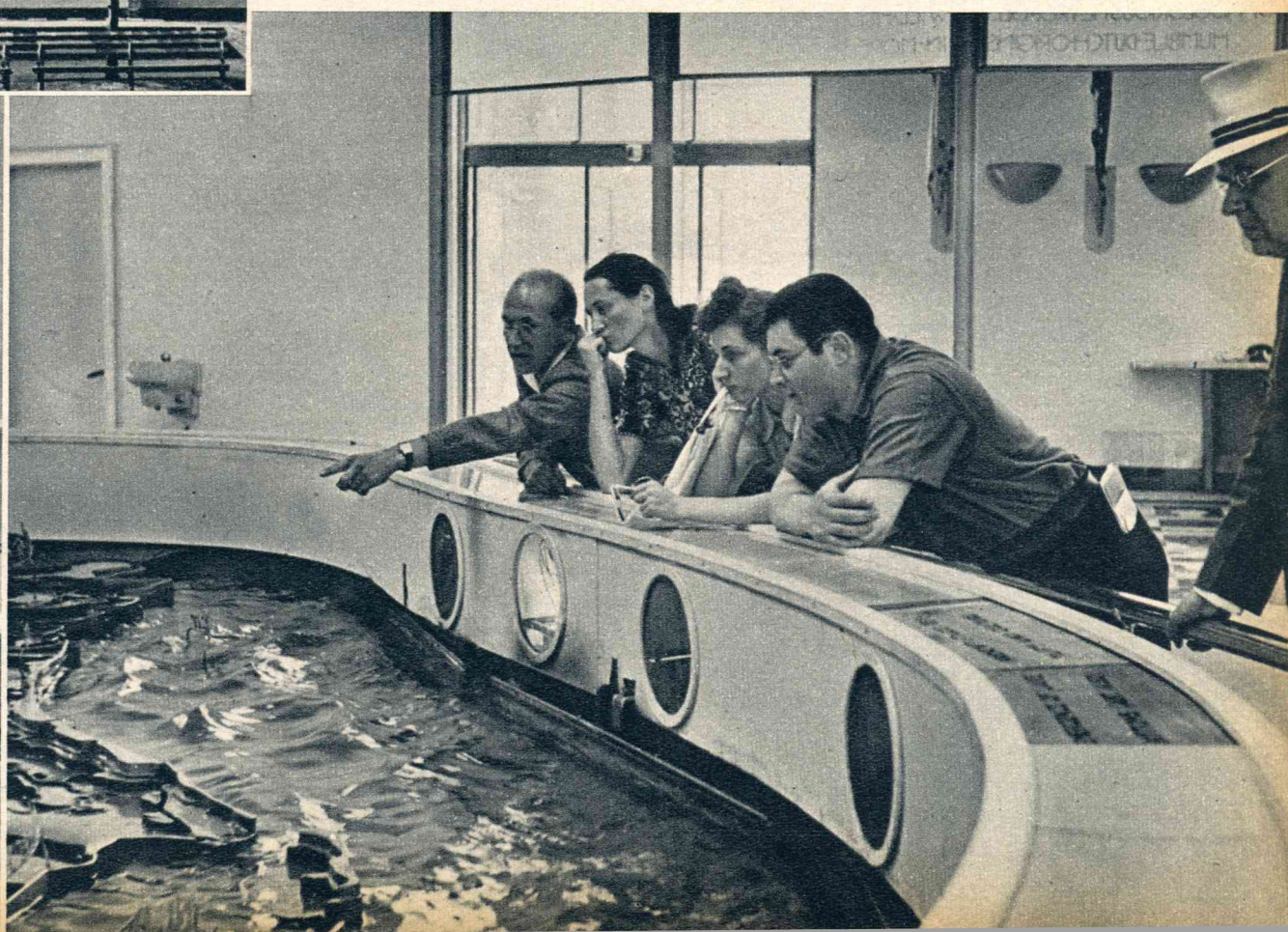
Rechts: De toren in de open court. Een klein carillon laat hier op gezette tijden zijn vrolijke klanken hooren.

De voornaamste tentoonstellingsruimte. Rechts de afdeeling levensmiddelen.

Een prachtig detail van een der glazen wanden in de voorhal: H. M. Wilhelmina.

Hier krijgen de kijklustigen er precies een idee van hoe men in Nederland het water de baas is en blijft. De golvende beweging in 't water wordt kunstmatig opgewekt door elektrische waaiers, die in de balustrade zijn aangebracht.

EEN VERSTOKT VRIJGEZEL

★
DOOR W. H. LANE CRAUFORD

Het zal natuurlijk lang duren, voor ik er ben," merkte Paul bescheiden op.

"O ja? Ik dacht, dat je er al haast was."

Wat ze daarmee bedoelde, begreep hij niet goed. Hij vertelde dus maar:

"Ik ben nu bezig aan 't geheugen van kevers."

Dit scheen Veronica grappig te vinden. Zij liet een zacht, gorgelend lachje hooren.

"Ik geloof niet, dat je me heelemaal volgen kunt," zei hij, nogal koel, want hij begon te vermoeden dat zij evenveel voor natuurlijke historie voelde als sir Richard.

"Ik kan je best volgen," zei ze luchtig. "Maar wie heeft er nu iets aan 't geheugen van kevers?"

"De kevers zelf bijvoorbeeld," antwoordde hij, geërgerd door haar domme opmerking.

"Enfin, laten we maar eens over wat anders praten," zei ze, en zij bedwong een geeuw.

Er volgde een stilte, waarin Paul zich inspande, om een ander onderwerp van gesprek te vinden. Hij verzoon een opmerking over 't weer, maar

Veronica kwam hem al te hulp met: "Vertel maar eens over de meisjes, die je kent in Londen."

Voor Paul was dit onderwerp niets aantrekkelijker dan het weer, want zijn oom had er al genoeg over gezegd. Hij antwoordde ongeduldig:

"Ik ken maar één jongedame, en die is verloofd."

Veronica's mooie oogen werden vervuld met medelijden. "Da's ellendig," zei ze. Even later vervolgde zij:

"Ben je érg verliefd op haar?"

Paul zocht zijn verbijsterde zinnen bij elkaar. "Verliefd? Op wie?"

"Dat meisje."

"Ik zei toch, dat ze verloofd is."

"Een verloving kan verbroken worden."

"Natuurlijk, maar niemand zou willen, dat deze verloving verbroken werd."

"Jij ook niet?"

"Ik? Waarom zou ik dat willen?"

Er kwam na lang wachten: "Dus je bent niet verliefd op haar?"

"Nee, zeker niet," riep hij verontwaardigd uit.

"Dat zou zeer onwetenschappelijk zijn."

Hij bedoelde dit: alle tijdverlies was in strijd met het belang der wetenschap, en verliefdheid op Maisie zou niet alleen tijdverlies meebrengen, maar ook, zoolang Michael bestond, pure tijdverspilling zijn; maar hij hoefde dit niet uit te leggen, want plotseling nam Veronica hem bij zijn arm. Hij kreeg een kleur en een buitensporig dwaas gevoel, maar de beleefdheid verbood hem, zich los te rukken, en iets anders kon hij er niet aan doen.

"Vind je, dat ik vooruit ben gegaan, sinds je me 't laatst gezien hebt?" kirkte zij, en haar adem waaierte zijn wang.

"O ja, kolossaal." Hij slikte, want wat hij zei, was dubbelzinnig. Ze was er knapper op geworden, maar hij twijfelde, of ze in eenig ander opzicht vooruit was gegaan.

Er volgde een stilte; zijn antwoord scheen niet geheel en al aan haar verwachtingen voldaan te hebben.

"Waarin dan?" vroeg ze, naar hem opkijkend.

Hij haalde ijverig adem; hij had geen slag van zulk soort dingen. "Nou eh... je bent gegroeid," stotterde hij, "en je hebt een andere kleur haar."

Het drukje op zijn arm werd zwakker, haar stem klonk koud en toonloos.

"O — verder niets?"

Zij had een andere kleur haar; vroeger was het bijna té rood geweest, en nu had het een schoone rossige tint, maar hij had geen verwijt bedoeld, dat de kapper daar de hand in had gehad. Uit haar plotselinge koelheid begreep hij, dat hij zich niet op de best mogelijke wijze had uitgedrukt, en in zijn bezorgdheid om het goed te maken, riep hij uit:

"O ja — je was natuurlijk al een knap meisje, maar dat was nog maar de rups — nu ben je de vlinder; en 'n vlinder van onuitsprekelijke fraaiheid."

Hij zweeg om adem te scheppen. Hij was niet

KORTE INHOUD VAN 'T VOORAFGAANDE:
Paul Challisson is erfgenaam van den titel en het familiebezit van zijn ongehuwden oom sir Richard Challisson. Hij woont te Londen op kamers en hoewel zijn oom hem aangespoord heeft flink uit te gaan en geld te verteren, brengt hij z'n vrijen tijd door met wetenschappelijke proeven. Hij ontvangt een telegram onmiddellijk op Woodcroft te komen, waar z'n oom ziek blijkt te zijn. „Ik zal het niet lang meer maken, Paul,” zegt deze, „en ik wil je getrouwd zien voor ik sterf.” Paul staat voor een zeer moeilijke opdracht, omdat hij nog nimmer met meisjes heeft omgegaan. Hij ontmoet de dochter van den inmiddels overleden jachttopziener, wier opvoeding in de handen van oom Richard's huishoudster berust. Den volgende dag komt er bezoek van Geoffrey Rammerleigh (een broer van oom Richard's vroegere verloofde, die een dag voor hun huwelijk stierf) met zijn dochter Veronica. Paul begrijpt de bedoeling van dit bezoek maar al te goed.

gewend zulke redevoeringen te houden, en hij had er groote inspanning aan moeten besteden, maar over 't geheel was hij nogal in zijn schik met het resultaat. En Veronica blijkbaar ook, want zij nestelde zich dicht bij hem, en haar oogen straalden een nieuw licht uit.

"Meen je dat?" fluisterde zij.

"Natuurlijk."

Er volgde een stilte van afwachting. Haar lippen waren dicht bij de zijne, hij voelde haar zachten adem en las de uitnoodiging in haar lachende oogen. Hoe ze zich in zoo'n houding gewrongen had, wist hij niet, maar hij had haar in zijn armen — of ten minste, daar zóu hij haar gehad hebben, als ze niet slap aan zijn zijde had gehangen. Hij voelde niet de minste neiging om haar te kussen, maar zijn hals nog véél naar achter rekken kon hij niet. Gelukkig daalde er, uit een bijna helderen hemel, een druppeltje regen; het werd door een tweede gevolgd, en hij riep met plotselingen schrik:

"Pas op, 't regent!"

"Regent?" Veronica keek rond.

"Ja, ga mee, denk om je japon."

Hij had zich losgemaakt uit haar omvattende armen en deed een stap in de richting van het huis. Gelukkig vielen er nog een paar druppels, traag nog en gemoedelijk, maar in voldoende hoeveelheid, om zijn bewering te staven.

"'t Is niets," zei Veronica fronsend, met uitgestoken hand.

"Er komt onweer," beweerde hij, en hij repte zich verder. Hij haalde vrijer adem, toen het verlichte interieur van het salon in zicht kwam. Een paar meters van de open glazen deuren bleef hij staan, om Veronica op te wachten.

"'t Regent al stevig," mompelde hij.

Ze liep hem voorbij zonder zich te verwaardigen, antwoord te geven, met haar hoofd hoog in de lucht, en ging het salon binnen. Hij volgde haar en deed zijn best, om gewoon te kijken.

Sir Richard zat in zijn gewonen stoel. Een lange man van middelbaren leeftijd, met aristocratische gelaatstreken, zat tegenover hem. Zij keken beiden op, toen de jongelui zoo onverwachts binnenkwamen, en in beider oogen stond een bezorgde vraag. Veronica gaf er lakoniek antwoord op:

"Paul zegt dat het regent."

De tijd, dat er niemand sprak, scheen lang te duren.

"'t Spijt me wel," zei Paul nog eens, „maar ik zou nooit van Veronica kunnen houden."

"Maar waarom dan niet?" vroeg zijn oom met koppigen aandrang.

Paul had redenen kunnen noemen; hij had kunnen

aantoonen, dat zij niet precies zoo'n bescheiden, eenvoudig meisje was als zijn oom dacht, maar een zekere ridderlijkheid, die hij zelf nauwelijks begreep, hield hem daarvan terug; hij zei dus slapjes:

"Ik weet 't niet, maar ik zou 't nooit kunnen."

"Goed," snauwde sir Richard, na een stilte. „'t Is een heel mooi meisje, en een erg lief meisje, maar als jij dat niet zien kunt, of 't

zien kunt, zonder dat je hart sneller begint te kloppen" — hij hief zijn hand en liet haar langs zijn zijde neervallen — „enfin, ik kan je niet dwingen om verliefd te worden."

Dat vond Paul ook. Er was niets meer te zeggen.

Sir Geoffrey en zijn dochter waren niet lang meer gebleven, nadat de regen Paul den tuin uit had gejaagd. De zieke moest vroeg naar bed, en hierin vond sir Geoffrey het voorwendsel, om het signaal tot vertrek te geven. Veronica was nu niet meer het vroolijke lachende meisje, dat aan tafel had gezeten: haar gelaat stond betrokken en haar oogen keken ontevreden, knorrig. Toen ze afscheid nam van Paul, raakte ze nauwelijks zijn hand aan, en haar blik was gericht naar een punt ergens boven zijn hoofd. Paul had hen naar hun auto gebracht. Het regende niet meer; het grintpad was hard en droog, en de hemel was vrij van wolken.

Zoodra hij in het salon terugkwam, opende zijn oom het vuur. Het leek wel, of hij alles verkeerd had gedaan dien avond — zoo'n gevoelig meisje als Veronica was natuurlijk geschrokken van zulk een gedrag. Hij verdedigde zich zoo goed hij kon, maar werd in zijn bewegingen belemmerd door het besef, dat opwinding slecht was voor den patiënt. Sir Richard scheen daar ook om te denken, er sprak ten minste meer vermoeide wanhoop dan boosheid uit zijn stem.

"Wat denk je, zóu je nog ooit iemand lief krijgen?" vroeg hij, en zijn oogen richtten zich treurig naar het portret van Mary Rammerleigh.

"Ik... ik hoop van wel."

"Denk je, dat je verliefd zou kunnen worden?"

"O ja, zeker. Waarom niet?"

Sir Richard zweeg even om na te denken.

"Uitstekend," zei hij eindelijk. „Ik geef je drie maanden tijd."

"Drie maanden!" riep Paul verbaasd.

Er volgde een hulpeloos gebaar. „Je bent mijn erfgenaam, maar ik heb er altijd de stilzwijgende conditie bij gesteld, dat je zou trouwen en kinderen zou krijgen. Ik wil natuurlijk niet, dat je alleen voor mijn plezier trouwt — dan had ik nog maar liever, dat je je leven lang vrijgezel bleef. Maar van den anderen kant zou ik niet weten, waarom ik de eeuwenoude bezittingen der familie na zou laten aan iemand, die zoo weinig op een Challisson lijkt, dat een mooi lief meisje hem niemendal meer aantrekt dan de rest van de menscheit, en nog iets minder dan een stelletje kevers."

"Ik ben me anders niet bewust, dat ik er zoo over denk," protesteerde Paul.

"Je bent toch maar nooit verliefd geweest," hield sir Richard vol — dat verbazingwekkende feit liet hem geen rust.

"Ik ben nog jong!"

"Jong!" kwam er verachtelijk. „Is de jeugd niet juist de tijd voor de liefde?"

"Ligt er aan, wat u onder liefde verstaat," ontweek Paul.

Sir Richard snauwde, na een lange trillende ademhaling: „Enfin, je hebt drie maanden tijd om te ontdekken wat ik bedoel."

Paul sloeg zijn beenen andersom over elkaar. „Is dat niet een beetje erg kort?"

"Nee, voor mij niet."

Paul zweeg; het grauwe gezicht van zijn oom, en diens zwakte, waardoor iedere beweging een inspanning werd, dwongen hem er toe.

"Als ik over drie maanden nog leef," ging sir Richard voort, met een effen, somber stemgeluid, „en als je dan nog niet ontdekt hebt, wat ik met liefde bedoel, roep ik mijn notaris en verander ik mijn testament. Dan vermaak ik je tweehonderdvijftig pond per jaar, en vanzelf besnoei ik dan

je toelage ook tot dat bedrag — da's royaal genoeg voor een vrijgezel. Ik geef wat aan mijn trouwe bedienden, en aan allen, die eenige aanspraak op me hebben, en de rest gaat naar de liefdadigheid."

"Tweehonderdvijftig per jaar!" riep Paul verschrikt. „Zooveel betaal ik aan huur!"

Sir Richard trok zijn schouders op. „Je ziet maar — je hebt drie maanden tijd. Er móét ergens in Londen een meisje zijn, waar je bloed van smelt en door je aderen bruist, als je haar aanraakt. Zoek haar maar op." Na een korte aarzeling vervolgde hij: „Ik vind natuurlijk een ouderwetsch meisje, met ouderwetsche deugden, het beste, maar ik laat je de vrije keus. Als ze maar jong is, en gezond naar geest en lichaam, als je maar van haar houdt, en als ze niet van 't cocktail- en nachtclub-soort is, kan 't me niet schelen van welken stand ze is, of waar je haar vandaan haalt — mijn zegen krijgt ze."

Paul trok aan zijn boord. „Maar dat is in Londen... net zooiets als een naald in een hooiberg."

„Als je lang genoeg zoekt, vindt de naald je wel," beweerde sir Richard droogjes. „Da's naalden-gevoónte."

„Jawel, maar mijn studie dan?"

„Nu, wat zou daarmee?"

„Ik kan niet heel Londen afzoeken, om een meisje met ouderwetsche deugden te vinden, en studeeren tegelijk!"

„Dan wordt dit je nieuwe studie." Sir Richard stond op. „Nu moet ik naar bed — kom me nog maar even gedag zeggen voor je vertrekt morgen." Hij liep naar de deur. Op den drempel keek hij om. „Begrijp me goed, wat ik zeg meen ik!"

„Als u maar niet denkt, dat ik 't billijk kan vinden," riep Paul met plotselinge geestkracht terug.

„Vind je 't dan billijk dat jij, de laatste der Challissons, je voor de wereld verstopt en een kluizenaarsleven leidt?"

„Maar ik kan met mijn proeven zoo ontzaglijk veel bereiken!" betoogde Paul. „Stel u eens voor, dat we het zinnelijk leven van dieren en planten doorzagen — dan kregen we een heel nieuwen en dieperen kijk op de natuur!"

„Geef jij maar blijk van een nieuwen en dieperen kijk op de menschenaard," antwoordde sir Richard. „Da's meer, dan je met al je studie ooit kunt bereiken." Dit was zijn afscheidsrede. Hij keerde zich om en liet zijn verdoolde neef alleen, om te verteren, wat hem gezegd was.

Paul viel mat in den stoel neer, dien zijn oom verlaten had. Zijn geest was half verdoofd door dat onverwachte ultimatum; en met zijn ellebogen op zijn knieën en zijn kin op zijn dichtgeknepen vuisten rustend, zat hij met nietsziende oogen te staren naar het mooie gezichtje der ongelukkige Mary Rammerleigh.

VIERDE HOOFDSTUK

Paul boog zich voorover en keek Michael met vragende oogen aan. Hij had pas een volledig verslag gegeven van zijn bezoek aan Woodcroft en wachtte af, wat zijn vriend zeggen zou.

Hij had Michael opgebeld, zoodra hij weer op zijn kamers was. Michael was toen in de studio, maar hij had hem eindelijk toch te pakken gekregen en hem de belofte afgedwongen, dat hij dien avond aan zou komen. 't Sprak vanzelf, dat hij zich naar Michael wendde in zijn moeilijkheden, want niet alleen was hij een vriend, op wiens meegevoel hij rekenen kon — hij bewoog zich bovendien in een wereld, waarin het bemelde van de dames, dus moest hij een onschatbare ervaring

bezitten. Hij zou om negen uur bij Paul komen, had hij gezegd, en hij kwam maar een half uur later — dat was voor hem bijna om tijd. Paul was met de deur in huis gevallen en zijn vriend had aandachtig geluisterd. Michael Playdell was een donkere slanke jongeman, met een innemenden lach en een betoverend gemak van beweging; hij bezat alle omgangstalenten, die Paul miste, en heimelijk bewonderde. Het was een vreemde vriendschap, maar zij had de proef der jaren doorstaan: de twee begrepen en waardeerden elkaar.

„En sir Richard ligt zoowat op sterfen, zeg je?" vroeg Michael, een lange stilte verbrekend.

Paul aarzelde. „Hij is ten minste lang niet best."

„Maar zou hij die drie maanden halen?"

„Ik hoop, dat hij nog jaren leeft."

„Maar de dokter heeft er een zwaar hoofd in?"

„Weet ik niet — ik heb den dokter niet gesproken. Oom heeft er zelf een zwaar hoofd in."

Michael stak een sigaret op. Het vlammetje van den lucifer bescheen zijn gezicht: het stond ernstig, plechtig. Hij kende sir Richard en mocht hem graag. Hij had vaak op Woodcroft gelogeerd, toen hij in Lympdon op school was; den laatsten tijd had hij er alleen af en toe een weekeind doorgebracht. Dat was vóór Paul een eigen woning had betrokken, en vóór Michael zijn tooneelloophaan was begonnen. Maar hij had prettige herinneringen aan de genoten gastvrijheid, en de gedachte, dat zijn vroegere gastheer zijn einde naderde, stemde hem droevig.

„Enfin, dan hoop ik, dat hij ongelijk krijgt," zei hij, en hij blies rook uit.

„Hoop ik ook."

„Maar practisch moet je aannemen, dat hij gelijk heeft."

„Jawel, maar wat moet ik dan?"

„Verliefd worden."

Paul fronste. Zoo had sir Richard ook gepraat — alsof verliefd worden net zoo makkelijk ging als wakker worden. „Ik ben volkomen bereid om verliefd te worden," zei hij knorrig, „ik kan 't alleen maar niet."

„Misschien niet op 't meisje, dat sir Richard uit heeft gekozen," gaf Michael toe. „Maar er zijn nog meer meisjes."

„Waar ik denkkelijk óók niet verliefd op zal worden."

„Waarom niet?"

„Omdat ik anders schijn te zijn dan andere mannen," mopperde Paul. „Ik word niet verliefd op ieder knap meisje, dat ik tegenkom, ik kan niet verliefd worden op commando, ik twijfel zelfs, of ik wel óóit verliefd kan worden; maar als ik ooit ga denken aan zoo'n ernstigen stap als een huwelijk, zal ik zeker meer dan drie maanden noodig hebben, om mijn gevoels te rangschikken en te ontleden."

„Je gevoels ontleden?" zei Michael hem verbaasd na. „Waarom zou je dat doen?"

„Anders weet ik toch niet zeker, dat ik verliefd ben?"

„Kerel, je... je..." 't Was niet makkelijk onder woorden te brengen. Michael zweeg even en vroeg toen: „Ben je wel eens verliefd geweest?"

„Nooit."

„Maar dat kan niet!"

„Goed, dan wél," antwoordde Paul.

„Maar dan wist ik 't niet."

„Denk dan eens na," drong Michael wenkbrauwfronsend aan, „'t een of andere meisje, ergens ooit... Je moet 't wel eens gehad hebben."

„Wat gehad hebben?"

U behoeft geen honger te lijden om slank te worden.

Vet verdwijnt zonder streng diëet.

Tegenwoordig behoeft men geen honger meer te lijden om slank te worden. Drink Wex, het nieuwe mousserende zout met druivensapderivaten. Lees wat een onderwijzeres schrijft: „Nadat ik Wex een maand gebruikt heb kan ik zeggen, dat Wex een ideaal vermageringsmiddel is. Zonder eenige verandering in mijn voeding te brengen en eenvoudig door elken morgen Wex te nemen ben ik 15 pond overtollig vet kwijtgeraakt." Mej. L. N. Ook U kunt Uw gewicht verminderen, niet alleen veilig maar tevens aangenaam. Neem Wex - mousserend, verfrisschend - elken morgen direct bij het opstaan. Wex is verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten in dozen van 6 stuks voor 40 ct. of een groote flesch voor Fl. 1.20.

WEX
MOUSSEEREND
DRUIVENZOUT

Gratis.
Zendt een
briefkaart naar
N.V. Rowntree
Afdeeling S.
Heerengracht 209,
Amsterdam
voor gratis
monsters

U DOET TOCH OOK MEE AAN DE

Lux Toilet Zeep

PRIJSVRAAG?

Gratis elke week 30 fraaie Zwitserse dames- of herenhorloges! Lux Toilet Zeep, de ongeëvenaarde Zeep tegen vermoeide huid, speciaal voor het gelaat bereid, biedt U thans de kans op een prachtig horloge.

Al wat U te doen heeft is het volgende:

Beschrijf in hoogstens 30 woorden Uw ervaring over Lux Toilet Zeep voor de verzorging van het gelaat. Frankeer Uw inzending als brief en vermeld duidelijk Uw naam en adres. Adresseer aan Lux Toilet Zeep prijsvraag, postbus no. 7, Rotterdam en voeg bij Uw inzending drie buitenomslagen van Lux Toilet Zeep. U kan zo vaak inzenden als U wil, indien U bij elke inzending 3 omslagen voegt. Op de uitslag is geen beroep mogelijk en briefwisseling hierover kan niet worden gevoerd. Alle inzendingen worden ons eigendom en kunnen door ons naar goeddunken worden gebruikt.

LUX TOILET ZEEP

TEGEN VERMOEIDE HUID

Tot en met 12 Aug. 1939 worden elke week 30 prima Zwitserse goud-plaqué, 15 rubis Anker dames-polshorloges of heren-zakhorloges voor de beste inzendingen ter beschikking gesteld.

Een paar druppels per dag

houden Uw haar steeds krachtig en gezond en geven het die mooie, zachte glans, die het kenmerk is van een welverzorgd uiterlijk. Bovendien blijft het haar den geheelen dag keurig in den vorm. Dralle's Berkenhaarwater, het waardevolle natuurproduct, werkt direct in op de hoofdhuid. Het bevordert daardoor een natuurlijke, volle haargroei, terwijl het tevens roos en haaruitval voorkomt en bestrijdt. Wie prijs stelt op mooi, verzorgd haar, gebruikt daarom dagelijks

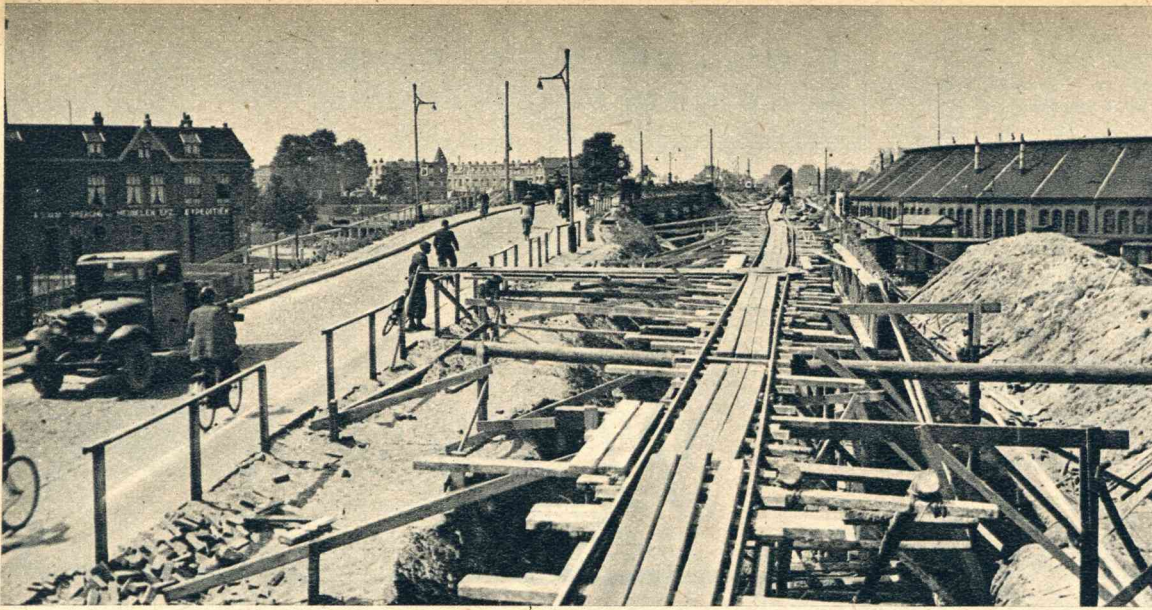
Dralle

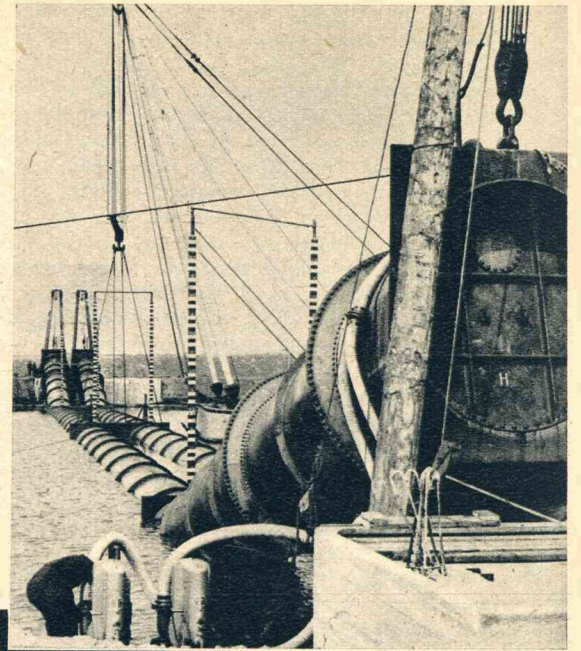
BERKENHAARWATER

BERKENBRILLANTINE - BERKENHAARFIXATIEF - BERKENSHAMPOO

Vervolg op blz. 26

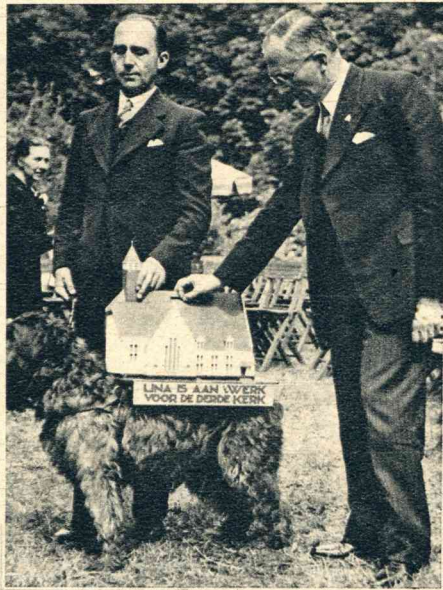
Er wordt met spoed gearbeid aan de verbreeding der Graafsche bruggen te Nijmegen, welke te smal waren en een lastige hindernis vormden voor het verkeer in de richting Den Bosch.

Groote duikers zijn neergelaten in het Amsterdam-Rijnkanaal onder IJphaa; door deze buizen zal het water van den Vaartschen Rijn gevoerd worden, die door het kanaal wordt gekruist.

Dr. S. G. T. Bendien te Zeist, vooral bekend door zijn kankeronderzoekingen, viert op 30 Juni zijn 40-jarig jubileum als arts.

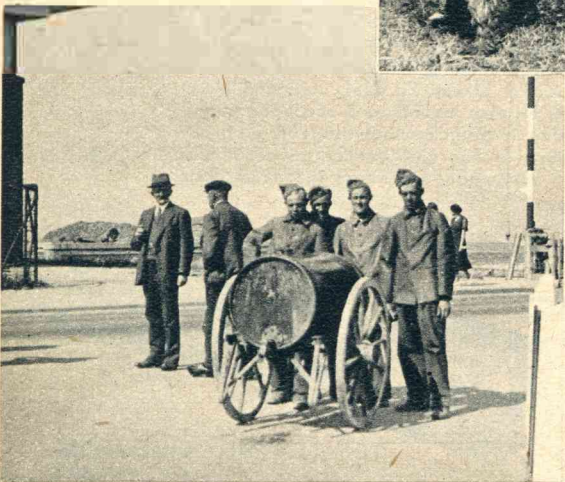
Lina, een blindengeleidehond, werkte mee aan een originele inzameling voor de derde Ned. Herv. kerk te Zeist.

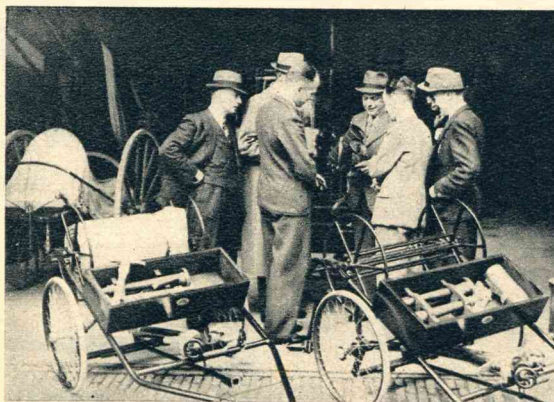
Te Geldermalsen werd de Algemeene Lagere Landbouwschool, gesticht door de Geldersch-Overijsselsche Mij. van Landbouw, officieel geopend door ir. Huizinga, inspecteur van Landbouw en Landbouwonderwijs. Dit is de eerste lagere landbouwschool in de Betuwe.

Na bijna veertig dienstjaren gaat de heere v. Stralen, de bekende portier op het tweede perron van het Centraal Station te Utrecht, de Spoorwegen verlaten.

De militairen, die gelegerd zijn op den Afsluitdijk bij Kornwerderzand, moeten naar de verst gelegen forten het drinkwater per tankwagentje vervoeren.

Het 12 Regiment Motor Artillerie, waarmede het Ede-sche garnizoen is uitgebreid, hield zijn intocht in Ede. De belangstelling van de zijde der burgerij was groot.

Het gemeentebestuur van IJsselstein noodigde de pers uit om kennis te nemen van de aldaar genomen maatregelen voor de luchtbescherming. De burgemeester toonde aan de journalisten de spuiten en gasmaskers van de blokbrandweer.

Het echtpaar Mulder-Egbert, Sterrehof 4 te Utrecht, vierde zijn 55-jarig huwelijksfeest.

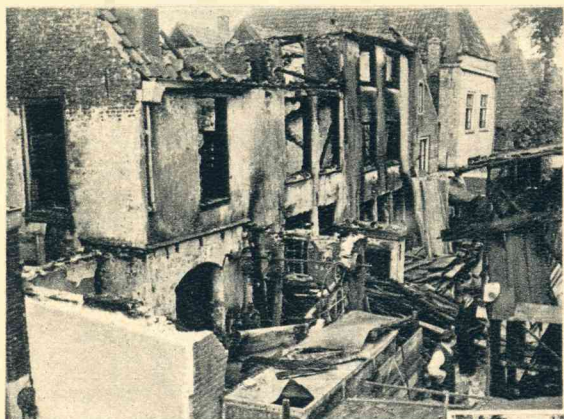

De Provinciale Geldersche Brandweervereniging kwam in jaarvergadering bijeen te Harderwijk.

Bij het 25-jarig bestaan van B.A.T.O. te Zeist werd in den Slottuin een openluchtuitvoering gegeven; een rondgang door Zeist ging eraan vooraf.

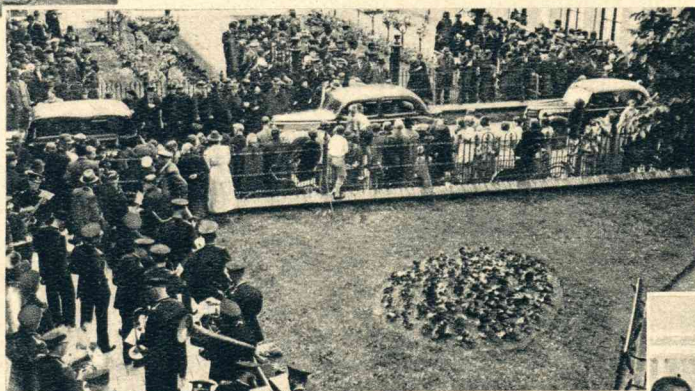
Te Zwolle ontstond brand in de houtzagerij der firma v. Duringshof op 't Eiland. Het complex werd radicaal verwoest.

In tegenwoordigheid van den burgemeester, mr. F. Wittewaai, werd een muzikale hulde gebracht aan den heer A. Balsink, die zijn gouden jubileum als marktkoopman te Deventer vierde.

Het echtpaar M. Kaldenberg-v. d. Velden te Herwijnen bij Zalt-Bommel vierde zijn gouden huwelijksfeest.

Links: Vanuit het Grooten en Voorster Gasthuis te Deventer vertrokken de ouden van dagen voor hun jaarlijksch uitstapje per auto.

Het echtpaar W. van Kranenburg-Janssen te Deil (Tielervwaard) vierde deze week zijn gouden huwelijksfeest.

Op de receptie van K.H.O. te Kampen kwam wethouder v. d. Noord de gelukwensen van het gemeentebestuur bij het zilveren bestaansfeest aanbieden.

Het bestuur der ajd. Kampen van den Ned. Christel. Bond van Sigarenmakers en Tabaksbewerkeren, die het 40-jarig bestaan vierde.

Te Arnhem werd het verenigingslokaal der Buurtvereniging „Arnhem Zuid” geopend. De plechtigheid werd verricht door wethouder Bakker (x).

Te Westbroek (Utr.) overleed de weduwe J. Ern , die den leeftijd van ruim honderd jaar bereikte.

Circa duizend gymnasten trokken in optocht door Culemborg, waar bondswedstrijden werden gehouden ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan der R.K. Gymnastiek Vereeniging „Olympia”.

"4711" Eau de Cologne

Iedere vrouw, die houdt van "4711" Eau de Cologne, zal de nieuwe toiletzeepen van "4711" heerlijk vinden, wetende dat zij alleen zéér goede zeep voor haar gezicht mag gebruiken. Zij zal deze bijzonder milde "4711" zeep boven alle andere verkiezen, als de beste voor haar teint. Voor den prijs van 25 cent is deze nieuwe zeep zeer voordeelig, want door de voortreffelijke kwaliteit - doet U er verrassend lang mee!

N°4711

Kwaliteits-Zeepen

Chypre
Eau de Cologne
Lavendel
f 0.25

EEN VERSTOKT VRUGGEZEL

Vervolg van blz. 23

Michael keek hem met groote oogen aan. „Zoo'n plotselinge magnetische kracht," zei hij, „dat jeugdige jagen van je polsslag en dat kloppen in je slapen opeens, door de macht van een paar meisjesoogen. Een meisje, dat je misschien je heele leven gekend hebt, maar dat plotseling iets anders voor je werd dan een kennis of vriendin, een vrouw, die haar glorie van vrouw-zijn zoo helder uitstraalde, dat je in vereering aan haar voeten zou willen neervallen."

Paul keek een beetje verbluft. „Ik geef niet toe, dat het vrouw-zijn een bijzondere glorie geeft," zei hij.

„Niet?"

„Nee. Neem de vogels bijvoorbeeld, en andere dieren. Daar is 't mannetje 't mooiste. Voorbeelden: de pauw, de leeuw en het hert. En," kwam er even achter, „heb je een mannelijken watersalamander wel eens met 't wijfje vergeleken?"

„Nee, ik kan amper een haan van een kip onderscheiden," zei Michael. „Maar als je nooit de verrukking der liefde gekend hebt, weet je met al je geleerdheid niets van de natuur. Zelfs 't bloed van een salamander bruist wel eens gloeiend op."

„Salamanders zijn koudbloedige dieren," verbeterde Paul; „hun lichaamstemperatuur gaat mee met de omgeving."

„Jij bent ook een koudbloedig dier," vonniste Michael.

„Omdat ik nooit in aanbidding voor een meisje op mijn knieën ben gevallen?"

„Och, dat gaat weer over," werd hij gerustgesteld. „Da's 't begin maar."

„Dus 't is niet noodzakelijk?"

„Ja, dat wel, want 't is de inleiding tot een meer redelijke, maar even bezielende aandoening."

Paul dacht hierover na en vroeg levendig belangstellend: „En in welk stadium ben jij nu?"

„Ik?" De vraag scheen Michael te verbazen.

„Ja — je bent toch verloofd."

„O, da's een veel later stadium," zei Michael nadenkend. „'t Duurt een tijdje, voor je zoover bent."

„Hoe lang?"

Schouderophalen. „Nou... een jaar of vier vijf."

Paul's voorhoofdsrimpels werden dieper. „Maar je kent Maisie nog geen vier of vijf jaar."

„Nee..."

Paul trok de logische conclusie. „Dus je bent al eerder verliefd geweest?"

„Herhaaldelijk."

„Hoe vaak?"

„Weet ik niet — nooit geteld."

„Kun je 't niet eenigszins benaderen?"

Michael keek hem strak aan, en zei na een poosje, langzaam en zeer duidelijk:

„Honderdvijfendertig maal."

„Merci." Paul keek hem bezorgd aan. „Dus wat jij in vier of vijf jaar geleerd hebt, met honderdvijfendertig oefenmeisjes, moet ik in drie maanden leren!"

„'t Is geen kwestie van leren," zei de expert weifelend. „Je houdt alleen je hart in je handen, om zoo te zeggen,

tot je 't ware meisje voorhebt."

„En hoe weet je, dat je 't ware meisje voorhebt?"

Dat was een moeilijke vraag, zelfs voor den ervaren Michael. Zijn antwoord klonk dan ook teleurstellend vaag.

„Dat weet ik niet; dat voel je, denk ik."

Voor een geleerde was dit een onzinnige uitspraak. Paul wees daar op: „Dus je hebt vier of vijf jaar verkeerd gevoeld!"

Michael trok een gezicht. „Bedoel je die paar andere meisjes?"

„Honderdvijfendertig andere meisjes."

Michael keek hem snel aan. „Honderdzesendertig," verbeterde hij. „Er schoot me er net nóg een te binnen."

Paul vond die mededeeling geen aandacht waard. „Ik wou alleen maar weten," zei hij, „welk onderscheid er was tusschen je gevoel voor die andere meisjes en je gevoel voor Maisie."

„Nou, Maisie is heel iets anders," zei de minnaar.

„En beseft je dat, toen je haar voor 't eerst zag?"

Een stilte, toen een peinzend: „Nee, zóó gauw niet."

„Zoo komen we niet verder," verweet Paul. „Joeg je pols niet harder, kloppen je slapen niet zwaarder en was de aandrang niet sterker, om in vereering voor haar voeten neer te vallen?"

Michael schudde zijn hoofd. „Dat kwam pas later."

„O, later?" 't Werd steeds moeilijker.

„Ja, de liefde komt niet altijd plotseling," legde Michael uit. „Soms begint ze als vriendschap, die dan ontbloesemt tot liefde."

„Is 't zoo bij jou gegaan?"

„Ongeveer wel."

Paul bevochtigde zijn lippen. „En wanneer wist je, dat ze ontbloesemd was?"

Michael dacht na. Hij wou zijn vriend graag helpen, en vond het zelf ook wel een interessante kwestie.

„Nou, ik geloof toen ik haar kuste," besloot hij eindelijk.

Paul's oogen werden rond. „Maar was dat niet erg laat?" In antwoord op den verbaasden blik van zijn vriend ging hij voort: „Ik bedoel, toen waren jullie toch al verloofd?"

„Hemeltje nee, dat duurde nog eenige maanden."

„O, zoo." Paul voelde zich een beetje ongemakkelijk, te meer, wijl hij in zijn wangen een bloos voelde, dien hij niet terug kon dringen. „Dus je moet ze eerst kussen?" zei hij, na een aanzienlijke pauze.

„Nou, da's toch zoo'n toer niet?"

„Voor jou misschien niet, maar je hebt een massa oefening gehad."

Michael keek hem aan. „Je weet toch wel, hoe je een meisje moet kussen?"

„Ja, ik eh... ik geloof 't wel."

„Geloof 't wel!" riep zijn verbaasde vriend uit. „Wanneer heb je dan laten latenst keer een meisje gekust?"

Paul zat te schuiven op zijn stoel. „Ik heb er nog nooit een gekust, voor zoover ik weet."

„Wat!" Michael zette oogen als tafelen.

„Nooit een meisje gekust!"

„Wacht eens even!" riep Paul. Zijn

In iedere
damestasch
behoort...

omdat Odorono-Cream speciaal is samengesteld voor een vlugge behandeling die weinig tijd vereischt. Odorono-Cream brengt men in enkele minuten aan en is na het gebruik direct kurkdroog, zoodat japonnen niet beschadigd worden en de huid niet kan schrijnen. Odorono-Cream is niet vet, maakt geen vlekken en doet de onaangename geur (door het transpireeren veroorzaakt) onmiddellijk verdwijnen.

Onmisbaar voor de sportieve vrouw!

Vraag
wien U
wilt!

Allen, die Andrews Brising Gezondheids-Zout geregeld gebruiken, zullen U zeggen: Andrews is eenig in zijn werking; het smaakt frisch en helpt uitstekend - het is een prachtmiddel!

Wat doet Andrews voor U? Eerstens verfrist en zuivert het mond en tong, brengt de maag tot rust, verdrijft maagzuur, verstopping en verlicht indigestie. Verder wekt Andrews de gal in Uw lever op, bevordert een goede spijsvertering en houdt U geestelijk en lichamelijk fit. Tenslotte oefent Andrews een weldadige invloed uit op het geheele organisme, waardoor U zich gezond en levenslustig blijft gevoelen.

Neem Andrews geregeld - Uw apotheker of drogist heeft het in voorraad: fl. -.60 en fl. 1.05 per bus.

ANDREWS
BRUISEND GEZONDHEIDS-ZOUT

PK-14
F. L. S. A. Bros, Schoepmakershaven 52, R'dam.
Ondergeteekende verzoekt toezending van
proefbusje Andrews en sluit 10 cts. postzegels
in voor porto en verpakking.
Naam: _____
Adres: _____

gezicht gloeide, want een lang vergeten herinnering kwam in hem boven. „Ik heb Molly een keer gekust,” bekende hij. „Als je haar ten minste een meisje kunt noemen.”

„Wat is 't dan — een paard?”
Paul fronste. „Je kent Molly toch,” zei hij zuur.

„Ik geloof niet, dat ik de eer heb.”
„Ze is van klein kind af bij ons in huis geweest — je hebt haar zeker gezien.”

„Enfin, doet er niet toe — vertel maar over dien kus.”

„Daar is niets over te vertellen,” zei Paul brommerig; hij had nu spijt, dat hij het feit vermeld had. „Ze was nog heel klein, en ik was nog op school. Ik weet niet hoe 't kwam, maar ik zat haar na, om een hooiberg heen, en toen... enfin, toen heb ik haar gevangen.”

„En gekust?”
Een roode springvloed kwam over Paul's gezicht. „Ja, ik eh... ik weet zelf niet waarom.”

Michael's oogen tintelden. „En heb je haar later nog wel eens gekust?” vroeg hij.

„Natuurlijk niet,” kwam er ontsteld. „Ze is nu dienstbode.”

„Dus dienstboden zijn onkusbaar?”
Paul gunde hem één blik, en keek toen recht voor zich, in een houding van terechtwijzende ergernis.

„Enfin, de zaken staan dus zoo,” vatte Michael samen, onberoerd door de terechtwijzing. „Als we die eene jeugdige uitbarsting van uitgelatenheid uitzonderen, heb je nooit een meisje gekust; en je hebt nooit eenig verschijnsel waargenomen, dat je op verliefdheid vond lijken?”

„Nee.”
„Dan ging ik naar den dokter, als ik jou was.”

„Den dokter!”
Michael knikte ernstig. „'t Kan wel aan je spijsvertering liggen.”

Paul keek hem vernietigend aan. Het gesprek stokte even.

„Maar je hebt drie maanden tijd,” overwoog Michael. „Er kan in drie maanden heel wat gebeuren.”

Paul keek hem met onrustige oogen aan. „Ik tob niet alleen over mezelf,” zei hij met nadruk. „'t Gaat om oom.”
„Begrijp ik,” verzekerde Michael hem. „Je wilt hem tevreden laten sterven.”

„Ik wil hem heelemaal niet laten sterven.”

„Goed. Je denkt dus, dat hij nieuwe levenskracht krijgt, als jij hem een nieuw doel in zijn leven geeft?”

„Dat zou kunnen.”

Michael zweeg langen tijd; toen kwam zijn hoofd met een ruk omhoog en riep hij, levendig opeens:

„Weet je, wat we doen? We zetten Maisie aan 't werk.”

Paul keek stompzinig.

„Ze kent ritsen meisjes; meisjes van alle maten en kleuren en soorten. Trek maar eens een poosje met haar op, dan krijg je de beste keuze uit Londen.”

Michael was zoo trotsch op zijn idee, dat Paul aarzelde, er een koudwaterstraal op te zetten. Toch kwam er eindelijk een tegenwerping:

„Jawel, maar oom wil geen meisje, dat aan 't tooneel is — hij bedoelt een ouderwetsch meisje.”

„Des te beter,” zei de geestdriftige vriend. „Er is nogal vraag naar de laatste modellen, maar als je een overjarige ook goed vindt, heb je ze voor 't grijpen.”

Hij snapte 't niet, vond Paul; ietwat stekelig lichtte hij toe:

„Ze moet jong zijn, lichamenlijk en geestelijk gezond; ze mag geen cocktails drinken en niet naar nachtelubs gaan, en ze moet uitmunten door ouderwetsche deugden en ouderwetsche zedigheid.”

Michael haalde diep adem en blies zijn adem luide uit. „O, zijn dat de eischen?”

Paul knikte, en zei ontstemd: „Ze moet zooveel mogelijk op Mary Rammerleigh lijken.”

„Wie is Mary Rammerleigh?”
„'t Meisje, waar mijn oom verloofd mee geweest is.”

„O ja,” mompelde Michael. „Zit hij niet den heelen dag naar haar portret te turen?”

„Hij kijkt er wel vaak naar.”
„Jawel.” Een stilte, waarna met overtuiging: „Enfin, als er nog zoo'n meisje te vinden is, kan Maisie haar opduiken.”

„Haar vriendinnen zijn toch ongeveer allemaal aan het tooneel?” zei Paul twijfelachtig.

„Da's de eenige plaats, waar je nog een ouderwetsch meisje vinden kunt tegenwoordig,” werd hem meegedeeld.

„Daar hoor ik van op!”

„Toch is 't zoo.” Michael stond op en begon zijn handschoenen aan te trekken. „Luister eens. Ik kom na de voorstelling hier met Maisie, dan praten we verder.”

„Vanavond?” schrok Paul.
„Natuurlijk. 't Stuk gaat Zaterdag voor 't laatst, dus ze kan meteen aan 't werk kijken.”

Paul keek gejaagd op zijn horloge. „Hoe laat komt ze uit den schouwburg?”

„Om een uur of elf.”

„Zoo laat zal ze toch niet meer willen?”

„Waarom niet,” zei Michael schouderophalend. „We zouden toch nog ergens wat gaan eten.”

„Eten!”

„Ja, maar alles is goed. Ik ben aan 't sparen om te trouwen, dus kreeg ze van mij toch ook maar stampot met worst.”

„Stampot heb ik niet,” zei Paul. „Maar wel worst — en brood.”

„Da's prachtig,” zei Michael. Zijn geest was elders. „We zullen maar meteen voortmaken,” zei hij, zijn hoed grijpend. „Drie maanden lijkt een heele tijd, maar je moet van meet af beginnen, dus we hebben geen tijd te verliezen.”

„Zeer juist,” mompelde Paul.

„Maak je maar geen zorg,” ried zijn optimistische vriend. „'t Komt best in orde. Tot kiek.”

Hij snelde heen en Paul hoorde hem op de trap fluiten. Misschien was Paul beleefder geweest, als hij hem uit had gelaten, maar de zorg had hem versuft. Niet alleen de zorg over zijn toekomst, maar vooral de onmiddellijke zorg voor het eten, dat Michael besteld had.

Wordt vervolgd

De Natuur waarschuwt tegen Haaruitval

Haren in den kam, roos! Er is iets niet in orde met Uw haarwortels, waarschuwt de natuur. Bijna altijd is ondervoeding van de haarwortels de oorzaak van haaruitval. Voed Uw haarwortels, verzorg Uw haar.

Neo Silvikrin voedt het haar door den wortel.

Het dagelijksche gebruik van Silvikrin Lotion is een weldaad voor Uw haar. De medicinale alcohol, waarmede ze is bereid, dringt diep in de poriën, kalmeert de hoofdzenuwen en het gehalte aan Neo Silvikrin bevordert den gezonden groei van het haar.

Zoo voorkomt U roos en haaruitval, houdt het haar gezond en glanzend en voedt de haarwortels. Silvikrin Lotion is voor lichte haarwortelzwakte en, voor de verfraaiing van gezond haar.

SILVIKRIN LOTION

bereid met Neo Silvikrin Haarvoeding, medicinale alcohol en botanische extracten. Frisch geperfuméerd.

f 1.25

Flacon voor een maand.....

Haren in den kam zijn symptomen van verzwakking der haarwortels. Niet langer wachten. Neo Silvikrin 's morgens en 's avonds in de hoofdhuid masseren. Dat geeft den haarwortels voeding en kracht voor nieuwen groei.

gunstige werking begint direct. De roos verdwijnt, de hoofdhuid wordt gezond, de haaruitval houdt op en weldra verschijnen nieuwe, gezonde haren.

Dagelijks Neo Silvikrin Haarvoeding in de hoofdhuid masseren, dan behoeft U voor het behoud van Uw haar niet meer bevreesd te zijn. Neo Silvikrin Haarvoeding voor alle gevallen van ondervoeding der haarwortels.

NEO-SILVIKRIN

de nieuwe, natuurlijke haarvoeding voor de haarvormende weefsels en de haarwortels.

f 3.60

Flacon voor een maand.....

R-235-K

Uw Haren groeien door Silvikrin

DE NATUURLIJKE HAARVOEDING

RIJKSJAARBEURSSTAD

Leipzig

DE STAD VAN HET BOEK EN DE MUZIEK

gelegen in het hart van Grootduitschland. Leipzig, met het grootste station van Europa, laat bij den reiziger blijvende indrukken achter door het trotsche „Völkerschlachtdenkmal”, het Thomaner koor, de belangrijke Musea, den schoonen zoölogischen tuin, haar uitgebreide plantsoenen, en vele andere. Door haar centrale ligging in het Rijk wordt de stad in het bijzonder gekozen voor het beleggen van congressen en het houden van tentoonstellingen.

Inlichtingen en prospecti:

Verkehrs-Verein, Leipzig E.V., Stadtverkehrsamt Leipzig en het Duitsch Verkeersbureau, Kalverstraat 111, Amsterdam C.

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodes De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's-Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonneementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51. Telefoon Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262, Telefoon Interc. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Telefoon Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142, Telefoon Interc. 13473, Giro nr. 149597. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telefoon Interc. 4286, Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstr. 20. Telefoon Int. 5851. Giro nr. 124890. VLISSINGEN, Badhuisstr. 5, Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

★ DE STERREN VAN HOLLYWOOD ★

Met dit artikel eindigt Paul Bringuier de reportagereeks, die hij in ons blad wijdde aan de beroemdheden der filmstad Hollywood. Tot besluit verhaalt hij de geschiedenis van Norma Shearer en haar echtgenoot, den productie leider Irving Thalberg.

„Vertel mij van Marie Antoinette.....” verzoekt Norma Shearer mij

DE VROUW, DIE DOOR HAAR HUWELIJK MET IRVING THALBERG VOOR HOLLYWOOD EEN SYMBOOL WERD VAN DE LIEFDE, VAN DE TROUW EN VAN HET GELUK, BLEEF ACHTER ALS EEN GEKWETSTE WEDUWE, DIE DE NAGEDACHTENIS VAN DEN GESTORVENE EERDE MET DE VOLTOOIING VAN EEN FILM, WAARMEE HIJ WAS BEGONNEN

Het is vijftien jaren geleden, dat William Fox over de film regeerde. Een van zijn stille vennoten beval hem op zekeren dag een jongeman aan. „Doe voor hem wat je kunt. Hij heeft veel ambitie. Hij heet Irving Thalberg.”

Fox engageerde hem als secretaris boven de vijftig secretaressen, die hij reeds in dienst had. Twee maanden later was Thalberg, in weerwil van zijn jeugdigen leeftijd, de eerste medewerker van z'n chef. Hij trok de aandacht van filmconcurrenten en op zekeren dag liet Louis B. Mayer, de directeur van de Metro Goldwyn-film, hem op een discrete manier weten, dat de groote kans van zijn leven niet bij de Fox, maar bij de Metro lag.

Irving Thalberg begreep hem. Hij verliet Fox en ging over naar de Metro. Twee jaar later had hij er de hoogste functie bereikt, namelijk die van productie leider. Om hem voor de Metro te behouden zocht men naar een hooger titel voor hem — 'n dictatorialen titel. De Amerikaanse filmwereld kende tot nu toe als hoogsten titel dien van „czaar van het celluloid” — keizer van de film. Nog niemand had men echter ooit met „genie” betiteld. Thalberg viel die uitzonderlijke eer te beurt. Voortaan werd hij „het genie van Hollywood” genoemd....

Thalberg is in die dagen feitelijk niets anders dan de gehoorzame dienaar van het kapitaal, dat de film-industrie financiert. Maar zijn persoonlijk gezag en zijn geniale visie op het celluloid verheffen hem hoog boven

zijn dienstbaarheid. Hij is overal tegelijk en werkt twintig uur per dag. Bezeten door een passie voor zijn werk heeft hij geen privé-leven. Op zekeren dag ziet hij in de studio een vrouw zitten, zij wacht, of iemand zoo goed wil zijn haar te ontvangen. Hij loopt door zonder naar haar om te zien, maar 's avonds ontdekt hij met zenuwachtige verbazing, dat die vrouw, met haar vreemde, blauwe oogen, die niet heelemaal recht voor zich uitstaren, en met haar fijne, blonde haren, zijn gedachten niet met rust laat. Woedend om die afleiding laat hij een vluchtig onderzoek naar haar instellen. En spoedig verneemt hij dat zij een actrice is, die is geëngageerd voor de rollen van historische personen. Haar naam is Norma Shearer.

DE IDYLLE

Norma Shearer is geboren in een voorstad van Montreal uit 'n burgerlijke familie. Haar vader was directeur van een plaatselijke bankinstelling. Een financieele catastrofe ruïneert het gezin en binnen

weinig weken doet

de ellende haar intrede in hun woning.

Het gezin valt uit elkander. Het mannelijk deel begint den strijd om het bestaan in Canada en mevrouw Shearer en haar twee dochters vertrekken naar New York. De jaren die hierop volgen zijn hard. Na heel veel moeite gelukt het Norma eindelijk een schamel beetje geld te verdienen als bioscoop pianiste. En daar wordt zij toevallig opgemerkt door een filmregisseur, die naar een van zijn eigen films komt kijken. Hij schijnt iets in haar te zien en laat haar een kleine rol spelen.

Na de voltooiing van de film geeft hij haar haar congé. Maar Norma laat de film niet meer in den steek. Zij gaat de studio's af en neemt aan wat zij krij-

kan. Ten slotte zwicht 'n agent van Hollywood voor haar aandrang: zij krijgt een reisbiljet voor Californië en een tijdelijk contract voor de Metro.

Het contract was inderdaad zeer tijdelijk en de kans, die men haar bood, uiterst klein. Haar werkelijke kans kreeg zij pas, toen zij daar gezeten was in de gang, die Irving Thalberg passeerde.

Twee dagen later liet een regisseur van de Metro haar ontbieden, onder vroeg haar en vertrouwde haar een belangrijke rol toe. Die film werd een succes. En terstond daarna werd zij gepromoveerd tot „ster” — het succes werd haar toegeworpen.

Dat duurde drie jaren. En drie jaar lang hield Thalberg zijn liefde voor haar verborgen. Hij was bang van deze liefde, die hem volkomen in bezit had. Hij vermeed Norma.

Op zekeren avond, een van de laatste van die drie jaren, werd in het Chineesche theater in Hollywood de nieuwste film van Norma Shearer vertoond. Norma woonde de voorstelling persoonlijk bij en stralend, door alle aanwezigen gehuldigd, verliet zij het theater. Plotseling zag zij Thalberg naast zich staan. Hij nam haar arm en stapte met haar in een auto. En daar was het eindelijk, dat hij haar bekende dat hij haar liefhad.

Hun idylle werd de idylle van Hollywood. Allen wedijverden met elkander, om hun huwelijksbootje vlot van stapel te laten loopen — als de schoonste film van Hollywood. De harde jeugd van Norma, haar kwijnende gratie, haar persoonlijkheid en het karakter van Thalberg, de strijd, dien hij had gevoerd tegen zijn hart en waarin hij verliezer was geweest, verzekerden hun een sfeer van aandoening, waar de gewone reacties van Hollywood, de jaloezie en de jijd, ineenslootten. Hun idylle was Hollywood, met zijn vele lichtvaardig gesloten huwelijken, ho- vendien hoogst welkom als symbool.

THALBERG'S DOOD

Hun huwelijksleven werd als hun liefde — trouw en oprecht. De een leefde slechts voor den ander. Nu hij zijn hart geen geweld meer hoefde aan te doen, nam Thalberg persoonlijk de zorg op zich voor de films, waarin zijn vrouw optrad. Norma Shearer, een schoone en gevoelige Canadeesche, was een lastig project voor het oog van de camera — haar onzekere blik was oorzaak, dat het heel wat moeite kostte haar op haar voordeelst te doen uitkomen op het witte doek.

Norma Shearer in haar rol van Marie Antoinette.

Wekenlang hield Thalberg zich uitsluitend met opnamen bezig, liet den operateur met oneindig geduld de eerste schetsen over doen en gaf haar duizend en een aanwijzingen. Zoo maakte hij het gezicht van de geliefde vrouw.

Maar het noodlot wachtte op zijn revanche. Thalberg was sedert tien jaren gewoon slechts drie uur per nacht te slapen. Hij had zijn lichaam en zijn zenuwen gesloopt en werd ernstig ziek. Zes maanden verbleef hij in een rusthuis en Norma liet alles in den steek, om hem te volgen.

Toen hij in Hollywood terugkeerde, was hij reeds bijna vergeten. Zijn positie aan de Metro was door een ander ingenomen. Letterlijk niets, geen verdienste en geen titel, is in Hollywood tegen een afwezigheid van zes maanden bestand. Het „genie” van eertijds moest weer van voren af aan beginnen.

Zonder een woord van wrok ging hij terug in de rij en hernam den strijd. In slechts enkele maanden tijds had hij geheel zijn oude macht weer terugge- wonnen.

Maar het noodlot liet hem niet met rust. Hoewel koortsig en zwak, wilde Thalberg toch persoonlijk assisteeren bij een première van Norma's nieuwste film. Men zag hem bleek en gloeiend van koorts krachteloos in de armen van zijn vrouw hangen. Dat was het laatste beeld, dat Hollywood van zijn genie behield. Want drie dagen daarna overleed hij.

Met ongeloofelijken moed verdroeg Norma den zwaren slag. Zij vergoot geen traan en bleef met zijn hand in de hare aan zijn doodsbéd zitten, tot het oogenblik dat het afscheid daar was. Met droge oogen, strak en gespannen, volgde zij hem naar zijn laatste rust- plaats. Het scheen zelfs aanvankelijk, dat zij zonder merkbare gevolgen over het zware verlies heen zou komen.

William Fox.

Doch plotseling brak alles in haar. . . . Men vreesde eerst voor haar leven en later voor haar verstand. Heel langzaam slechts, als onwillig, keerde zij terug uit de schaduwen van den dood en de verbijstering. Het jaar dat volgde leek het, of zij zocht naar een reden, om verder te leven. Het werk, haar roem, haar vrienden — niets en niemand interesseerde haar meer.

Het stond voor iedereen zoo goed als vast, dat zij nooit meer naar de film zou terugkeeren. Zelf dacht zij er absoluut niet aan. Doch later werd zij plotseling bevangen door een idee-fixe. Zij wilde de nagedachtenis van den geliefden doode eeren door zijn laatste werk te voltooien. Drie jaar lang had Thalberg aan de voorbereiding gewerkt van 'n groote historische film, waarvoor het boek van Stefan Zweig over Marie Antoinette hem tot scenario had gediend. Norma zou natuurlijk in de rol verschijnen van de ongelukkige Fransche koningin.

„Hij heeft heel zijn leven tot inzet gesteld van de voltooiing van deze film,” verklaarde zij aan eenige intieme vrienden. „Ik acht het mijn plicht haar af te maken.”

Onmiddellijk hebben de productie-leiders het onderbroken werk weer opgenomen. Er werd aan gewerkt met koortsachtigen ijver en geheel Hollywood nam er aan deel. Want bij allen zat de vaste wil voor, dat 't 'n kunstwerk moest worden, het genie en de nagedachtenis van Thalberg waardig.

EEN BEZOEK

Op een morgen van een der laatste dagen van mijn verblijf in Hollywood liet Norma Shearer, die na den dood van haar man niemand meer ontvangen heeft en die zich met haar herinneringen heeft teruggetrokken in 'n villa op het strand van Santa Monica, mij verzoeken haar een bezoek te brengen. Zij verlangde echter niet den journalist, maar een Franschman te zien.

„Vertel mij van Marie Antoinette,” verzocht zij. „Herdenkt de openbare meening in Frankrijk haar met zachtheid en genegenheid? Zal men in uw land begrijpen wat mijn bedoeling is met de voltooiing van deze film? En zal men het mij vergeven, dat ik deze rol heb durven spelen? Wilt u mij eens een en ander van haar vertellen?”

Ik voldeed aan haar verzoek, maar in waarheid was zij het, die twee uur lang het beeld van de ongelukkige Fransche koningin tusschen ons opriep. Nu en dan stelde zij mij slechts een vraag.

„Had de dauphine, de oudste dochter, kastanje-bruin koperkleurige haar,

of was het meer rossig?”

Ik bekende haar mijn onwetendheid in dit opzicht. Nooit vergeet ik echter hoe tijdens dit onderhoud haar fijn geteekend gelaat zich herhaaldelijk krampachtig samen-trok. Dat was telkens, als zij voor een moeilijkheid stond en verzuchtte:

„Ach, als Thalberg er nog was. . . .”

V A A R W E L HOLLYWOOD

Ik ga Hollywood verlaten. Dit is mijn laatste nacht. Ik bevind mij in de Clover Club in gezelschap van Marlene Dietrich. Er zijn nog een paar vrienden — vrienden, die Hollywood beschouwen met een critischen blik. Zij hebben mij gevraagd naar mijn meening en indrukken.

„Ik geloof,” zeg ik, „dat ik mijn meening kan weergeven in één woord, in een synoniem voor Hollywood. Dat woord heet „vergiftiging”. Zeg mij eens: Wie is hier ooit gelukkig, zelfs onder de grootsten en meest bevoor-rechten? Niemand! En wie zou van Hollywood willen afzien, zelfs onder de ellendigsten en de meest teleurgestelden? Niemand! U bent allen vergiftigden van Hollywood, zooals anderen het zijn van de opium. Noem mij er één, die door Hollywood is teruggegeven aan het normale en gelukkige leven. . . .”

Er heerscht een stilte. Dan barst iemand in een valschen schaterlach uit.

„'t Is waar, veel zijn er niet. Het beest is woest. Het verscheurt wat men het aanbiedt in vier of vijf jaar. Hoe-velen beleven tien jaren van succes? Hier Marlene, en Garbo. Garbo zelfs zestien jaar. Loretta Young, Constance Bennett, Joan Crawford, William Powell, Wallace Beery en Norma Shearer. Maar dat zijn ze dan ook allemaal. Ik spreek niet van de dooden, van de driehonderd dooden die stier-ven jonger dan veertig jaar. Maar ik spreek van de anderen, die beloofd zijn aan de bewondering van de wereld en voor een oogenblik aan de eeuwigheid van den roem, die nog leven en roemloos verdwenen van het witte doek, vergeten werden en weggevaagd. Wie spreekt nog van de gezusters Gish? Wie van de zusters Talmadge. Wie van May Murray? Waar is Bebe Daniels? Wie noemt Gloria Swanson nog? Wie herinnert zich Anita Page? En wie Buster Keaton? En toch hebben zij eens, en nog niet zoo lang geleden, aan het firmament van

Een scène uit „Marie Antoinette”, de film, die Norma Shearer na Thalberg's dood voltooide.

de film geschitterd, als onvergankelijke sterren. . . .”

Het schijnt plotseling, dat er een geheime veer is losgegaan. Bij allen die met mij aan tafel zitten springt 'n naam, 'n beeld uit de herinnering te voorschijn — als een oproep aan de vergetenen.

„Ik heb Buster Keaton pas nog ontmoet. Hij zou zich graag uit de figuratie terug willen trekken. Maar hij moet toch leven. . . .”

„Ik zocht 'n woning en ging even kijken naar het huis, dat Adrienne Arnes had laten bouwen. Alles is van kostbaar hout en verguldsel. In de badkamer staat een sofa van satijn. Zij heeft het nooit bewoond. Zij had geen dollar meer, toen dit paleis voltooid was. Nu woont zij er naast, in een houten barak met twee vertrekken. . . .”

„En de kleine Pat Fally, dan? Iedereen was overtuigd van haar succes na haar film met John Gilbert. Maar zij heeft plotseling alles vaarwel gezegd. Nu is zij kellnerin op den hoek van Wilshire en Natraraga. . . .”

„Ik heb gisteravond de maandelijksche vergadering bijgewoond van de oude acteurs,” laat een ander zich hooren. „'t Is verschrikkelijk om aan te zien. Zij vergaderen in 'n oude kapel, die verbouwd is tot tooneelzaal. Men ziet er 'n paar honderd acteurs in hun beste kleeding. Achter 't masker der jaren, van de wanhoop en de teleurstelling kan men soms gezichten herkennen, of een glimlach, die eens de wereld hebben verrukt. Zij betalen 'n paar centen voor hun maaltijd. Na afloop draait iedereen zijn stoel naar het tooneel en de moedigsten van hen maken hun nummer en zingen of dansen. Er zijn er bij, van wien iedereen gelooft, dat zij allang dood zijn, of naar hun familie zijn teruggekeerd. Maar zij kunnen niet vertrekken. En

niemand weet hoe zij leven. Maar zij zijn er. . . .”

„Wie weet,” zegt Marlene, met een mislukte poging om te glimlachen, „wie weet, zijn wij ook niet den een of anderen dag verplicht daar aan te kloppen en een aalmoes te vragen. . . .”

BESLUIT

In het jaar 1933 verwoestte 'n aardbeving het zuiden van Californië, de landstreek, waarin Hollywood gelegen is. Naar aanleiding van deze ramp riep het gouvernement ten koste van belangrijke financiële offers een comité van geleerden samen, dat tot op-

dracht kreeg de formatie van den bodem te bestudeeren.

Na een langdurig onderzoek overhandigden zij hun rapport aan de autoriteiten:

„Zooals algemeen bekend bevinden er zich in de aardkorst enorme breuken, die reusachtige hollen vormen. Als deze hollen instorten, brengen zij veelal aardchokken teweeg en verzakkingen van het aardoppervlak. Er is één plaats op de wereld, waar drie van deze breuken samenkomen en elkander snijden op één enkel punt. Dit punt van de aardkorst is veroordeeld. Den een of anderen dag zal dit gewelf instorten en een verschrikkelijke ramp teweegbrengen. Dit noodlottige snijpunt is gelegen in den Stillen Oceaan, twee mijl uit de Californische kust, en juist tegenover Santa Monica. . . .”

Met deze uitspraak is Hollywood veroordeeld. Als de geleerden zich niet vergissen, zal over tien millioenen jaren, over honderdduizend jaren, het volgende jaar, of morgen dit heele gedeelte van Zuid-Californië verdwijnen, ineensinstorten, en zal een geweldige zeebeving de verwoeste kust wegvagen. Dan zal de Oceaan tot rust gekomen zijn en Hollywood met zijn gelukslegende, zijn roem, zijn sterren, zijn rijkdommen en zijn geheimen, zal niets meer zijn dan een tweede Atlantis, verzonken in den oceaan.

Gloria Swanson, eens een gevierd en beroemd filmactrice.

Een ongewone opname van Buster Keaton, eens den held van talrijke komische films. Velen onzer lezers zullen zich zijn creaties herinneren

HET MOOIE DUITSCHLAND

INLICHTINGEN EN PROSPECTUSSEN DOOR ALLE REISBUREAUX
EN HET DUITSCH VERKEERSBUREAU, KALVERSTRAAT 111, AMSTERDAM C.

Zwarte Woud
Deutschlands veelbezocht
toeristenland tusschen
Heidelberg en Meer van Constanz

Baden-Baden

Geneeskr. badpl. — Zw. Woud. 67° heete bronnen teg. rheum., jicht, catarrh. Speelbk. (Roulette, Baccara, Klond.) geh. jaar geop. RM. 13.—. Prospectus.

HOTEL EUROPAISCHER HOF Het drukst bezochte Hotel in Baden-Baden. Nieuw - modern, prijs-waardig, 260 bedden, in het Kurplantsoen.

HOLLAND HOTEL Groot eigen park, terrassen-restaurant, a. h. Leopoldplatz. Kamers vanaf RM. 5.—. Pension vanaf RM. 12.—. Garage. Prospectus.

GOLFHOTEL Voorn., modern, hooggeel. Hotel, bij het Golfterrein. Pens. van RM. 10.—.

HOTEL ATLANTIC Lichentaler Allee teg. Kurhaus, volk. rust. ligg. op. h. Zuiden. Comf. P. v. RM. 9.50.

BADHOTEL ZÄHRINGER HOF aan gen. familiehotel. Thermalbad. l. huls. 17000 M² hotelpark. P. v. 9.50, Boxengar.

BAD HOTEL „ZUM HIRSCH“ centr. ligg., 150 bedd., P. v. RM. 9.50, m. privé-thermaalb. v. RM. 12.50 J. Peter.

HOTEL STADT STRASSBURG b. d. therm. baden, elg. gr. park, gar., comf., Pens. v. RM. 9.50.

KAISERIN ELISABETH Rust hooggeel, b. d. Golfb. Bosch, ligweiden, terras., lift, gar., P. v. RM. 8.50.

Badenweiler

Zuidelijkst therm. kuuroord v. Duitschl. in h. Zwarte Woud. 450 m. b. d. Z. De id. plaats v. herstelzoek. Hart, zenuwen, bloedsomloop, stofwiss. Openl. therm. lam.-zwemb. (th. 26,4° C.) Alle medic. bad. Prospectus en inlichtingen door Kurverwaltung Badenweiler en Duitsch Verkeersbureau, Amsterdam

Freiburg

(Aangesloten b. h. internat. luchtverkeer) met zweefbaan naar het "Schau-insland" (1284 M.), is het hoofdpunt voor de Zwarte Woud-vacaties in iederen tijd van het jaar. De Kathedraal van Freiburg is de eenige in de Middeleeuw. volt. Goth. Dom.

Herrenalb

Geneeskraft. klimaatkuuroord v. hart. zenuwen, stofwisseling (haast nevelvrij). Autoweg tot Karlsruhe (25 km) Zwembad — Tennis.

Hinterzarten

900—1400 M. Luchtkuuroord. Bergen - bosschen - herstel - sport

Hornberg

aan den Schwarzwald spoorweg
HOTEL ADLER **HOTEL LAMM**
HOTEL BÄREN **HOTEL POST**

Karlsruhe

Bezoekt de hoofdstad van het mooie Badische land! Aan den Rijn en het Zwarte Woud. Stad van tulpen en bloemen (beroemde stadstuin met rozentuin). Stad van kunst en wetenschappen. Ideale sportterreinen en baden (Rijnstrandbad). Heerlijke omgeving, uitgangspunt voor reizen naar het nabijge. Zwarte Woud en de Pfalz. Verkeersknoopp., vlieghaven, rijksautob. Verkehrsvereln.

Königsfeld

aan de Schwarzwaldbahn. Hoogelucht-kuuroord, 763 M. boven zee. Rangen. en rustig zomervacantie-oord. Prosp. bij de Kurverwaltung.

Neustadt

830—1200 M. Heerlijke vacantie. Titisee, Feldberg-gebied. Inlicht. en Prospect. b. d. Kurverwaltung.

St. Blasien

(800 M.) l. h. Zuidel. Hooge Zw. Woud, het herstellings-eiland in het dennenrijke, Hooge Zwarte Woud.

Triberg

Geneeskr. klimaat. badplaats, het geheele jaar door. 700-1000 m. Duitschl. grootste watervallen. Groot mod. openlucht-zwembad.

Wildbad

het groote geneeskr. bad tegen
Rheumatiek, Jicht, Ischias, Zenuw.
Zeer mooi en gezocht kuuroord. Bergbaan —
430-750 M.

Zonneschijn en Vacantie geluk in
Zuid-Beieren

HOTEL „DEUTSCHER KAISER“ het gezellige, groote Hotel met alle moderne inrichtingen. MÜNCHEN bij het Hoofdstation. 500 bedden vanaf RM. 3.50-6.—. „Kaisertuben“.

Jodium & Zwavelbad

Beiersche Alpen 730 M.

Wiessee a. d. Tegernsee

Alkalisch muriatische Jodium-Zwavelbronnen.

Bad-, Drink- en Inhalatiekuren tegen aderverkalking, hartziekten, rheumatiek, jicht, zenuwpijnen, klierziekten, ontsteking der slijmvliezen, vrouwenziekten. Prospectus en inlichtingen door de Baddirectie in Bad Wiessee en het Duitsch Verkeersbureau, Amsterdam-C.

Mittenwald

930 M.

HOTEL KARWENDEL rustig, ten zeerste aanbevolen hotel met alle comfort. Pens. 7—10 RM. - Prospect.

Augsburg

de stad met een 2000 jaar oude historie en een levenskrachtig heden.

Kortste spoor- en weg-verbindingen met de Alpengebieden v. Beieren en Oostenrijk. Inlichtingen en prospectus bij het Städt. Verkehrs- & Werbeamt Augsburg, Maximilianstr. A. 14 of bij Duitsch Verkeersbureau, Amsterdam C, Kalverstraat 111.

Oberstdorf

Beiersche met de Nebelhornbahn de ideale zomerbadplaats in de Beiersche Hoog-Alpen. Windstil en geen nevels; zuivere berglucht. hoogten, Succesvolle kuren - prachtige tochten door het hooggebergte - sport - vormakelijkheden.

Füssen-Faulenbach

800 M. Beiersche Allgäu, heerlijk, rustig Lucht- en Kneippkuuroord bij de Koningsburgen Neuschwanstein en Hohenschwangau. Eenige natuurbadinstallaties, tennis, 100 K. M. wandelwegen.

Seefeld

Hooge Luchtkuuroord Uitgestrekte wandelingen — in Tiroler Alpen. 1200 M. bergtochten — zwemsport.

Oberhof

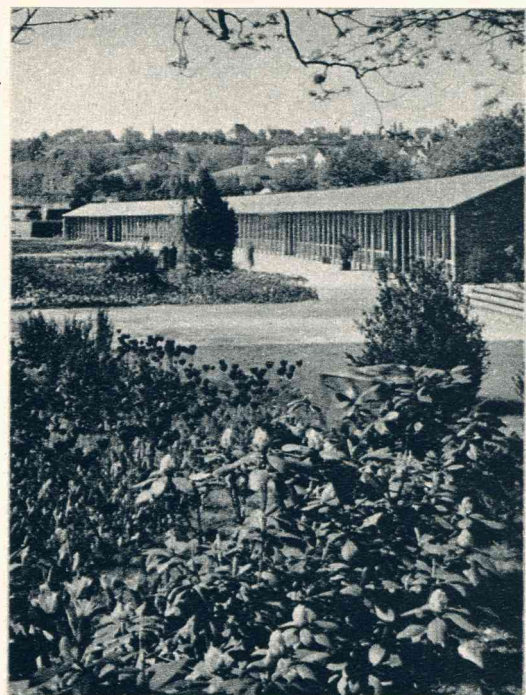
Thuringen 800-1000 M. Zomer- en Winter-kuurplaats. Golf, Tennis, Zwembad.

Van bloemen en planten op de „REICHSGARTENSCHAU“ te STUTTGART.

Een der grootste aantrekkelikheden van de Rijkstuinbouwtenoonstelling te Stuttgart zijn zonder twijfel de hallen, waarin bijzondere kweekproducten in hun menigvuldige kleurenpracht zijn tentoongesteld. De fraaie bloemen in alle soorten bewijzen welke vorderingen de kweekers hebben gemaakt. Naast liefkekoosde kamerplanten ziet men er volmaakte kasrozen, prachtige anjelieren en lathyrussen in teere pasteltinten. Alles is een lust voor het oog.

Voor de bloemen en planten uit warme gewesten is er een afzonderlijke tropenkas. Hier vindt men de schoonste orchideeën, fraaie bromelia's (ananasachtigen), bizarre tropische slingerplanten, planten met kleurig blad, de meest verscheidene en zeldzame moerasplanten, luchtwortelboomen, etc.

Is de variatie in de tentoonstellingshallen zeer groot, op het aansluitend terrein zal de bezoeker een niet minder fraaie verscheidenheid van bloemen en planten aantreffen. Vooral de aanleg om de vijvers is zeer mooi. Op het buiten-terrein kan ook de liefhebber van rotsplanten zijn hart ophalen. Een bezoek aan deze tentoonstelling zal zeker niet nalaten een onvergetelijken indruk bij elkeen achter te laten.

Württemberg

het Land der verscheidenheden
ZWARTE WOUDE-ZWAB. ALB-NECKARLAND-BODENMEER

Rijkstuinbouwtenoonstelling te Stuttgart 1939

Stuttgart de stad der Rijkstuinbouw - Tentoonstelling 1939

voort dit jaar een bijzonder aantrekkingspunt voor het geheele vreemdelingenverkeer in het rijk. Er wachten U meer dan 60000 bloeiende rozen, 1 miljoen lente - en zomerbloemen, daarbij prachtige tuinen, meerterrassen en waterwerken. Verzuim niet, dit pronkjuweel van landschapsschoon te bezoeken! Het biedt U een weergaloos tuinfeest van April tot Octob. Inlichtingen en prospectussen door de bekende Reisbureaux of in Amsterdam C, Kalverstraat 111 door het Duitsch Verkeersbureau.

HOTEL GRAF ZEPPELIN

Het modernste hotelgebouw van Zuid-Duitschland. Autogarages, bezinepomp. Prijzen aangepast aan de tijdsomstandigheden.

Ulm aan de Donau.

De stad van het Münster en de gothiek, leidt haar gasten in de heerlijkheid van de Zwabische Rijkstad! Middeleeuwsch stadsbeeld, eenig in zijn soort, in onaangestaste beslotenheid. Uitgangspunt naar de Allgäu, Vorarlberg en Tyrol, de Zwabische Alb, het Bodenmeer en de kunstschatten van Oberschwaben. Van 5 tot 12 Aug. 1939 Ulmer feestweek. Inlichtingen Duitsch Verkeersbureau Amsterdam en Städt. Verkehrsamt Ulm, Hauptwache.

Tübingen a. N.

de oude universiteitsstad in het Zwabische Land. Mooi stadsbeeld, goede autowegen tusschen Zwab. Alb en Zwarte Woud. Herinneringen aan Uhland, Hölderlin, Schiller e. a.

Bad Mergentheim

Geneeskr. Bad voor Gal-, Lever-, Maag-, Darm-, Suikerziekte, Verzuicht, chron. Verstopping.

HOTEL KURHAUS • KURANSTALT HOHENLOHE

Eerste klas Hotels in het Kurpark gelegen. Verwarmde Wandelhal, Pauschal-kuren v. het heele jaar. Prosp. bij alle Reisbureaux en door de Kurverwaltung Bad Mergentheim. Mineraalwater en zuiver natuurl. Bronzout bij de groothandelaren in mineraalwater resp. bij alle Apothek. en Drogisten.

SALZBURGER FESTSPIELE 1939

1 AUGUSTUS TOT 8 SEPTEMBER

PROSPECTUSSEN en Inlichtingen door alle Reisbureaux of door
Direktie van de Salzburger Feestspelen, Salzburg, Festspielhaus.

YOLANTE....

Slot van blz. 18

Rutli zat met gesloten oogen. Zij dacht aan Pierre en het deed haar pijn, dit aan te hooren. Het gaf haar zelfs een gevoel, of zij zijn nagedachtenis ontrouw was geworden.

„Het spijt me, Stoffel,” zei ze niet onvriendelijk maar beslist, „ik kan er geen ja op zeggen. Nooit, hoor je. Stel die gedachte dus gerust uit je hoofd, want ik zal er nooit anders over denken dan ik er vandaag over denk.”

Zij ging naar binnen en Stoffel Birkhofer daalde verslagen naar het dal af. Een half jaar lang sprak hij niet tegen haar, ofschoon hij haar bijna dagelijks zag, als hij post voor de toeristen boven kwam brengen. Maar toen de gasten vertrokken waren en er geen post meer te bezorgen viel, gaf hij zijn mokkende houding op en vond opnieuw den weg naar boven. Zijn harmonica ging mee en toen hij Rutli op de weide met de wasch bezig zag, liep hij regelrecht op haar toe.

„Rutli, ik ben teruggekomen, omdat ik me zoo alleen voelde,” bekende hij haar ernstig en openhartig. „Als ik blijven mag, zal het weer net zoo worden als vroeger. Ik zal nergens over spreken, maar daarom moet je niet denken, dat ik de hoop heb laten varen. Ik zal geduldig wachten — tot je ja zegt, of tot je een ander kiest...”

„Je kunt blijven, Stoffel,” antwoordde Rutli hartelijk. Zij deed of zij de rest van zijn woorden niet begrepen of verstaan had en Stoffel kwam er niet meer op terug.

Van dien dag af zag men Stoffel Birkhofer elken Zondag den zigzag-weg gaan van Kitzbühle naar de zomerweide. Elken Zondag, zoowel in den zomer, als de wandeling een genot was, als in den winter, wanneer de weg verborgen lag onder een dikke sneeuwlaag en een tocht naar de boerderij niet vrij was van gevaar.

Zelfs Rutli's halsstarrige houding weerhield hem niet van dit wekelijksch bezoek. Met onbezweken trouw wachtte hij op een glimlach, of op een blik, die als een aanmoediging kon worden opgevat en langen tijd wachtte hij tevergeefs. Maar toch met de onverflauwde hoop, dat zijn geduld en volharding eens zouden worden beloond en haar verzet zou breken.

Op zekeren dag, ongeveer tien jaar na het ongeluk, dat Pierre-het leven had gekost, werd Rutli uitgenodigd bij den burgemeester van Kitzbühle te verschijnen. Het was Stoffel Birkhofer, die haar de boodschap overbracht en hij wist haar tevens te vertellen, waartoe haar bezoek moest dienen. Beneden aan den gletscher hadden een paar gidsen den vorigen dag het stoffelijk overschot gevonden van een verongelukten toerist. De doode was onherkenbaar verminkt door een val en daarom terstond ter aarde besteld. Betrouwbare identiteitspapieren onthraakten, doch sommige voorwerpen, die de ongelukkige bij zich had gedragen, deden vermoeden, dat hij een Franschman was. Men dacht aan Pierre Pascal en de burgemeester hoopte nu, dat Rutli de aangetroffen voorwerpen misschien herkennen zou.

Geheel ontdaan daalde Rutli met Stoffel naar het dal af. Onderweg overdacht zij die heele tragische geschiedenis nog eens opnieuw: de eerste teedere idylle in haar meisjesleven; haar schrik, toen zij het ongeluk vernam en de smartelijke vertwijfeling, waaraan zij zooveel maanden ten prooi was geweest. De oude wonde, nimmer volkomen

geheeld, bloedde opnieuw en pas toen zij het gemeentehuis naderde, vond zij de kracht zich eenigszins te beheerschen.

Daarbinnen wees de oude, vriendelijke burgemeester haar op een tafeltje, waarop eenige voorwerpen uitgestald lagen. „Kunt u misschien ook zeggen, of die dingen van den jongen meneer Pascal zijn, die indertijd bij uw ouders heeft gelogeerd?”

Rutli trad op het tafeltje toe. De rugzak kwam haar erg bekend voor, maar alle rugzakken lijken op elkaar. Daarnaast lag een hartvormig medaillon en met een schok herinnerde zij zich, dat zij zoo'n zelfde medaillon al eens op de tafel in Pierre's kamer had zien liggen.

„Ja,” zei ze bewogen, „ik geloof wel, dat dit medaillon van Pierre Pascal was.”

„Ah, dus toch! In die portefeuille zitten nog een portret en een briefkaart; misschien zeggen die u ook nog iets. Ze hebben bijna niets geleden in het ijs; zelfs het schrift is zeer goed leesbaar.”

Met bevende vingers haalde Rutli de portefeuille leeg. Het portret was dat van 'n beeldig jong meisje, dat ongeveer van haar eigen leeftijd moest zijn. Haar lachende mond en de dartele oogen schenen fel den spot te drijven met haar droefheid en met een jaloersch gevoel legde zij het portret uit haar handen. Toen bekeek zij de briefkaart. Zij was nog niet geadresseerd, maar wel aan de keerzijde met een paar regels beschreven. „Lieve Yolante, hartelijk dank voor je portret; je lieve beeltenis gelijkt sprekend. Op weg naar de Alpentoppen zend ik je vanuit de hoogste berghut een kus en een groet.”

En daaronder stond een krabbel, die Rutli herkende van Pierre's schetsen...

Een oogenblik keek zij verwezen naar dat spottende meisjesgelaat voor haar. Toen kwam zij tot zichzelf. Om haar mond trok een smalende glimlach en haar bleke wangen werden gekleurd door een blos, die zoowel schaamte als verlegenheid verried. „Ja, meneer de burgemeester,” bevestigde zij met een schrille stem, „de krabbel onder die kaart stond ook onder de schilderijen van meneer Pascal. Dat portret schijnt van zijn meisje te zijn en die kaart heeft hij in de berghut zeker aan haar geschreven...”

Recht opgericht, met iets uitdagends in haar houding, verliet zij het gemeentehuis. Stoffel Birkhofer stond daar nog geduldig te wachten en verteederd door zijn trouw en den hunkerenden blik in zijn oogen, reikte zij hem met een hartelijk gebaar de hand.

„Wil je me thuis brengen, Stoffel?” vroeg zij glimlachend. „Ik ben zooeven tot de ontdekking gekomen, dat ik tien van mijn beste jaren geofferd heb aan mijn dwaze lichtgeloovigheid; zou je me willen helpen die verloren jaren in te halen?”

Het overviel Stoffel Birkhofer te plotseling, dan dat hij woorden zou hebben kunnen vinden. Maar zijn handdruk was welsprekend genoeg en arm in arm verlieten ze Kitzbühle, om den zigzag-weg op te stijgen naar de zomerweide.

Thans zijn die twee al jaren getrouwd en hun zomergasten prijzen hun huwelijk als de harmonische vereeniging van twee menschen, van wie men pleegt te zeggen, dat zij voor elkander geschapen zijn.

Maar Rutli heeft nooit geweten, of zelfs maar vermoed, dat de Yolante, die den doodsteek gaf aan haar eerste ongelukkige liefde, de eenige zuster was van Pierre Pascal...

Mooi haar valt op!

Voor blond haar:
SHAMPODOR BLOND
Pakje 20 ct., flacons vanaf 35 ct.

Voor donker haar:
ZWARTKOP SHAMPODOR
Pakje 20 ct., flacons vanaf 35 ct.

Bij Uw kapper:
Een haarwassing met
NON-ALKALI
zeepvrij en niet-alkalisch!

Speciale behandelingen met
ZWARTKOP OLIEKUREN
Lecithine, Zwavelmelk,
Teer, Kamille.

Met goed-verzorgd haar is men geen muurbloempje!

Dat weten reeds zoovele Dames en zij weten ook, hoe dit te bereiken. Zij nemen ZWARTKOP voor de haarverzorging, waardoor het haar stevig en elastisch wordt. Het is ook de kapper, die ze dit aangeraden heeft en zij zijn voor dat advies dankbaar!

Zwartkop-haarverzorging is steeds op de hoogte der laatste wetenschappelijke onderzoekingen. Het haar blijft kalkzeepvrij en niet-alkalisch. Soepelheid, schitterende glans, een goed-zittend kapsel zijn het teken voor gezond, met "Zwartkop" verzorgd haar.

ZWARTKOP SHAMPODOR de gegarandeerd niet-alkalische shampoo!

Als een frisch briesje
zoo heerlijk verkwikkend zijn
eenige druppels Oud Sandel Water.
De pittige, even wrange geur van
edele houtsoorten geeft U een prettig
frisch gevoel.

Oud Sandel Water,
alleen echt met de brik

Flacons vanaf 90 cts.

Dit zijn de beroemd geworden *Dead End Kids* in al de glorie van hun brutale haveloosheid.

JONGENS MET SMERIGE GEZICHTEN

(Angels with dirty faces)

„Jongensstad“ was een succes — een eclatant succes zelfs, maar toch heeft de film „Jongens met smerige gezichten“, die reeds eerder klaar was, in Amerika een nog grotere belangstelling geboekt. Zij is ook gemaakt met de zoogenaamde *Dead End Kids*, 'n groep havelooze Amerikaansche jongens, die in de voortreffelijke film „*Dead End*“ debuteerden. De WARNER BROS brengt haar thans zoo spoedig mogelijk uit.

Het probleem van de kinderen die in de wereldsteden van Amerika ten onder dreigen te gaan, schijnt op het oogenblik dwingend om een oplossing te vragen. Dit blijkt niet alleen uit de felheid waarmede Hollywood zich op dit onderwerp geworpen heeft, maar ook en vooral uit de geweldige belangstelling, welke voor dit genre films bestaat. Jongensstad was hier de eerste film, die er een helder licht op wierp. Thans komt deze: *Jongens met smerige gezichten* er nog eens overheen en naar wij meenen zijn minstens een drie of vier films met soortgelijke strekking in de maak.

We kunnen deze film 't best vergelijken met *Jongensstad*, omdat zij, in overeenstemming hiermee, kennelijk gedragen wordt door een ideaal, in *Jongensstad* geper-sonifieerd door Father Flanagan, en meesterlijk door Spencer Tracy vertolkt.

Weliswaar komt ook in *Jongens met smerige gezichten* een geestelijke voor, Jenny Connolly, be-zield door het vurig verlangen van die verwaarloosde jongens bruik-bare leden van de maatschappij te maken, maar zijn handelen en op-treden is niet zoo krachtig, niet zoo ontroerend grootsch, en, onder

De laatste gang van den terdood-veroordeelde, ter zijde gestaan door zijn vriend Father Connolly (Pat O'Brien), die hem verzocht, ter wille van de Kids als een lafaard den dood in te gaan.

ons gezegd, ook niet zoo heelemaal juist als we in *Jongensstad* te zien kregen. Daartegenover staat dat er in deze film meer „romance“ zit en zij in haar geheel minder senti-menteel is.

Het verhaal is dat van twee jongens, die grootgebracht zijn in die kringen, welke den zelfkant der U.S.A.-samenleving uitmaken. Zij ontmoeten elkaar als groote men-schen en dan blijkt, dat de een geestelijke en de ander misdadiger geworden is. De eerste werkt in de „slums“ om van de jeugd te maken wat ervan te maken valt, terwijl de ander, na eerst volkomen vreemd tegenover dat ideaal te hebben gestaan, in zijn laatste oogenblik-ken toch nog een groote hulp voor den Father wordt. Behalve dat aan het slot het geloofwaardige van den ommekeer niet heelemaal acceptabel is, laat ook deze film, waarin Pat O'Brien de geestelijke, James Cagney de misda-diger en Ann Sheridan de verbit-terde jonge weduwe is, niet na een grooten indruk te maken. Want zóóveel vuur en overtuiging heeft Michael Curtiz, de regisseur, toch wel in dit werk weten te leggen.

De romance tusschen den misda-diger (James Cagney) en Laury Ferguson (Ann Sheridan) kan niet verhinderen, dat de eerste op den electrischen stoel zijn leven eindigt.

„SO SHE LEFT ME FOR THAT BANJO-PLAYER!”

Naar een kleurentekening van Willy Schermelé

Vijf bruiden van vorstelijke bloede in den Djocjaschen kraton. De bruiden worden aan de hand van twee vrouwelijke familie-leden naar de huwelijksvoltrekking geleid. Op den achtergrond: de bruidegoms.

Feest in den kraton van DJOCJA

*Prinsen als tooneelspelers en
danseressen, die prinsessen zijn*

Er is een Indië van den Europeaan en een Indië van den Oosterling. Nergens is dat duidelijker dan op Java, waar een oude cultuur z'n stempel heeft gezet op land en volk. Het Indië van den Europeaan is, in het algemeen, een land van hard werken onder veelal moeilijke omstandigheden, maar met een meer of mindere economische welvaart. Doch vaak onbekend blijft voor hem het werkelijke Indië, het land van groote schoonheid, rijk aan traditie.

Met bijzonderen luister wordt elk jaar in den kraton van Djocja de verjaardag van des sultans troonsbestijging gevierd. Op onze foto ziet men den sultan zich plechtig naar het hoofdverblijf begeven. Ter weerszijden knielen de lagere kratonbeambten eerbiedig neer.

Wie zijn Indischen tijd op Java doorbrengt en iets van het echte Indische leven wil zien, moet eens z'n vakantie in Djocja of Solo doorbrengen. In de bergen van de Preanger of van Oost-Java haalt men 'n fysieke „koude” neus — in de Vorstenlanden kan men zich geestelijk opfrischen.

Als ik over die „Vorstenlanden” iets vertel, moge een kort, historisch overzicht eerst een plaats vinden — ik zal trachten deze zaak in enkele regels af te doen. Toen de Hollanders in Indië kwamen, was het groote Javaansche Hindoe-rijk van Madjapahit reeds ten onder gegaan. De overwinnende Islam had dit rijk, dat eens geheel Java en ook andere eilanden overheerschte, ten val gebracht. De Javaansche Hindoe-sche vorst van Madjapahit had met zijn getrouwen de wijk genomen naar Bali en daar het rijk van Gèlgel gesticht. De nog op Java levende Hindoes waren naar bepaalde uithoeken als Zuid-Banten en het Tengergebergte (óók het uiterste oosten van Java) gevlucht, waar de fanatieke Mohammedanen hen tamelijk wel met rust lieten. Java zelf was nu verdeeld in allerlei vorstendommen. Het machtigste rijk was dat van Mataram, gelegen in Midden-Java, maar met veel invloed op oostelijk en westelijk gelegen rijkjes. De

Oost-Indische Compagnie liet niets na om de macht der Javaansche vorsten te beknotten en het Nederlandsche gouvernement zorgde er voor, dat de Javaansche heerschers al hun directen invloed kwijt raakten.

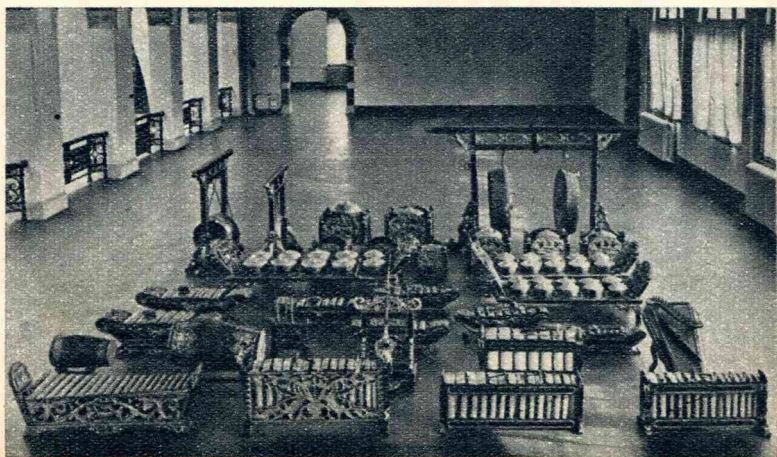
Langzamerhand werden ze in het Indische bestuursapparaat ingeschakeld.

Rechts: Een volledig stel gamelan-instrumenten. De gamelans van den Djocjaschen kraton zijn beroemd.

Door de jaren heen wist het rijk van Mataram zich staande te houden, door eeuwenoude traditie heeft 't z'n invloed op het Javaansche volk nooit verloren.

Het rijk van Mataram is ondertusschen geen eenheid meer. In vier „gebieden” is het gesplitst. Om welke redenen en door welke oorzaken blijve hier onvermeld. Men kent thans in de Vorstenlanden vier „zelfstandige” rijken. 1e het keizerrijk Soerakarta waar tot voor kort Soesoehoenan Pakoe Boewono X regeerde; 2e het sultanaat Djocjakarta, welks sultan zijn vorstelijk verblijf in Djocja gevestigd heeft. De tegenwoordige sultan Hamangkoe Boewono VIII bracht vele jaren geleden een bezoek aan ons land; 3e het prinsdom Pakoe-Alam; 4e het prinsdom Mangkoe Nagoro, welks gebied, de kunstzinnige en verlichte Ario Praboe Prangwadono Mangkoe Nagoro VII tijdens de huwelijksfeesten van prinses Juliana meerdere maanden in ons land vertoefde, waar hij zich, evenals zijn gemalin en lief-tallige dochter, zeer bemind maakte.

Wij schrijven hier nu verder over den Djocjaschen kraton. De kraton is het vorstenverblijf, een paleis dus. Maar eigenlijk is het méér dan een paleis, het is 'n ommuurde stadswijk, waarin men door verschillende poorten het eigenlijke woonverblijf van den sultan nadert. Tusschen de verschillende muren woont de tot het vorstelijke huis in eenig verband staande kratonbevolking (5 à 6000 personen).

Pangéran
Idikesoemoe,
broeder van
sultan van
als Ardjoeno
Wong.

Wie het Javaansche leven en de oostersche schoonheid in vollen rijkdom wil zien, moet maken, dat hij binnen den kraton is, als er feesten gegeven worden. Bijzonder interessant is het een wajang-voorstelling bij te wonen, de serimpi's of bedaja's te zien dansen, de garebeg-feesten mee te maken of bij een huwelijksvoltrekking tegenwoordig te zijn.

De serimpi- en bedaja-dansen worden alleen aan de Javaansche vorstenhoven gedanst. De bedaja's dansen met z'n achten, de serimpi's met z'n vieren. De serimpi-dansers zijn prinsessen van den bloede, die een ongelooflijk moeilijken „trainingstijd” moeten doormaken, eer ze voor haar kunstvolle dansen, een prachtig spel van kleuren en lijnen, geschikt zijn. Wie ook maar een oogenblik zou denken aan onze Europeesche dansen, vergist zich schromelijk. Deze zijn meer dan ruw en vormloos, vergeleken bij deze oostersche kunstuitingen, welke in een enkel gebaar soms aanduiden gevoelens en gemoedsstemming. Liefde, haat, moed, angst uit zich in hand-, been-, hoofd-, of armbewegingen van de danseres.

Niet minder belangrijk zijn de wajang-voorstellingen. De wajang poerwa (of goena) waarbij kunstvol uit buffelleer gesneden figuren schaduwen op een wit doek werpen, wordt even zeer bewonderd als de wajang-wong, waarbij menschen de rollen vervullen. De onderwerpen zijn voor wajang poerwa en wajang-wong niet essentieel verschillend. Ook de personen zijn dezelfde. De half-goddelijke held Ardjoena, die voor de goden tegen den Reuzen-koning strijdt en in de Javaansche letterkunde als een Adonis-Hercules geëerd wordt, zoowel als de

De heilige graven van Imogiri, de begraafplaats der vorsten uit het huis Mataram. Zelfs de plechtigheden, die verband houden met begrafenissen en doodenritueel, hebben in Indië naar onze begrippen iets feestelijks. Rechts het brengen van spijzen voor de priesters van de kratonmoskee.

tot nar gedegradeerde vóór-Hindoesche berggod Semar, komen zoowel in de poerwa als in de wong ten toonele. In de wajang wong, zooals deze in den Djocjaschen kraton vertoond wordt, treden meer-malen leden der sultansfamilie in de hoofdrollen op. Hecht met het Javaansche tooneel verbonden is de gamelan, het Javaansche orkest, welks leider niet alleen voor een juisten gang van begeleidende en onderstrepende muziek zorgt, maar die ook als *dalang* (verteller) bij de wajang een voorname rol vervult. De gamelans in den Djocjaschen kraton zijn beroemd.

Ook de Mohammedaansche feesten worden in en bij den kraton met bijzonderen luister gevierd. Zoo'n feest is b.v. de garebeg-moeloed, ter viering van de geboorte van den grooten profeet Mohammed.

Van grooten luister zijn de huwelijksfeesten van prinsen en prinsessen uit vorstelijke bloede. Wij herinneren ons een huwelijksplechtigheid toen vijf „paartjes” in den echt verbonden werden. Iedere bruid, gekleed als een serimpi-danseres en begeleid door twee oudere vrouwelijke familieleden, leek een on-wereldlijke verschijning uit een oud Indisch sprookje. En een Nederlandsche brui-gom in z'n zwarte jas en met z'n hoogen hoed zou een poover figuur maken naast een prinselijk-Javaanschen brui-gom — ook al is diens borst niet bedekt met een zwarte jas maar slechts met een laagje donker-gele borèh — de hofkleur voor lichaamsbedekking en mede dienend om het transpireeren tegen te houden.

Een zéér bijzondere dag is de verjaardag van des sultans troonbestijging. Dan komen de familieleden van den sultan en de hoogwaardigheidsbekleeders den vorst gelukwensen, terwijl de lagere ambtenaren in den kratonhof knielen. Er hebben dan aan Java's zuidkust bijzondere plechtighedenplaats,

Een „ruiter”, uit een wajang-ruiter-spel. De paarden zijn van gevlochten en beschilderd bamboe vervaardigd.

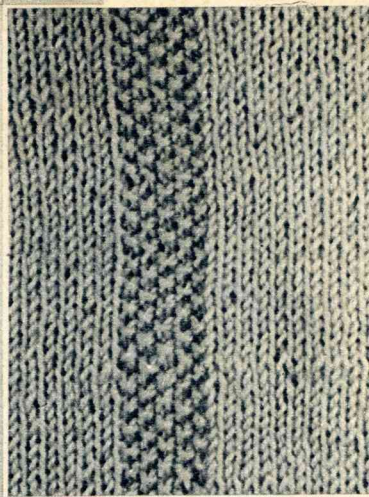

Op den jaarlijkschen kroondag van Djocja's sultan worden zijn kleederen in de Stille Zuidzee geworpen. Eerst worden de gewaden met wierook geheiligd, een handeling, die men op bovenstaande foto ziet.

die waarschijnlijk nog wortelen in gebruiken uit den vóór-Hindoeschen tijd. Zoo wordt er aan natuurkrachten geofferd, als aan de vulkanen en de godin der Zuidzee. Het offer aan de Zuidzee bestaat in kleederen van den sultan, welke kleederen eerst met wierook worden geheiligd en dan in zee geworpen. Zoo is er in den kraton steeds aanleiding voor feesten en plechtigheden, zelfs de plechtigheden, die verband houden met begrafenissen en doodenritueel, hebben voor Europeesche oogen soms iets feestelijks.

M. VAN DER HILST

BLOEMEN VOOR DEN ZOMER

Wij maken CORSAGES

Goede corsages zijn meestal nogal prijzig. De goedkoopere zijn óf leelijk van kleurencombinatie óf van een zóó slap materiaal, dat ze na een paar keer dragen er als natuurlijke bloemen gaan uitzien, maar dan als... verflenste.

Voor een corsage dus graag een stevig materiaal. Hiervoor hebben we ten eerste het leer, zoo bij uitstek geschikt omdat het niet kan rafelen, stijf blijft staan in alle mogelijk denkbare vormen en tegenwoordig zelfs in heel zachte pasteltinten verkrijgbaar is.

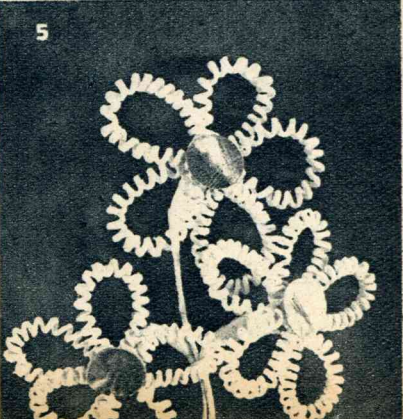
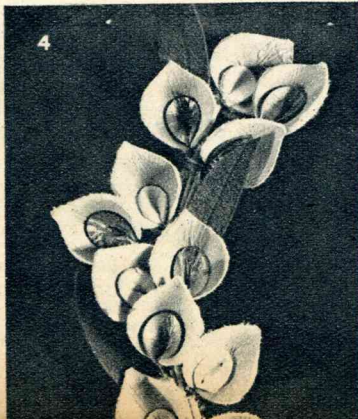
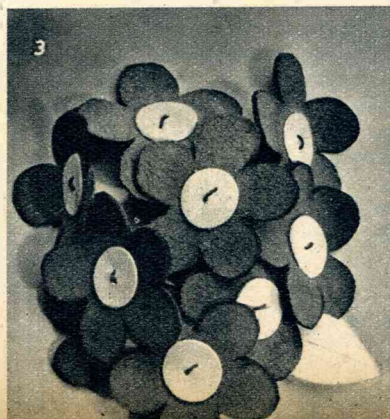
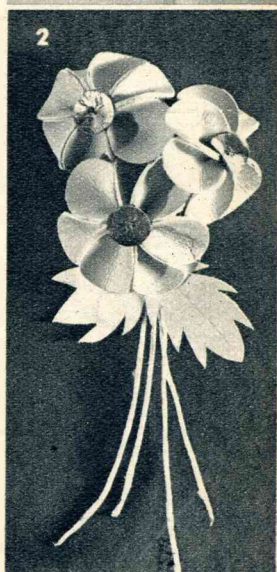
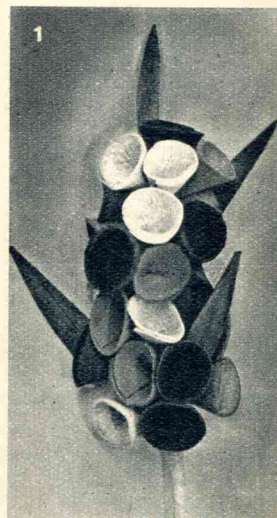
Doet u aan leerwerk, dan zijn er wellicht nog resten over, waaruit u een aardig corsage kunt samenstellen. Anders vraagt u eens in een lederhandel, die leer uitgesneden verkoopt, en dus nogal eens afval heeft, om bijvoorbeeld voor één of twee kwartjes uit de restendoos te mogen zoeken.

Suèdeleer is het mooist voor de bloemetjes; de héél lichte kleuren, die opgelegd zijn, kunt u alleen in leer met gladden bovenkant krijgen.

Hebt u de noodige restjes in vroolijke kleuren bij elkaar, dan neemt u enkele muntstukken van verschillende grootten: een rijksdaalder, een gulden, een cent, etc. Een garenklosje, dat nog tusschen deze maten invalt, kan ook goede diensten bewijzen. De corsages zijn namelijk geheel samengesteld uit rondjes, al dan niet uitgetand of gehalveerd.

Verder heeft men nog wat letondraad nodig, dat is omwikkeld ijzerdraad, dat meestal in groen gebracht wordt. Een zaak in kunstbloemen verkoopt het per streng of klos. Dan nog wat crêpepapier in wit en lichtgroen, een tube lijn (gele), een schaar die voor ijzerdraad knippen nog net goed genoeg is en een dikke maasnaald met punt.

No. 1 bestaat uit kelkjes in donkerrose, paars en grauwwit. Het zijn halve rondjes (rijksdaaldergrootte) die dichtgeplakt zijn. Het takje bevat er drieëntwintig. Door de punt van ieder kelkje wordt een ijzerdraadje gestoken, waarvoor eerst met de maasnaald een gat is geprikt. Fig. A. Heeft men er een stuk of vijf gedaan, dan worden de steeltjes te zamen gedraaid. Men maakt er opnieuw vijf stuks,

VOOR ZUS EEN AARDIG BADPAKJE

(VOOR DEN LEEFTIJD VAN 4 - 4½ JAAR)

Benodigdheden voor dit aardige badpakje zijn: ongeveer 75 gr. gele badpakkenwol, een restje bruine badpakkenwol, een paar lange aluminium breinaalden met knop nr. 2½ en een haaknaald nr. 3.

Maten. Lengte (zonder schouderbandjes): ongeveer 34 cm.

Het voorpand. We beginnen aan den onderkant en zetten hier-voor 84 st. op waarboven we als volgt breien:

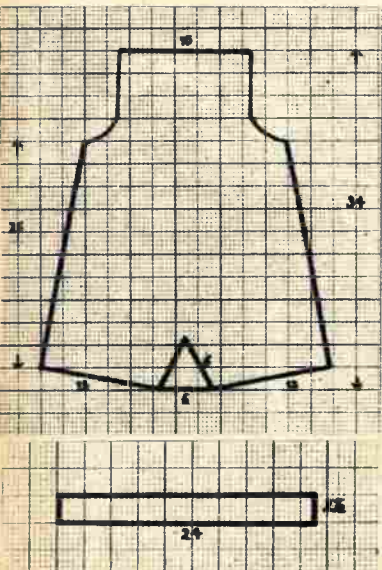
1e naald (voorkant van het werk): 20 r., 5 st. in gerstekorrel (steeds afwisselend 1 av., 1 r. en bij iedere naald verspringen zoodat r. boven av. komt en av. boven r.), 10 r., 14 r. (deze middelste 14 st. dienen voor het kruisje),

tot en met de 128e naald. Vanaf de 129e naald breien we nog slechts de eerste en laatste 8 st. van de naald in tricotsteek (heengaande recht en teruggaande averecht) en verder alle andere steken in gerstekorrel. Bij de 139e naald kanten we ten slotte alle steken in één keer af.

Het rugpand. Dit wordt precies hetzelfde als het voorpand gebreid.

De schouderbandjes. Voor ieder schouderbandje zetten we 6 st. op en breien hierboven in gerstekorrel tot we een lengte van ongeveer 24 cm. bereikt hebben.

We persen nu de verschillende deelen luchtig onder een vochtigen doek op en naaien ze in elkaar. De schouderbandjes kruisen we op den rug. Ten slotte haken we om den onderkant van de pijpjes, schouderbandjes, hals en armsgaten nog een toer vasten met bruine wol.

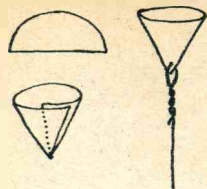

FIG. A

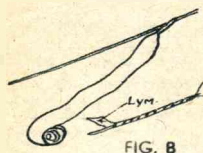

FIG. B

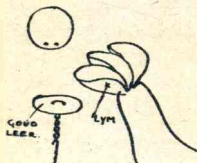

FIG. C

FIG. D

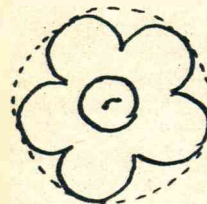

FIG. E

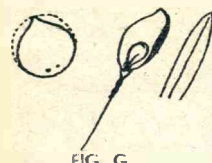

FIG. G

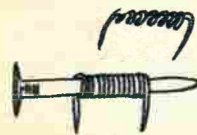

FIG. H

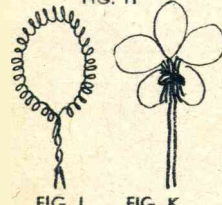

FIG. I

FIG. K

draait die ook weer te zamen en daarna om de vorige steeltjes heen, zoodat ze een beetje lager komen te zitten.

Men gaat zoo door met alle drie-entwintig kelkjes en krijgt dus op 't laatst een tamelijk dikken, samenge-draaiden steel van ijzerdraad. Deze moet nu omwikkeld worden met crêpepapier. Men knipt daarvoor van de rol een plakje af en heeft dus een langopgerold bandje van pl.m. 1 cm. breed, waarvan de rek in de lengte zit.

Nu moet men er slag van krijgen om dit papieren bandje mooi glad om den steel heen te draaien. U kunt 't beste eerst een stuk of drie ijzerdraadjes te zamen nemen en het daarop probeeren. Als dat goed gaat, lukt het ook vanzelf wel op een dikkeren steel.

Aan het bandje wordt eerst een puntjgedraaid, dat tegen 't ijzerdraad aangelegd en mee omwikkeld wordt door het bredere deel. Fig. B.

Het omwikkelen geschiedt door een snel ronddraaien (met de linkerhand) van den steel, terwijl men met de rechterhand het bandje tamelijk strak houdt, zoodat het nog net niet breekt. Aan het eind doet men een beetje lijn en draait dit puntje een paar

maal met de vingers om den steel. Het lijkt heel erg gemakkelijk en dat is het ook, als u maar een beetje geduld hebt en niet bij den eersten keer, als het papier er weer los van afspringt, wanhoopt aan uw kunnen.

We knippen ten slotte eenige puntige blaadjes van groen leer en plakken die op verschillende plaatsen achter een kelkje.

Corsage no. 2 is uit heldergele rondjes samengesteld. Er zijn drie bloempjes, ieder van zeven rondjes met een middellijn van pl.m. 2 cm. Ze worden op een ijzerdraadje geregen en de zijanten komen tegen elkaar met lijm. Fig. C. Een klein rondje van goudleer komt in 't midden op een steeltje dat tusschen de zeven rondjes doorgaat en meege-draaid wordt. Een wit crêpepapieretje erom en klaar is kees. Twee blaadjes uitgeknipt van glacieer voltooien het geheel. Fig. D.

No. 3 heeft negen bloempjes van fijn blauw-grijs suède, in model geknipt uit rondjes van rijksdaaldergrootte. Ze hebben een hartje van zacht-rose leer, waarvan ook de twee blaadjes zijn gemaakt. De steeltjes zijn met wit papier omwikkeld. Fig. E.

No. 4 is een takje van helgele rondjes

tot puntbloempjes geknipt met hartjes van goud of wit; lichtgroene steeltjes en puntige groene blaadjes. Fig. G.

No. 5 is weer een heel ander soort bloem en zeker veel origineeler. Deze bestaat geheel uit ijzerdraad met papier omwikkeld. Ieder bloempje bestaat uit vijf losse blaadjes en zoo'n blaadje wordt als volgt gemaakt:

Men neemt een stukje ijzerdraad van pl.m. 30 cm. lang en omwikkelt dat stijf en zorgvuldig met crêpepapier (in dit geval wit). Het wordt dus maar een heel dun steeltje, één ijzerdraadje dik.

Nu neemt men een flinken spijker, pl.m. 6 cm. lang en pl.m. 3 mm. dik en draait daaromheen het steeltje, aan het begin en eind een stukje overlappend. Trekt men den spijker eruit, dan ontstaat een soort veer (fig. H), die men uit kan rekken en rond leggen. De uiteinden draait men te zamen, pl.m. 2 cm. lang. Fig. I.

Zoo komen er vijf bloemblaadjes, waarvan men alle vijf gedraaide uiteindjes te zamen bindt door middel van een ijzerdraadje, dat zoo lang moet zijn dat het meteen als bloemsteel dienst kan doen. Fig. K.

Achter de bloem zit nu een dik gedeelte. Dit vooral moet goed stijf omwikkeld worden alvorens men tot het maken van den steel overgaat. Als afwerking plakt men een goudleeren rondje in het midden boven op de bloem. Dit houdt gemakkelijk, omdat alles papier is. De drie bloempjes bindt men te zamen en vrijwel niemand zal kunnen raden waaruit uw corsage bestaat en hoe die wel gemaakt is.

Een aantal van deze bloempjes in kleiner formaat (dunnere spijker) in 't zwart met gouden hartje zal het prachtig doen op een avondjurk. Bovendien kan dit corsage tegen een stootje en is daarbij nog zoo licht als een veertje.

Desgewenscht kan men van goudleer er nog blaadjes bij maken, dit geeft een rijker effect.

WAT ZULLEN WE ETEN?

Zondag: Groentesoep.
Biefstuk.
Doperwtten.
Aardappelen.
Hopjespudding.

Maandag: Varkensrollade.
Gestoofde sla.
Aardappelen.
Vanillevla.

Dinsdag: Koud vleesch.
Gestoofde tomaten.
Aardappelen.
Griesmeelpudding.

Woensdag: Tomatensoep.
Gestoofde niertjes.
Appelmoes.
Aardappelen.

Donderdag: Kalkskarbonade.
Prinsessenboonen.
Aardappelen.
Beskuit met bessensap.

Vrijdag: Melksoep.
Harde eieren.
Komkommersla.
Aardappelen.

Zaterdag: Krabbetjes.
Andijvie.
Aardappelen.
Vermicellischotelkje.

Laat KOLYNOS
Uw GLIMLACH
doen SCHITTEREN

Een artist DOET WONDEREN met een PENSEEL

U kunt wonderen doen met een tandenborstel. Probeer alleen maar eens 1 c.M. KOLYNOS op een **drogen borstel**, twee maal per dag—en let op het opmerkelijke verschil van Uw tanden.

Kwix smaakt ons altijd even lekker

En moeder zegt:
Het is gezond voor
ons allen en
gemakkelijk
voor mij!

Kwix is kant en klaar, strooi de porties zóó uit het pak op diepe borden. Voeg daarna melk en desgewenscht wat suiker toe. Kwix smaakt ook heerlijk met vruchtensap, rabarber, aardbeien, schijfjes banaan of gestoofde vruchten.

Tracteer uw gezin elken dag bij het ontbijt op die brosse, goudgeel geroosterde vlokken. Zet een pak Kwix op tafel en laat ze toetasten; ze watertanden al als ze het zien! Licht verteerbaar en buitengewoon gemakkelijk! Niets te koken, niets te verwarmen, kost dus geen gas en geen tijd! De drie-voudige verpakking houdt de lekkere Kwix steeds versch en croquant. U moet ze ook eens als nagerecht of 's avonds eten. De wetenschap zegt: Wat U met graagte eet, is dubbel goed voor U. Denk er om: Koop het origineele, groote pak Kwix nog vandaag bij uw kruidenier.

★ In ieder pak is een bon; verzamel ze voor een keurigen, zwaar verzilverden, Oud-Hollandschen letter-theelepel.

**Kwix
het nieuwe
ontbijt**

Befaamde kwaliteit
gegarandeerd door
Quaker

QUAKER OATS-GRAANPRODUCTEN N.V. - ROTTERDAM

Er worden nog steeds veel gewerkte badpakken gebracht. Modetinten als cyclamen, turkoois en maïsgeel doen het uitstekend op een marine fond.
(Ribana.)

Foto rechts:
Als kleur blijft blauw in verschillende nuances favoriet.

Voor het strand

De tegenwoordige vacenties staan in het teken van zon en water en daar waar men geen natuurlijke zwemgelegenheid heeft, worden allerlei openluchtbaden aangelegd. Daarom spreekt het dan ook vanzelf dat Vrouw Mode haar bijzondere aandacht besteedt aan ons badpakje en alles wat daar zool bijhoort en kan het niet anders dan tot verheugenis strekken dat deze groote variatie tevens zorgt voor een „elek wat wils“, zoodat we het volste recht hebben om te verwachten dat er voorgoed een einde gekomen zal zijn aan het urenlang rondlopen in daartoe niet geëigend badpak of in een erg veel op een nachtgewaad lijkende strandpyama.

Goed zittende badpakken voor in het water en daarnaast alleraardigste zonnepakjes voor op het strand.

Voor het badcostuum wordt naast zuiver wollen tricot dit seizoen vooral een stevig lastex-weefsel gebracht. Een badpak dat sluit als een corselet en daarom zoo uitstekend geschikt om een niet geheel onberispelijk figuur te verbeteren. Zoo jammer alleen dat ze nog zoo duur zijn. Veel minder kostbaar maar lang niet algemeen gewaardeerd de pakjes van gebloemde cretonne, satijn of wol, die op een lastex-draad ingerimpeld zijn. Als meest populaire kleur kunnen we blauw noemen.

Blauw in een gamma van marine tot licht blau en in heel veel gevallen versierd met noppen of kleine figuurtjes en zelfs wel strepen in een modekleur als cyclamen, turkoois of maïsgeel. Marine met wit blijft echter een veelgeliefde combinatie. Het geheel witte badpak schijnt afgedaan te hebben. Maïsgeel zullen we daarentegen veel zien.

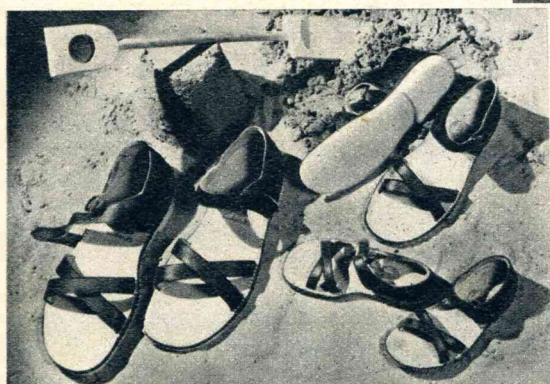
Wat betreft de strandpakjes, die zoowel twee- als driedeelig kunnen zijn en vrijwel allemaal een rokje hebben, zoo heeft men daarvoor overwegend een frisch gebloemd cretonne genomen evenals voor de vlotte getailleerde lange strandmantels.

Overigens zien we ook veel driekwart en zelfs slechts tot de knie reikende strandjassen.

Op het gebied van schoenen het allernieuwste de exemplaren met geweldig dikke zolen die zoowel van kurk als van gevlochten kabeltouw kunnen zijn.

Ten slotte nog een enkel woord over hoeden en tassen.

Groote stroohoeden uit

Na het baden kleeden degenen, die nog wat van de zon willen genieten, zich in aardige strandpakjes. (Juvena.)

Nice en uit de prairiën en hoeden zooals Vincent van Gogh ze zijn maaiers toedacht. En tassen in de meest fantastische vormen, van dobbelsteenen tot waschzakken. De meeste tassen zijn van een grof linnen met allerlei emblemen, die aan de zee ontleend zijn, zooals ankers, schelpen en kompassen. Ze zijn over het algemeen van een grof linnen, dat met een ondoordringbare stof gevoerd is. Alleraardigst de kleine waterdichte tashjes, die aan een ceintuur gedragen worden en broertjes van het zoo bekende ski-taschje konden zijn.

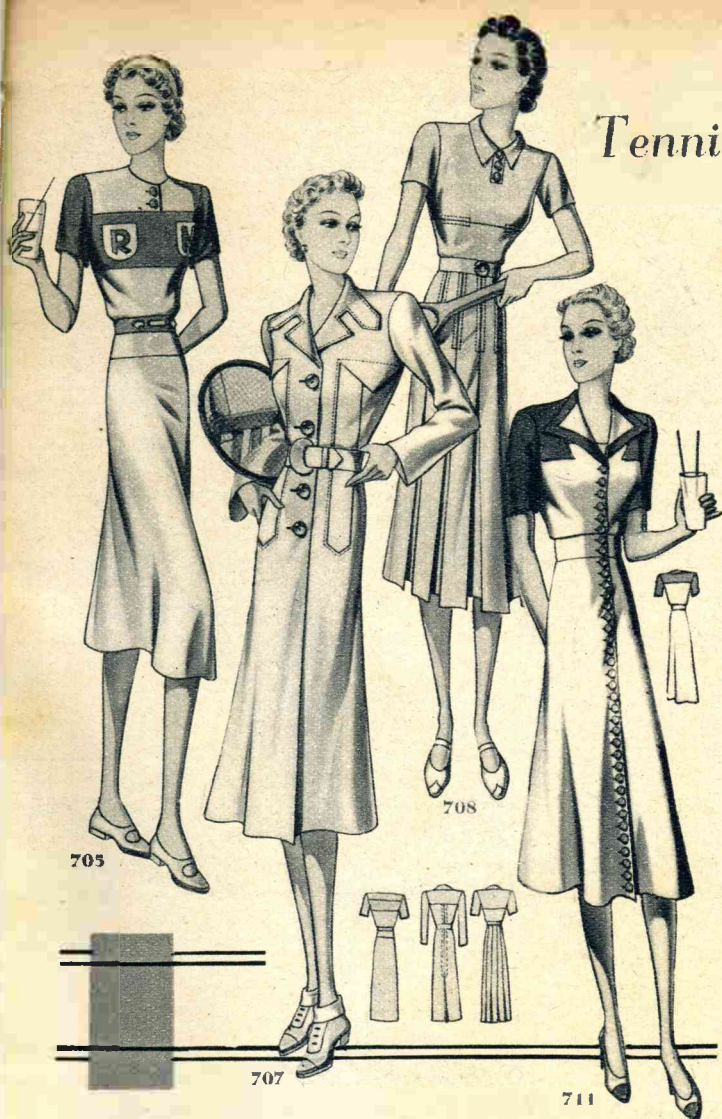
Tennist U ook?

705. Sportjapon van witte shantung met biezen en mouwen van een andere kleur. Benodigde stof: 3.25 m. wit en 1 m. gekleurd à 70 cm. breed.

707. Sportmantel van witte serge, kraag en revers, één rij knopen, rug met rugstuk, in de taille een ceintuur. Benodigde stof: 3 m. à 140 cm. breed.

708. Tennisjapon, hals met kraagje, korte mouw, rok met plooiën. Benodigde stof: 3.25 m. à 140 cm. breed.

711. Japon van twee kleuren zijde, geheel gesloten met knopen en knoopsgaten, hals met aangeknijpte revers. Benodigde stof: 2.50 m. lichte zijde en 1 m. donkere zijde à 90 cm. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Zomerpracht”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door giro-storting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA” — NASSAUPEL 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevr. J. J. te Steenberg. De beige leeren tasch wrijft u voorzichtig af met een doekje met benzine of tetra. Weest u voorzichtig, want benzine en tetra kunnen de kleur van het leer aantasten. De zwarte vlekken kunt u eveneens met dezelfde vlekkenmiddelen verwijderen. Na het ontvleken zet u het leer dun in de was.

Het witte borduursel op de donkerblauwe jurk kunt u voorzichtig afnemen met een doekje met tetra of benzine. Het borduursel zal niet geheel wit worden, maar toch aardig opknappen. Wilt u het weer geheel wit hebben, dan zult u de jurk moeten wasschen.

Mej. A. H. B. te Enschede. De wrijfwasvlekken in uw japon neemt u voorzichtig af met een doekje met gezuiverde terpentijn. Weest u voorzichtig dat er geen kringen in het goed achterblijven.

Mevr. T. I. A. te Wassenaar. De watervlek op de tafel wrijft u af met een kurk en een papje van slaolie en sigarenasch. Daarna zet u het hout op de gewone wijze in de was.

De schroeivlek maakt u vochtig met waterstofsuperoxyde (3%). Na het bleeken spoelt u met schoon water en laat het kled drogen. Mocht de pool daarna plat liggen, dan kunt u het goed stoomen boven den damp van kokend water.

Mej. ? te Cothen. Brons is zeer moeilijk schoon te maken. Probeert u eens het af te wrijven met een doorgesneden ui. Daarna zet u het op de gewone wijze in de was. Wij kunnen echter niet garan-

deeren dat de vlekken verdwijnen, want scherpe middelen mogen niet gebruikt worden.

Mevr. Vr. te Simpelveld. Ofschoon er hoe langer hoe minder met haarverfkammen gewerkt wordt, zult u ze toch nog wel in parfumeriezaken kunnen krijgen. Een bepaald adres kunnen wij u helaas niet opgeven.

D. D. te Katwijk a/d. Rijn. Het door u genoemde euvel is inderdaad soms hardnekkig. In den handel zijn echter middelen tegen zomersproeten, die bij geregeld gebruik op den duur wel goede resultaten geven. Informeer u maar eens in een goede parfumeriezaak naar een dergelijke crème en volgt u stipt de gebruiksaanwijzing. Merken mogen wij u helaas niet opgeven; daarvoor verwijzen wij u ook naar onze advertentie-rubriek.

Mevr. K. te H. Het gevraagde recept voor caramelvla laten wij hieronder volgen.

200 gr. suiker, 30 gr. maizena, $\frac{3}{4}$ liter melk, enkele schuimpjes.

Doe de suiker in een pan met dikken bodem en laat ze op een niet te zacht vuur steeds roerende tot een bruine stroop branden. Breng intusschen de melk aan de kook en giet deze onder goed roeren van het vuur bij de caramelmassa. Roer de maizena aan met een scheutje koude melk en giet ze bij de vla. Laat de vloeistof onder voortdurend roeren doorkoken en binden. Koel de vla gedeeltelijk in de pan af en giet ze daarna in een glazen schaal. Laat ze nu geheel afkoelen en bestrooi ze daarna met fijn gestampte schuimpjes.

NIEUW... REUKWERENDE CRÈME, die op veilige manier TRANSPIREEREN in de armholte STOPT

1. Bederft Uw kleding niet — tast de huid niet aan.
2. Is onmiddellijk droog. Kan zelfs direct na het ontharen worden gebruikt.
3. Houdt de armholte 1-3 dagen lang droog en vrij van reuk.
4. Witte, vetvrije crème met frischen geur.
5. Beschermt Uw kleding tegen transpiratie-vlekken; maakt sous-bras overbodig.

TIEN MILLIOEN gebruikers bevestigen de aangename en doeltreffende werking

f. 1.—
per pot.

ARRID

Waarom

er geen erger insectenvijand is dan

FLIT

Flit doodt beslist, omdat Flit een combinatie is van onovertroffen insectendoodende middelen. Elke bus Flit bevat een product, waarvan de krachtige werking bewezen is. Eisch dus Flit en weiger ieder twijfelachtig namaakproduct. De Flit-soldaat is Uw waarborg

VERTEGENW.: KERKHOFF & Co. — NASSAUKADE 373 — AMSTERDAM

IN DE ROCKY MOUNTAINS
(NOORD-AMERIKA)

